

Returadresse
Land og Vand, Landbrug
Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing

Heine Overgård Ploug
Sønderkjærvej 13
6971 Spjald

Ringkøbing-Skjern Kommune

Sagsbehandler
Anne Marie Susgaard
Direkte telefon
9974 1540
E-post
Anne.marie.susgaard@rksk.
dk

Dato
5. februar 2016
Sagsnummer
2014110277TA

Miljøgodkendelse

gældende for husdyrbruget på adressen
Sønderkjærvej 13
6971 Spjald

Virksomhedens art:
Matrikel nr.:
Betegnelse:

Svinebrug, IE-Brug
2g m.fl., Hovedejlavet, Nr. Omme
Husdyrbrug omfattet af § 12 i Bekendtgørelse af
lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune
Anders P. Hjort-Hansen

Tilsynsmyndighed:
Kvalitetssikret af:

Stamblad:

Bedriftens ejer og driftsansvarlig	Heine Overgård Ploug Sønderkjærvej 13, 6971 Spjald	
Bedriftens adresse	Sønderkjærvej 13, 6971 Spjald	
Bedriftens miljøkonsulent	Kristian Andreassen, Vestjysk Landboforening Herningvej 3-5, 6950 Ringkøbing Fastnet telefon: 9681 4228 Mobil: 5137 7602 E-mail: kra@vjl.dk	
Bedriftens matrikelnumre	2g	Hovedejerslavet, Nr. Omme
	1p	Hovedejerslavet, Nr. Omme
	5ef	Hovedejerslavet, Nr. Omme
Kommune	Ringkøbing-Skjern Kommune	
CVR-nr. / P-nr. / CHR-nr.	34992827 / 1018431323 / 96973	
Ejendomsnummer	7600034774	
Bedriftens betegnelse	Husdyrbrug omfattet af 12 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	
Ansøgning nr.	68555 ver. 6 downloadet d. 05-11-2015	

Oplysninger om husdyrbruget:

Dyrehold	Nudrift		Ansøgt	
	Antal	DE	Antal	DE
Søer	670	151,89	1.200	272,04
Smågrise (7,35-30,0 kg)	18.000	79,05		
Smågrise (7,1-31,0 kg)			42.000	194,60
Slagtesvin (30-102 kg)	350	8,33		
Slagtesvin (31-107 kg)			650	16,79
I alt		239,27		483,44
Arealer		Ha		Ha
Ejet og forpagtet udbringningsareal		-		203,8
Aftaleareal		-		ingen
Udbringningsareal i alt		-		203,8
Bygningmæssige forhold	Kapacitet m ³	Areal (m ²)	Kapacitet m ³	Areal (m ²)
Eksisterende stalde*		4030		3420
Eksisterende drægtighedsstald		859		859
Eksisterende gyllebeholder 1	3.000		3.000	
Eksisterende gyllebeholder 2	2.500		2.500	
Eksisterende gyllebeholder 3	1.300		Fjernes	
Ny smågrise stald				Ca. 1.750
Ny farestald				Ca. 1.050
Ny drægtighedsstald				Ca. 2.450
Ny gyllebeholder			6.000	
I alt			11.500	Ca. 9.529

*opgjort på baggrund af luftfoto

Tabellen på side 5 er en oversigt over antallet af dyreenheder til udbringning på ejede/forpagtede, samt aftalearealer.

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift – etape 1:

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg)	Udgangs vægt (kg)	Antal sti-pladser	foderkor. / eller andre virkemidler
Eksisterende fare og smågrisestald (3+4)							
Faresøer	Kassestier, fuldspalter	900	61,21			196	129,0 g råprotein/FE
Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	27.000	46,72	7,10	16,0	3.500	-
Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	450	12,22	31,0	110,0	120	Spalte-lukker
Ny drægtighedsstald fra 2013 (6)							
Løbe-drægtige-søer	Løsgående, delvis spaltegulv	350	55,54			262	129,0 g råprotein/FE og spalte-lukker
Nuværende polte og drægtighedsstald (5)							
Løbe-drægtige søer	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	350	55,54			262	129,0 g råprotein/FE
Løbe-drægtige søer	Løsgående, delvis spaltegulv	200	31,74			180	129,0 g råprotein/FE og spalte-lukker
I alt			262,97		-	-	-

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift – etape 2:

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg) / Udgangs vægt (kg)	Antal frævænnede grise / årsso / Frævænnings vægt (kg)	Antal sti-pladser	foderkor. / eller andre virkemidler
Eksisterende fare og smågrisestald (3+4)							
Faresøer	Kassestier, fuldspalter	800	54,41		29,60 / 7,1	196	-
Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	22.500	104,25	7,1 / 31,0		3.500	-
Ny drægtighedsstald fra 2013 (6)							
Løbe-drægtige-søer	Løsgående opstaldning, delvis spaltegulv	320	50,78		29,60 / 7,1	238	Spalte-lukker
Ny drægtighedsstald 2015/16 (7)							
Løbe-drægtige-søer	Løsgående, delvis spaltegulv	880	139,65		29,60 / 7,1	650	Gyllekøling
Slagtesvin	Delvis spaltegulv (25-49% fast)	650	16,79	31,0 / 107		225	Gyllekøling
Ny farestald (8)							
Faresøer	Kassestier, delvis spaltegulv	400	27,2		29,60 / 7,1	120	-
Ny smågrisestald (9)							
Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	19.500	90,35	7,1 / 31,0		3.000	-
I alt			483,44		-	-	-

Fordelingen af husdyrgødning/dyreenheder:

		Antal DE
Producerede gødning	Sønderkjærvej 13	483,4
Tilført gødning		0
Afsat til biogasanlæg		206,20
Til afsætning på ejede/forpagtede arealer		277,23

INDHOLDSFORTEGNELSE:

STAMBLAD:	2
OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET:	3
FORDELINGEN AF HUSDYRGØDNING/DYREENHEDER:	6
1. MEDDELELSE AF MILJØGODKENDELSE	9
1.1 BAGGRUND OG KORT RESUMÉ	9
1.2 AFGØRELSEN	10
2. VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSEN	12
2.1 Generelt	12
2.2 Uheld og risici	13
2.3 Årsproduktion	13
2.4 Foder i etape 1	13
2.5 Staldanlæg	14
2.6 Opbevaringsanlæg generelt / ny gyllebeholder	15
2.7 Forsinkelsesbassin	16
2.8 Gyllehåndtering	16
2.9 Transport	16
2.10 Restvand	16
2.11 Oplag af olie og medicin	16
2.12 Affald	16
2.13 Skadedyr	16
2.14 Lugt	17
2.15 Støjkluder	17
2.16 Lys	17
2.17 Støv	17
2.18 Udbringningsarealer	17
2.19 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi	18
2.20 Tilsyn, kontrol og egenkontrol	19
2.21 Ophør	19
3. FORMALIA	20
3.1 LOVGRUNDLAG	20
3.2 OFFENTLIGHED	20
3.3 KLAGEVEJLEDNING	20
3.4 UDNYTTELSE	21
BILAG 1. MILJØREDEGØRELSE FOR MILJØGODKENDELSEN	24
1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ	24
1.2 OPLYSNINGER OM KRING ANLÆGGET OG EJENDOMMEN	27
1.3 OPLYSNINGER OM STALDANLÆG OG BESÆTNING	31
1.4 OPLYSNINGER OM OPBEVARINGSANLÆG	34
1.5 OPBEVARINGSKAPACITET	35
1.6 BEREGNINGER PÅ ANLÆG	36
1.7 OPLYSNINGER OM KRING AREALER	39
1.8 OPLYSNINGER OM GØDNING	41
1.9 BEREGNINGER PÅ AREALER	42
1.10 BAT (BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK/ RENERE TEKNOLOGI) FOR ETAPE 1 OG 2	44
BILAG 2. MILJØVURDERING FOR MILJØGODKENDELSEN	52
2.1 BAGGRUND	52
2.2 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	52
2.2.1 Afstandskrav	52
2.2.2 Beskyttelseslinjer	53
2.2.3 Kulturmiljø	53
2.2.4 Placering i landskabet	53
2.3 INDRETNING OG DRIFT	55
2.3.1 IE-husdyrbrug	55
2.3.2 BAT – bedste tilgængelige teknik	58

2.3.3 Håndtering af regnvand og restvand	61
2.3.4 Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof.....	61
2.3.5 Håndtering og opbevaring af affald.....	61
2.3.6 Håndtering af unormale driftssituationer, eller uheld.....	61
2.4 BEGRÆNSNING AF EVENTUELLE GENER FOR NABOER	62
2.4.1 Lugt.....	62
2.4.2 Støj.....	62
2.4.3 Lys.....	62
2.4.4 Fluer og skadedyr	63
2.4.5 Støv	63
2.4.6 Trafik, til- og frakørsel.....	63
2.4.7 Egenkontrol.....	63
2.5 ALTERNATIVE LØSNINGER.....	64
2.5.1 Andre muligheder	64
2.5.2 0-alternativ	64
2.6 OPHØR.....	64
2.7 NATUR OG VAND	64
2.7.1 International natur – beskrivelse	64
2.7.2 Vandmiljøet.....	65
2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn.....	66
2.7.4 Sædskifte	67
2.7.5 Bilag IV-arter.....	67
2.7.6 Kvælstofudvaskning til overfladevand	68
2.7.7 Fosforudvaskning til overfladevand.....	71
2.7.8 Ammoniakemission	74
2.7.9 Grundvand:.....	80
2.8 PROJEKTETS SANDSYNLIGE MILJØPÅVIRKNING.....	80
2.9 KONKLUSION.....	80
BILAG 3. KOMMENTARER TIL MILJØGODKENDELSEN:	82
BEREDSKABSPLAN	82
KOMPOST TIL MARKSTAK.....	82
STØJ	82
BILAG 4. SITUATIONSPLAN, SAMLEDE ANLÆG ETAPE 1	83
BILAG 5. SITUATIONSPLAN, SAMLEDE ANLÆG ETAPE 2.	84
BILAG 6A-C: UDBRINGNINGSAREAL, NATUR	85
BILAG 7A-C: UDBRINGNINGSAREAL, FOSFOR	88
BILAG 8: UDBRINGNINGSAREAL, NITRATKLASSER	91
BILAG 9: UDBRINGNINGSAREAL, GRUNDVAND	92
BILAG 10A-B: UDBRINGNINGSAREAL, KULTURMILJØ.....	93
BILAG 11: OVERSIGT OVER BEREGNINGSPUNKT TIL N-DEP.....	95
BILAG 12: SÆDSKIFTER, UDVASKNINGSINDEKSER OG ØVRIGE KRITERIER	97
BILAG 13: TRANSPORTVEJE	98
BILAG 14: KOMMUNEPLANRAMMER	99
BILAG 14: BEREDSKABSPLAN	100

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Kort- og matrikelstyrelsen. Copyright Kort- og matrikelstyrelsen 1992 /KD.86.1033.

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto – er gengivet af Ringkøbing-Skjern Kommune med tilladelse fra Cowi. **DDO ©, Copyright COWI.**

1. Meddelelse af miljøgodkendelse

1.1 Baggrund og kort resumé

Baggrund

Ringkøbing-Skjern Kommune modtog den 21. november 2014 en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Sønderkjærvej 13, 6971 Spjald. Ansøgningen om miljøgodkendelse omfatter hele husdyrbruget med tilhørende arealer, en udvidelse i husdyrbrugets antal af årssøer, smågrise og sopolte, samt opførelse af smågrisestald, farestald og drægtighedsstald. Derudover opføres en gyllebeholder på 6000 m³.

Udvidelsen foretages i to etaper. I etape 1 foretages der udvidelsen fra 239,3 DE til 263,0 DE i eksisterende bygninger. I etape 2 udvides dyreholdet fra 263,0 DE til 483,4 DE og i den forbindelse opføres der smågrisestald, farestald og drægtighedsstald samt en gyllebeholder med teltoverdækning.

Kort resumé

Afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§ 6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt, med undtagelse af afstandskravet på 15 meter til privat fællesvej.

I forbindelsen med denne miljøgodkendelsen er der givet tilladelse til at flytte en private fællesvej således, at vejen bliver ført udenom den nye stald og det samlede anlæg. Den private fællesvej bliver placeret som angivet på bilag 4. Der er stillet vilkår til at vejen placeres således, at den overholder afstandskravet på 15 meter til privat fællesvej.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt når vejen omlægges, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Ammoniak

Det generelle ammoniakreduktionskrav er opfyldt.

Lugt

Husdyrbruget overholder det lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener, og det er vurderet, at husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

Fosfor

Husdyrbruget overholder det generelle beskyttelsesniveau til fosfor. Ud fra en habitatvurdering er det vurderet, at husdyrbruget ikke vil påvirke det fosforfølsomme Natura2000 område Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord.

Nitrat, overfladevand

Husdyrbruget overholder det generelle beskyttelsesniveau til kvælstofudvaskning. Udvaskningen ligger under udvaskningen svarende til et plantebrug. Ud fra en habitatvurdering er det vurderet, at husdyrbruget ikke vil påvirke det meget sårbare Natura2000 område Ringkøbing Fjord og Stadil Fjord.

Nitrat, grundvand

Der er ingen arealer indenfor nitratfølsomme indvindingsområder.

Natur

Det generelle beskyttelsesniveauer i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Det er vurderet, at §3 naturområderne ikke vil blive væsentlig påvirket af udbringning af husdyrgødning på de nærliggende markarealer, og at de generelle regler for udbringning er tilstrækkelige til at beskytte §3 områderne og skovene imod påvirkning af tilstanden.

BAT

Husdyrbruget overholder BAT-emissionskravet til ammoniakemission og fosforudledning.

Det er vurderet at, at den konkrete anvendelse af BAT indenfor management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning lever op til det, Ringkøbing-Skjern Kommune anser, som værende BAT-standard for en bedrift af denne størrelse og dyresammensætning.

1.2 Afgørelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse af husdyrbruget på ejendommen matr. nr. 2g, Hovedejerlavet, Nr. Omme beliggende på adressen Sønderkjærvej 13, 6971 Spjald. Afgørelsen meddeles i medfør af § 12 stk. 2 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og på de angivne vilkår.

Miljøgodkendelsen gælder hele husdyrbruget med tilhørende ejede og forpagtede arealer og omfatter en udvidelse i husdyrholdet:

fra

- 670 årssøer,
- årlig produktion af 18.000 smågrise (7,35-30,0 kg)
- årlig produktion af 350 slagtesvin (30-102 kg)

i alt svarende til 239,3 DE

I etape 1: til

- 900 årssøer, (30 smågrise per årssø og fravænningsvægt 7,1 kg)
- årlig produktion af 27.000 smågrise (7,1-16,0 kg)
- årlig produktion af 450 sopolte (31,0-110,0 kg)

i alt svarende til 263,0 DE,

I etape 2: til

- 1.200 årssøer, (29,6 smågrise per årssø og fravænningsvægt 7,1 kg)
- årlig produktion af 42.000 smågrise (7,1-31,0 kg)
- årlig produktion af 650 sopolte (31,0-107,0 kg)

i alt svarende til 483,4 DE,

I etape 1 foretages udvidelse af dyreholdet i eksisterende bygninger.

I etape 2 bygges der en smågrisestald, farestald og drægtighedsstald i alt ca. 5250 m² samt en gyllebeholder 6000 m³ med teltoverdækning. Miljøgodkendelsen omfatter alle arealer drevet under ejendommens CVR-nummer, hvoraf 229,3 ha er udbringningsarealer.

I denne miljøgodkendelse er der givet tilladelse til at flytte en privat fælles vej, således at vejen bliver ført udenom den nye stald og det samlede anlæg.

Afgørelse om miljøgodkendelse sker på baggrund af ansøgning skema nr. 68555, version 6, downloadet den 5. november 2015.

Afgørelsen om miljøgodkendelse af husdyrbruget Sønderkjærvej 13, 6971 Spjald meddeles på baggrund af, at Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedst tilgængelige teknik og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke

omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til naboer, landskab, natur og miljø.

Husdyrbruget skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, samt supplerende oplysninger, indkommet til Ringkøbing-Skjern Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen, med mindre vilkårene i denne miljøgodkendelse og generel lovgivning, stiller skærpede krav.

Der gøres hermed opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, eller dispensation efter anden lovgivning, herunder Museumsloven. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Der gøres endvidere opmærksom på, at forinden etablering af forsinkelsesbassin og nedsivning af sanitært spildevand fra personaleafdeling i de nye staldbygninger, skal der søges om tilladelse dette.

Vi anmoder om, at Ringkøbing-Skjern Kommune bliver orienteret, såfremt der sker ændringer i ejerforhold eller af driftsansvarlig.

2. Vilkår for miljøgodkendelsen

Konkrete bestemmelser i lovgivningen, som er generelt gældende for landbrug, er som hovedregel, ikke nævnt i denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen meddeles på de nedenstående vilkår.

2.1 Generelt

- 1) Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen og med de eventuelle ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- 2) Miljøgodkendelsens etape 1 skal være udnyttet inden 2 år fra meddelelsen af denne. Miljøgodkendelsens etape 2 skal være udnyttet inden 3 år fra meddelelsen af denne. Derefter gives der yderligere 2 år til at fuldende det ansøgte dyrehold.

Med "udnyttet" menes, at planlagt byggeri- og anlægsarbejde er iværksat, og at arbejdet fortsætter og færdiggøres i et rimeligt tempo og skal være afsluttet inden for et år efter fristens udløb. Et påbegyndt byggeri kan således ikke afbrydes i en længere periode og derefter genoptages.

Byggeri i henhold til miljøgodkendelsen må godt foregå, selvom byggeriet ikke er påbegyndt, inden miljøgodkendelsen er udløbet, hvis der er indgået en retlig bindende kontrakt med en entreprenør. Denne kontrakt skal være underskrevet, inden miljøgodkendelsen udløber.

Den del af byggeriet i miljøgodkendelsen, som ikke er udnyttet inden 4 år efter at miljøgodkendelsen er meddelt, bortfalder.

- 3) De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
- 4) Ved manglende overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår, skal den driftsansvarlige straks træffe de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes og underrette Ringkøbing-Skjern Kommune.
- 5) Drifts-, indretnings-, eller bygningsmæssige ændringer, skal anmeldes til kommunen inden de påbegyndes. Kommunen vurderer, om de aktuelle planer for ændring/udvidelse/reovering kan ske indenfor rammerne af denne miljøgodkendelse.
- 6) Den private fællesvej skal flyttes og placeres som angivet på bilag 5. Afstandskravet på 15 mellem stald 7 og vej skal overholdes. Vej skal flyttes før byggeriet af stald 7 går i gang.
- 7) Inden miljøgodkendelsen af produktionsudvidelsen udnyttes, skal der foreligge en underskrevet kontrakt vedrørende afsætning af svinegylle til godkendt biogasanlæg i overensstemmelse med ansøgningens oplysninger.

Kopi af kontrakten skal fremsendes til tilsynsmyndighedens accept, inden miljøgodkendelsen må udnyttes. Alternativt skal det dokumenteres, at der er tilstrækkelige udbringningsarealer til rådighed for udvidelsen, og disse arealer skal godkendes af kommunen.

2.2 Uheld og risici

- 8) Stoffer og produkter, som er mærket med akut toksicitet eller fare for vandmiljøet, må ikke uden forudgående tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune anvendes i større mængder end det fremgår af vejledningen til de pågældende produkter eller til formål der ikke er normale på et husdyrbrug.
- 9) Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til at anmelde dette til tilsynsmyndigheden, Ringkøbing-Skjern Kommune den først kommende hverdag. Er der behov for øjeblikkelig indsats ringes 112. Senest 14 dage efter driftsuheld skal driftsansvarlig fremsende en skriftlig orientering, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader, samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.
- 10) Ejendommens beredskabsplan/driftsforskrift skal til en hver tid være ajourført.

2.3 Årsproduktion

- 11) Den godkendte husdyrproduktion skal være jævnt fordelt over året.
- 12) Etape 1:
Miljøgodkendelsens omfatter et dyrehold bestående af 900 (30 smågrise per årssø og fravænningsvægt 7,1 kg), årlig produktion af 27.000 smågrise (7,1-16,0 kg) og årlig produktion af 450 solpolte (31,0-110,0 kg). Dyreholdet svarer til 263,0 DE.

Etape 2:
Miljøgodkendelsens omfatter et dyrehold bestående af 1.200 årssøer (29,6 smågrise per årssø og fravænningsvægt 7,1 kg), årlig produktion af 42.000 smågrise (7,1-31,0 kg) og årlig produktion af 650 solpolte (31,0-107,0 kg). Dyreholdet svarer til 483,4 DE.

Almindelige sæsonudsving, samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør udsving i dyreholdets størrelse, som følge af mindre tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller, så længe de maksimale 483,4 DE ikke overskrides.

Note:

(I tilfælde af kommende ændringer af dyreenhedsdefinitionerne skal det påpeges, at der ved fortolkning af en afgørelse skal anvendes den dyreenhedsdefinition, der var gældende på det tidspunkt, hvor godkendelsen blev givet).

2.4 Foder i etape 1.

- 13) Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som Kg N ab dyr pr. årssø × antallet af årssøer skal være mindre end 21.434 kg N pr. år.

"Kg N ab dyr pr. årssø" beregnes ud fra følgende ligning for korrektion af kvælstof jf. gældende normtal for husdyrgødning:

$$(((\text{FEso pr. årssø} \times \text{gram råprotein pr. FEso})/6250) - 1,98 - (\text{antal fravænnede pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,0257)).$$

Ovenstående er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Værdi
Antal søer	900
Antal fravænnede grise	30,0
fravænningsvægt, kg	7,1
FEso pr. årssø	1515
Gram råprotein pr. FEso	129,0
Kg N ab dyr pr. årssø	23,82

- 14) Samtlige af husdyrbrugets søer skal leve op til ovennævnte krav til fodring indtil ny drægtighedsstald med gyllekøling er taget i brug. (etape 2)

Dokumentation for indholdet af N og P ab dyr pr år skal mindst dække en sammenhængende periode på 12 mdr. i perioden 15. september til 15. februar det efterfølgende år. Dokumentationen kan være i form af effektivitetskontrol og logbog over de anvendte foderblandinger.

2.5 Staldanlæg

- 15) I eksisterende fare- og smågrisestald (3+4) skal fuldspaltegulvet i staldafsnittet til sopolte forsynes med spalte-lukkere, så stierne fremstår som et delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv.
- 16) I eksisterende polte og drægtighedsstald (5) skal det drænedede gulv i staldafsnittet til løsgående drægtige søer forsynes med spalte-lukkere, så stierne fremstår som et delvis spaltegulv.
- 17) I eksisterende drægtighedsstald (6) skal det drænedede gulv forsynes med spalte-lukkere, så stierne fremstår som et delvis spaltegulv.
- 18) Spaltelukkerne skal, i ovennævnte 3 staldafsnit, monteres inden dyreholdet udvides.
- 19) Spaltelukkerne skal til stadighed vedligeholdes og udskiftes i takt med nedslidning, således at stierne fremstår med delvis spaltegulv.

De nye stalde

- 20) I den nye drægtighedsstald (7) skal opstaldningssystemet være løsgående, delvis spaltegulv til drægtige søer og delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv til sopolte.
- 21) I den nye farestald (8) skal opstaldningssystemet være kassestier, delvis spaltegulv.
- 22) I den nye smågrisestald (9) skal opstaldningssystemet være toklimastald, delvis spaltegulv.
- 23) Det nye staldbyggeri skal placeres som vist på bilag 5. De nye stalde skal opføres i samme materialer og farvevalg som det eksisterende staldbyggeri. Farvernuancer skal være afdæmpede og materialer skal være ikke reflekterende.
- 24) Eksisterende bygningsmasse skal nedrives, som angivet på bilag 5.
- 25) Der skal senest et halvt år (eller alternativt det førstkommande efterår) efter staldbygningernes opførelse plantes slørende beplantning omkring bygningerne (nærmere beskrivelse i afsnit 2.2.4). Beplantningen skal bestå af

egnskarakteristiske arter og skal vedligeholdes. Inden plantning skal beplantningsplanen sendes til kommunen.

Gyllekøling

- 26) I den nye drægtighedsstald (7) skal der etableres gyllekøling i gyllekanalerne jf. BAT-blad fra Miljøstyrelsen "Køling af gyllen i svinestalde".
- 27) I drægtighedsstald (7) skal gyllekanalerne forsynes med gyllekølingsanlæg, i alt 1.683,0 m². Anlægget skal dimensioneres således, at der opnås en reduktionsprocent som gennemsnit over året på 16,5 %. Ammoniakreduktionen er den reduktion, der er nødvendig for at leve op til kommunens BAT-niveau for ammoniak.
- 28) Før ibrugtagning af staldanlægget skal bygherren indsende teknisk dokumentation for, at den installerede teknik kan realisere det ovenstående reduktionskrav.
- 29) Anlægget for gyllekøling skal være i tilkoblet 8760 timer pr. år og være forsynet med en timetæller på varmepumpen. Hvis der sættes en varmepumpe med en større køleeffekt på anlægget, bliver den faktiske driftstid pr. år (den tid hvor varmepumpen faktisk kører) kortere. Den månedlige driftstid, hvor varmepumpen kører, skal indføres i en driftsjournal.
- 30) Køleanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper køleanlægget. Anlægget må ikke kunne genstarte automatisk efter driftsstop.
- 31) Enhver type af driftsstop noteres i driftsjournalen sammen med årsagen hertil.
- 32) Anlægget skal vedligeholdes ved at følge fabrikantens vejledning herom

2.6 Opbevaringsanlæg generelt / ny gyllebeholder

Beholdere til flydende husdyrgødning

- 33) I etape 2 skal gyllebeholderne på 2500 m³ (11) og 3000 m³ (12) forsynes med fast overdækning i form af telt.
- 34) Den ny gyllebeholder på 6000 m³ skal have fast overdækning i form af telt.
- 35) Umiddelbart efter endt omrøring og udkørsel skal telt lukkes.
- 36) Pumpning af gylle til gyllebeholder med teltoverdækning skal ske via et dykket indløb, eller lignende, således at gyllen ikke "plaskes" ned i beholderen. Indløbet skal sikres mod tilbageløb.

Ny gyllebeholder

- 37) Der skal etableres en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, hvor påfyldning af gylle ved gyllebeholderen finder sted. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter end påfyldning af gylle. Et alternativ til etablering af en støbt plads er, at pumpningen/sugningen af gylle fra beholderen altid sker med selvfylgende vogn eller lign., der har returløb til beholderen.

Såfremt der bakkes til beholderen, skal der etableres en anordning der sikrer beholderen mod påkørsel.

- 38) Gyllebeholderen må ikke uden kommunens tilladelse tages i brug til andet formål end det ansøgte.
- 39) Gyllebeholderen skal fjernes uden udgift for kommunen, når den ikke længere er i brug til det formål, hvortil den er tilladt.

2.7 Forsinkelsesbassin

- 40) Såfremt at arealet for tagflader og befæstede arealer overstiger 7.500 m² og regnvandet herfra ledes til det samme vandløb/dræn, skal der etableres et forsinkelsesbassin til opsamling af regnvandet. Der skal søges særskilt hertil og forsinkelsesbassinet skal dimensioneres af en autoriseret kloakmester.

Alternativt kan der etableres faskine, eller afledes til terræn.

2.8 Gyllehåndtering

- 41) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn og eventuelt spild skal straks opsamles.

2.9 Transport

- 42) Transport af husdyrgødning skal som udgangspunkt forgå af de på bilag 13 angivne veje.

2.10 Restvand

- 43) Vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på fast vaskeplads med bortledning af vaskevandet til opsamlingsbeholder. Alternativt kan vask af landbrugsmaskiner ske på udbringningsarealerne.

2.11 Oplag af olie og medicin

- 44) Eventuelt spild af olie skal straks opsamles af velegnet absorptionsmateriale – eks. kattegrus.
- 45) Spildolie skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for forurening.
- 46) Medicin skal opbevares forsvarligt og utilgængeligt for uvedkommende.

2.12 Affald

- 47) Affald skal opbevares og bortskaffes, efter kommunens til en hver tid gældende affaldsbekendtgørelse.

2.13 Skadedyr

- 48) Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse - som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.

- 49) Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). På forlangende skal indgås kontrakt med autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

2.14 Lugt

- 50) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentlig større end grundlaget for miljøgodkendelsen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

2.15 Støjkluder

- 51) Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige værdier, angivet i nedenstående tabel (se bilag 3 ved dokumentation), målt ved nabobeboelser, eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Alle dage kl. 18-22 Lørdag kl. 14-18 Søn- og helligdag Kl. 7-18	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

- 52) Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at støjvilkår ikke kan overholdes.

Viser kontrolmålingen en overskridelse af de fastsatte støjgrænser, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der iværksættes støjreducerende tiltag.

2.16 Lys

- 53) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for de omkringboende.
- 54) Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til væsentlige lysgener, skal bedriften lade udarbejde en handlingsplan og derefter gennemføre denne. Handlingsplanen skal godkendes af tilsynsmyndigheden.

2.17 Støv

- 55) Driften må ikke medføre støvgener uden for ejendommens eget areal, som af tilsynsmyndigheden skønnes at være væsentlige.
- 56) Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås, f.eks. med melcykloner, eller anden støvbegrænsende foranstaltninger.

2.18 Udbringningsarealer

- 57) Husdyrbrugets husdyrgødning må udbringes på de udbringningsarealer, der er angivet på bilagene 6 til 10.
- 58) De dele af mark 34-0, der ligger ved Grønbjerg og i rammeområde til udvidelse af erhvervsområdet (se bilag 14), kan dog kun anvendes til udbringningsareal, indtil området ændre status ved lokalplan.

- 59) På husdyrbrugets udbringningsarealer, må der i alt udbringes gylle med maksimalt 7053 kg P/år og 27035 kg N/år i alt svarende til 1,36 DE/ha. Ønskes der udbragt husdyrgødning med et samlet større indhold af fosfor og/eller kvælstof, skal kommunen godkende det.
- 60) I perioder, hvor udbringningsarealerne ikke tilføres den maksimale mængde husdyrgødning, må der suppleres med anden organisk gødning, f.eks. affaldsprodukter til jordbrugsformål under forudsætning af,
- at kvælstoftabet fra markerne ved anvendelse af anden organisk gødning ikke overstiger det kvælstoftab, der vil være ved den godkendte drift.
 - at den udbragte mængde fosfor ved anvendelse af anden organisk gødning, ikke overstiger den udbragte mængde fosfor ved den godkendte drift.
 - at reglerne, i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål, er overholdt.

Der skal indsendes dokumentation herfor, i forbindelse med anvendelsen af anden organisk gødning.

- 61) Ønskes udbringningsarealet ændret, skal det anmeldes til kommunen inden planårets begyndelse den 1.august. Kommunen vurderer herefter om udbringningen af husdyrgødning vil påvirke de nye arealer væsentligt.
- 62) Der skal etableres 14,0 % ekstra efterafgrøder, beregnet ud fra efterafgrødegrundarealet i årets markplan, udover de enhver tid gældende lovpligtige krav om efterafgrøder. Dette gælder uanset om det generelle krav er opfyldt vha. andre virkemidler i henhold til Fødevarerministeriets regler eller overføres til andre år. De samme generelle regler, som gælder for de lovpligtige efterafgrøder, skal også følges for de ekstra efterafgrøder. Efterafgrøderne må dog ikke overføres til andre bedrifter.
- 63) Ekstra efterafgrøder på 14 % kan erstattes af et S6 sædskifte med mere end 10 % frøafgrøder. Sædskifter og udvaskningsindekser fremgår af bilag 12.
- 64) Dokumentation for valg af virkemiddel i hver planår skal fremvises ved tilsyn.
- 65) Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener begrænses. Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.
- 66) Udbringning af husdyrgødning må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen, eller dækket af sne, eller forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder.

2.19 Bedst tilgængelige teknik / Renere teknologi

- 67) Enzymet fytase eller lignende enzymer skal anvendes i alle foderblandinger. Enzymet doseres, således at fosforindholdet reduceres maksimalt. Den doserede mængde skal afpasses således, at den til enhver tid er økonomisk, dyrevelfærds- og miljømæssig forsvarligt. Anvendelse af enzymer skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner.
- 68) Der skal anvendes fasefodring på ejendommen. Anvendelse af fasefodring skal kunne dokumenteres ved tilsyn i form af ajourførte foderplaner.

- 69) I forbindelse med udvidelsen skal der foretages et energitjek af en energirådgiver.

2.20 Tilsyn, kontrol og egenkontrol

- 70) Dokumentation i form af logbog, kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, opbevaringsaftaler, forpagtnings- og overførelsesaftaler (af mindst 1 års varighed) opbevares i mindst 5 år og forevises tilsynsmyndighed efter anmodning.
- 71) Efter tilsynsmyndighedens anmodning skal der forevises beregninger for, at de niveauer for ammoniakemission fra stald og lager, ammoniakdeposition, nitratudvaskning til overfladevand, fosforoverskud fra bedriften og lugtgeneafstande fra staldanlæg, der ligger til grund for miljøgodkendelsen, er overholdt. Hvis forudsætningerne for miljøgodkendelsen ændres, skal der foretages nye beregninger af gene- og miljøpåvirkningen.

2.21 Ophør

- 72) Ved ophør af driften, skal der træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand. Bl.a. skal stoffer, der kan forurene jord, grundvand og overfladevand, samt affald bortskaffes, efter gældende regler.
- 73) Senest 4 uger efter driftsophør af IE-husdyrbruget skal dette anmeldes til Ringkøbing-Skjern Kommune med et oplæg til vurdering efter §38 k, stk.1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering for menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.
- 74) Kommunen kan kræve, at tiloversblevne bygninger, gyllebeholdere m.v. skal nedrives, såfremt de ikke efterfølgende, skal anvendes til andet formål og såfremt de ved syn og skøn, vurderes misligholdt.

Efter landzonebestemmelserne jf. planlovens §§ 37 og 38 kan overflødige driftsbygninger tages i brug til en række formål, uden egentlig kommunal godkendelse, altså alene efter anmeldelse.

3. Formalia

3.1 Lovgrundlag

Miljøgodkendelsen er givet på nedenstående lovgrundlag fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der gælder på godkendelsestidspunktet).

Der gøres opmærksom på, at ansøger selv har ansvar for at indhente nødvendige godkendelser/tilladelser i henhold til anden lovgivning.

- Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 868 af 3. juli 2015 (Husdyrloven).
- Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1283 af 8. december 2014 (Husdyrbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr., nr. 1318 af 26. november 2015 (Husdyrgødningsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse, nr. 951 af 3. juli 2013 (Naturbeskyttelsesloven).
- Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 408 af 1. maj 2007.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1309 af 18. december 2012 (Affaldsbekendtgørelsen).
- Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines nr. 1321 af 21. december 2011 (Olietankbekendtgørelsen).

3.2 Offentlighed

Ansøgningsmaterialet har været offentliggjort på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug fra den 28. november 2014 til den 19. december 2014, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Udkastet til miljøgodkendelsen har været i 6 ugers høring hos ansøger, konsulent og naboer fra 18. december 2015 til 29. januar 2016, hvor der ikke er indkommet bemærkninger til det ansøgte.

Afgørelse om miljøgodkendelse vil blive offentliggjort den 5. februar 2016 på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside på www.rksk.dk/om-kommunen/annoncering/landbrug.

3.3 Klagevejledning

I henhold til Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kapitel 7, kan der klages over miljøgodkendelsen af ansøgeren, Miljøministeriet, samt enhver, der må antages, at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af de myndigheder og organisationer, der angivet i lovens § 85-87.

Ved klage kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af miljøgodkendelsen i klageperioden og imens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

Ansøgeren vil få besked, hvis der klages over afgørelsen.

Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt, eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres, eller ophæves, eller klagen afvises som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene, skal søgsmål ifølge § 90 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug være anlagt inden 6 måneder efter, at sagen er offentliggjort.

Klagefristen er 4 uger og regnes fra datoen for offentliggørelsen. Klagen skal være modtaget og registreret senest den 4. marts 2016.

Indsendelse af klage

Det er obligatorisk for klager at bruge Natur- og Miljøklagenævnets digitale klageportal, med mindre du har fået en tilladelse fra Natur- og Miljøklagenævnet, der fritager dig for at anvende den digitale klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale klageportal.

Digital Klageportal

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen. Du kan finde et link på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen.

Anmodning om fritagelse for indsendelse via klageportal

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hjælp til klage

Natur- og Miljøklagenævnet stiller i et vist omfang en supportfunktion til rådighed ved oprettelse af en klage. Supportfunktionen kan kontaktes pr. tlf.: 7254 1101 eller på mail: nmkn@nmkn.dk. De kan kontaktes på følgende tidspunkter: man.-tors. 10.00-15.00, fre. 10.00-14.00.

3.4 Udnyttelse

Miljøgodkendelsens etape 1 bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra meddelelse af miljøgodkendelsen. Etape 2 bortfalder hvis den ikke er udnyttet indenfor 3 år fra meddelelse af miljøgodkendelsen, med yderligere 2 år til at fuldende det ansøgte dyrehold, jævnfør vilkår 2.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt, eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af miljøgodkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2.

Da husdyrbruget er et IE-husdyrbrug skal godkendelsen uanset ovenstående tages op til revurdering, hvis der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af

husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

Husdyrbrugets miljøgodkendelse skal, jf. § 40 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Første revurdering vil derfor blive påbegyndt i 2024.

På vegne af Teknik- og Miljøudvalget

Ivan Thesbjerg
Fagleder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Anne Marie Susgaard
Miljømedarbejder
Land og Vand, Landbrug
Ringkøbing-Skjern Kommune

Kopi af udkast til miljøgodkendelse er sendt til:

Ansøger:

-

Konsulent:

- Kristian Andreassen, Vestjysk Landboforening, e-mail: kra@vjl.dk

Ejere af nærmeste ejendomme/arealer:

- Niels Erik Klemmensen, Sønderkjærvej 11, 6971 Spjald
- Eva Friis Sørensen, Sønderkjærvej 14, 6971 Spjald
- John Iver Sørensen, Sønderkjærvej 14, 6971 Spjald
- Beboer og ejer af, Sønderkjærvej 15, 6971 Spjald
- Beboer og ejer af, Sønderkjærvej 16, 6971 Spjald
- Egon Hansen, Sønderkjærvej 17, 6971 Spjald
- Grethe Funder Hansen, Sønderkjærvej 17, 6971 Spjald
- Helle Jacobsen, Sønderkjærvej 18, 6971 Spjald
- Niels Jacobsen, Sønderkjærvej 18, 6971 Spjald
- Åse Møbjerg Jensen, Sønderkjærvej 19, 6971 Spjald
- Carina Schou Thomsen, Sønderkjærvej 21, 6971 Spjald
- Claus Christensen, Sønderkjærvej 21, 6971 Spjald
- Anna Johanne Bjerregaard, Sønderkjærvej 22, 6971 Spjald
- Sara Staun Bjerregaard, Sønderkjærvej 22, 6971 Spjald
- Jeppe Staun Bjerregaard, Sønderkjærvej 22, 6971 Spjald
- Erik Krogsgaard Nielsen, Østermarksvej 8, 6880 Tarm
- Inge Fauereby, Holstebrovej 13, 6971 Spjald
- Steen Fauereby, Holstebrovej 13, 6971 Spjald
- Peder Moesgård Andersen, Holstebrovej 11, 6971 Spjald
- Bente Marianne B. Finnerup, Holstebrovej 15, 6971 Spjald
- Helle Engestoft, Sønderkjærvej 9, 6971 Spjald

Kopi af miljøgodkendelsen er sendt til:

- Konsulent Kristian Andreassen, Vestjysk Landboforening, e-mail: kra@vjl.dk
- Ringkøbing-Skjern museum, Arkæologisk Afdeling v/Torben Egebjerg, e-mail: post@arkvest.dk
- Det økologiske Råd, 2200 København N, e-mail: husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: natur@dof.dk, ringkoebing-skjern@dof.dk
- Sundhedsstyrelsen, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg, e-mail: senord@sst.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup, e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforenings Lokalkomité for Ringkøbing-Skjern Kommune, e-mail: dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportfiskerforbund, e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk,
- Friluftsrådet Midt-Vest, e-mail: midtvestjylland@friluftsraadet.dk

Bilag 1. Miljøredegørelse for miljøgodkendelsen

Oplysninger om husdyrbrugets indretning og drift stammer fra ansøgningen om miljøgodkendelse, samt fra supplerende oplysninger, indhentet efter modtagelsen af ansøgningen.

Der er, ifølge ansøgningen, anvendt skema nr. 68555, version 7 og fiktiv skema 71004 version 6. Begge skemaer er downloadet den 10. december 2015.

1.1 Ikke teknisk resumé

Ejeren af Sønderkjærvej 13 søger om miljøgodkendelse. Ejeren har tidligere fået foretaget en anmeldelse efter § 30c som er blevet udnyttet. Det nye projekt indeholder en udvidelse fra 239,3 DE til 483,4 DE.

	Nudrift	Ansøgt drift Etape 1	Ansøgt drift Etape 2
Søer	670	900	1200
Smågrise	18.000	27.000	42.000
Polte	350	450	650
DE i alt	239,3	263,0	483,4

Grundarealet på bedriften er i nudriften på 6.500 m³. Ansøgt drift på ca. 11.000 m². eksklusivt, gylletanke.

Byggeriet ønskes udført i 2 etaper, og forventes at følge nedenstående tidsplan.

- o Forventet godkendelse 2. halvår 2015*
- o Projektering 2016*
- o Finansiering og byggetilladelse på plads 1.halvår 2017.*
- o Indgå aftale med bygmester 2 halvår 2017.*
- o Bygge første etape 1 i 2018. (Bygning 7 og 9)*
- o Nedrive bygninger 1. halvår 2019 (bygning 5)*
- o Bygge 2. etape i 2019. (bygning 8 og 17)*
- o Med baggrund i projektet størrelse ønskes dersom buffer yderligere 6-12 mdr. dvs. projektets slutdato vil være 5 år fra den dato hvor miljøgodkendelsen gives.*

Indtil de nye bygninger står klar, vil der foretages udvidelse af dyreholdet i eksisterende bygninger.(etape 1)

Udspretningsarealer

Oversigt over arealerne ses i bilag. Der indgår som udspretningsareal 203,4 ha. Randzoner er fratrukket udspretningsarealet og kan ses på kortbilaget.

Sædskiftet er valgt til S4. Vandings, jordbundstype og dræningsforholdene fremgår af indsendte ansøgningssystem.

Det er hovedsagelig sandjord (JB1-4) samt enkelte JB9. Med nyeste viden er ingen af arealerne beliggende i nitratfølsomme indvindingsområder.

Fosfor: 16,76 ha er registreret som lavbundsareal og må maks. tildeles 2 kg P mere end der bortføres. 12,57 ha er svær lerjord, JB 9 og har samtidigt fosfortal > 4 og får dermed også

begrænsninger på tildeling af fosfor.

Foderopbevaring: Foder er placeret i eksisterende foderlade og gastætte siloer. De 2 gastætte siloerne (bygning 13 of 14 på bygningsbilag) kan rumme 1850 tons.

Husdyrgødning: På ejendommen produceres udelukkende svinegylle. Overskydende husdyrgødningen afsættes til Biogas.

Opbevaringskapacitet : Eksisterende gylletanke på Sønderkjærvej 13 samt ny tank 6.000 m³ er tilstrækkeligt for at opnå 9 mdrs. opbevaringskapacitet. (se kapacitetsberegning).

Transporter: Antallet af transportere til og fra ejendommen vil blive øget i forhold til nudriften. Transporten der sker fra og til ejendommen kan opdeles i 2 typer. Transporter fra og til arealerne og transportere der relaterer til eksterne firmaer. Vurderingen er, at generne ikke vil ændres mærkbart som følge af ændringen i dyreholdet.

Støv: Der forventes ikke en forøgelse i generende støv fra ejendommen.

Lys: Det forventes ikke at naboer generes af lys.

Fluer: Flueplager forebygges ved at holde en god hygiejne i staldene. Ansøger har som supplement overvejet at anskaffe sig rovfluer.

Støj: Der er ikke mange støjkilder på ejendommen. De væsentligste støjkilder vil være i forbindelse med gylleudbringning foråret og høst i perioden juli-september.

Der forventes ikke en væsentlig negativ udvikling i støv, støj, lysgener og fluer som følge af projektet.

Datoer og beskrivelse af datoer

Byggeri i forbindelse med udvidelsen

I forbindelse med projektet vil der være en del nybyggeri, samt nedrivning af nuværende bygninger. Med baggrund i projektets størrelse vil ansøger gerne dele det op i etaper. Hvor første etape står færdig i sommeren 2018 og 2. etape i sommeren 2019. Forløbet kunne være som beskrevet nedenfor (kun et eksempel)

Forventet godkendelse 2. halvår 2015

- o Projektering 2016*
- o Finansiering og byggetilladelse på plads 1. halvår 2017.*
- o Indgå aftale med bygmester 2 halvår 2017.*
- o Bygge første etape 1 i 2018. (Bygning 7 og 9)*
- o Nedrive bygninger 1. halvår 2019 (bygning 5)*
- o Bygge 2. etape i 2019. (bygning 8 og 17)*
- o Med baggrund i projektet størrelse ønskes dersom buffer yderligere 6-12 mdr. dvs. projektets slutdato vil være 5 år fra den dato hvor miljøgodkendelsen gives.*

Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter

1.2 Oplysninger omkring anlægget og ejendommen

Lokalisering

Faste afstandskrav

Generelle afstandskrav

- Der er > 25 m til ikke-almene vandforsyningsanlæg.
- Der er > 25 m fra stalde til markvandingsboring.
- Der er > 50 m til almene vandforsyningsanlæg.
- Der er > 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer
- Der er < 15 m til privat fællesvej. Der søges om tilladelse til flytning af vej, se kort bilag.
- Der er > 25 m til levnedsvirksomhed
- Der er > 15 m til beboelse på samme ejendom,
- Der er > 30 m til naboskel.
- Der er > 50 m til nabobeboelse.
- Der er > 50 m til eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- Der er > 50 m til område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Landskabelige hensyn

Bygningsmæssigt fremstår ejendommen ikke dominerende i landskabet. Nedenfor er beskrevet placering af ejendommens bygninger i forhold til de i IT-ansøgningen angivne udpegninger:

- *Ejendommens bygninger ligger ikke i Natura 2000 område.*
- *Bygningerne er beliggende i områder med særlig geologiske interesser*
- *Kirkeomgivelser: Ejendommens anlæg ligger ikke indenfor kirkezone 1,2 eller 3.*
- *Ejendommen ligger ikke inden for kystnærhedszonen*
- *Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering: Ejendommens anlæg er ikke beliggende i registreret lavbundsområde.*
- *Fredede områder: Fredet områder ca. 1500 m NØ for ejendommen.*
- *Der findes § 3 søer og §3 mose indenfor 500 meter fra ejendommens driftsbygninger og nærmeste §3 hede er beliggende ca. 800 meter SØ og NØ for ejendommen.*
- *Ejendommen bygninger ligger uden for: strandbeskyttelseslinje, klitfredningslinje, sø og åbeskyttelseslinje samt kirkebyggelinjer.*
- *Hovedparten af ejendommens eksisterende bygninger ligger indenfor skovbyggelinjen.*
- *Ejendommen bygninger ligger ikke indenfor fortidsmindelinje.*

- *Sten- og jorddiger: Der er ikke beskyttede sten – og jorddiger < 1000 m fra bygningerne.*
- *Driftsbygninger ligger efter vores vurdering ikke i et rekreativt interesseområde.*
- *Ejendommen bygninger ligger efter vores vurderinger ikke i nærheden af uforstyrrede landskaber, værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer.*

Energiforbrug

Bedriftens årlige elforbrug i nudrift er på 330.000 kwh. Det forventes at blive øget til mellem 450 og 500.000 kwh. Ansøgt drift er beregnet ud fra normtal. Forbruget af dieselolie er i nudrift ca. 10.000 liter. Det forventes at eventuelle ændringer i forbruget sker i forhold til ændringerne i markdriften. Ejerens forbrug af diesel vil afhænge meget af hvor stor en del af arbejdsopgaverne der fortages af maskinstation. Der er ikke egen energiproduktion fra egen vindmølle eller biogas anlæg.

Vandforbrug

Vandet der anvendes til drikkevand og rengøring er fra privat vandboring. Forbruget i nudrift er ikke kendt. Forbruget forventes at blive øget svarende til udvidelsen. Forbruget vil være fordelt på 80-90 % som drikkevand og resten som rengøringsvand. Vand til rengøring bruges i forbindelse med rengøring af stalde: I farrestalde og smågrisestalde sker det ved udskiftning af dyr og i drægtighedsstalde, med passende tidsintervaller / efter behov.

Døde dyr

Alle døde dyr bliver opbevaret under kadaverkappe eller i container. Dyrene under kadaverkappe er placeret på spalter. Se bilag. DAKA kommer og henter døde dyr først kommende hverdag, efter ansøger har bedt om afhentning. Se placering på kortbilag (bygningsoversigten).

Fast affald

Forbrændingseget affald og "(papir/pap/bigbags)" samles i 2 containere. Containerne afhentes af godkendt firma hver anden uge. Affaldstyper som PVC, glas, lysstofrør m.m. samles sammen i lagerbygning (2). Plast og PV går til ESØ. Jern og andre metaller afhentes / eller bringes til skrothandler og resten går til genbrugsplads.

Spildolie samles sammen i egnede beholder i maskinhus og afleveres til genbrug. Affald fra medicin, emballage afleveres ligeledes på genbrugsplads.

Kemikalier

Olieskift på maskiner foretages enten af ejer eller af firma. Spildolie aftages enten af firma der foretager service på traktorer eller der afleveres på genbrugsplads. Smøreolier og andre mindre olieoplæg opbevares i maskinhus/værksted. Evt. spild opsamles omgående med sugende materiale. Diesel på ejendommen bliver opbevaret i godkendt tank på 2000 liter og i fremtiden placeret i maskinhuset.

Restvand

Mængden af spildevand:

Mængden 12-1600 m³/år og føres til gyllekanaler, er medregnet i normerne for gylleproduktion.

Spildevand ledes til gyllebeholder:

Spildevand fra stalde, ledes til gyllebeholdere. Der er vedlagt kapacitetserklæring. Se bilag.

Spildevand afledning: I forbindelse med nybyggeriet skal der etableres en personaleafdeling. Sanitært spildevand fra denne bygning vil gå til nedsivningsanlæg.

Transport

Transporten fra og til ejendommen er for størstedelen foder, dyr og husdyrgødning. I vækstsæsonen er der endvidere et antal transporter til og fra de dyrkede arealer, hovedsageligt i forbindelse med forårsarbejde og høst.

Antallet af transporter i nu og ansøgt drift:

Type	Nudrift	Ansøgt drift	Transportmiddel	Tidsrum
Brændstof	6-8	6-8	Lastbil	man - fredag 6 -18.00
Afhentning DAKA	52	52	Lastbil	man - fredag 6 -18.00
Foder	12-24	24-36	Lastbil	man - fredag 6 - 18.00
Korn *	50	50	Traktor	man - fredag 6 - 18.00
Salg dyr	52	104	Lastbil	man - fredag 4 - 16.00
Gylletransporter*	280-300	550-550	Traktor og vogn/lastbil	man - fredag 6 - 22.00
Diverse	52	104	Lastbil	man - fredag 6 -18.00
Indkøbt korn	15 -20	35-40	Lastbil	man - fredag 6 -18.00
i alt	Ca. 560	Ca. 950		

* I spidsbelastningssituationer vil gyllekørsel og transport af korn til siloer kunne ske udenfor ovennævnte tidspunkter og kunne forekomme i weekender. Der vil, i den udstrækning det er muligt, blive taget hensyn til omkringboende.

Vedr. transport af gylle er der udarbejdet kort der viser transportruter.

Risici

Redegørelse for mulige uheld

Der forekommer sjældent driftsforstyrrelser, som vil kunne medføre forøget forurening. De alvorligste uheld på landbrugsejendomme forekommer i forbindelse med udslip af gylle, olier, kemikalier, ved strømsvigt eller ved brand.

Minimering af forurening:

Gylle: Ved håndtering af gylle er der altid en potentiel risiko for forurening. For at undgå uheld sker gyllepumpning under opsyn. Ved uheld findes der traktor med frontlæsser som kan bruges til opdæmning.

Brand: På ejendommen er der i mange bygninger brandslukkere til slukning af mindre brande. Ved større brand tilkaldes brandvæsenet.

Strømsvigt: Ved strømsvigt vil der tilsendes alarmer både til fastnet og mobil, hvis nødvendigt vil der automatisk være nødopluk.

Olieudslip: Hvor der håndteres olier og diesel vil der være potentiel risiko for forurening. For at minimere risikoen for spild sker påfyldning af diesel altid under opsyn. Eventuelt spild opsamles med sugende materiale som finder i nærheden. Olie beholder er placeret over spildbakker, der kan rumme beholdernes indhold.

Kemikalier: Kemikalier til anvendelse mod ukrudt, sygdomme og skadedyr i marken opbevares i aflåst rum i bygning 2.

Minimering af gene:

Der er i forbindelse med miljøansøgningen udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen, og planen vil løbende blive revideret. Beredskabsplan vil blive fulgt i forbindelse med uheld.

Støjkilder

Beskrivelse af støjkilder:

Der er ikke mange støjkilder på ejendommen. Og eventuelt støj fra produktionsbygninger vil efter ansøgers vurdering ikke generer naboer.

Støj, der til tider ville kunne høres af omkringboende, er støj der fremkommer i forbindelse med markarbejde på arealer tæt på nabobeboelser, ved indlæggelse af foder i siloer og foderlade.

Driftsperiode:

Indlægning af korn i siloer sker primært i perioden medio juli til medio september og foregår som udgangspunkt i dagtimerne, hovedsageligt på hverdage. I spidsbelastningssituationer sker det også i weekender og udenfor normal arbejdstid dvs. døgnet rundt.

Gyllekørsel sker primært i forbindelse med forårsarbejdet kan, som nævnt under transportafsnittet, også forekomme i weekender og udenfor normal arbejdstid.

Tiltag:

Al kørsel uden for normal arbejdstid forsøges undgået. Der vurderes ikke, at der er behov for at lave tiltag mod støj på ejendommen.

Fluer og skadedyr

Tilstedeværelse af skadedyr på bedriften forbygges ved orden og ved at bekæmpe eventuelle problemer så snart de opstår.

Fluegener forebygges ved god management. Ansøger overvejer anskaffelse af rovfluer

Rotter: Tilstedeværelse af rotter forbygges ved orden og ved at være tilmeldt godkendt firma som kommer min 4 gange om året.

Opbevaring af foder

I siloer og foderlade 20.000 tdr. korn, 50 tons tilskudsfoder og 15 til 20 tons sækkevare.

Lysforhold

Det forventes ikke at naboer generes af lys. I efterfølgende ses hvornår der er lys i staldene.

- Drægtighedsstalde 6 – 22.00 styres af ur.

- Smågrise og farrestalde i arbejdstiden dvs. fra ca. 6.00 til 16/17.00

Foranstaltninger ved ophør af produktion

Produktions ophør: Såfremt produktionen ophører, vil der blive foretaget oprydning, for at sikre der ikke sker en unødigt forurening.

Alternativer til ansøgt drift: Der er gjort overvejelser omkring alternativer i forbindelse med at der ansøges om udvidelse på Sønderkjærvej 13, men konklusionen har været at fuld udnyttelse af nuværende bygninger samt forøgelse af so og smågriseproduktionen er den bedste løsning og vigtig for at sikre en spændende arbejdsplads.

1.3 Oplysninger om staldanlæg og besætning

Stald anlæg med dyr, Nudrift

Kategori	Staldsystem	Antal årstyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg)	Udgangs vægt (kg)	Antal sti-pladser	foderkor. / eller andre virkemidler
Eksisterende fare og smågrisestald (3+4)							
Faresøer	Kassestier, fuldspalter	670	45,57			170	-
Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	18.000	79,05	7,35	30,0	2.800	-
Slagtesvin	Fuldspalter	350	8,33	30	102	120	-
Ny drægtighedsstald fra 2013 (6)							
Løbe-drægtige-søer	Løsgående opstaldning, drænet gulv	320	50,78			238	-
Nuværende polte og drægtighedsstald (5)							
Løbe-drægtige søer	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv og løsgående, drænet gulv	350	55,54			262	-
I alt			239,27		-	-	-

Stald anlæg med dyr, Ansøgt drift - etape 1

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg)	Udgangs vægt (kg)	Antal sti-pladser	foderkor. / eller andre virkemidler
Eksisterende fare og smågrisestald (3+4)							
Faresøer	Kassestier, fuldspalter	900	61,21			196	129,0 g råprotein/FE
Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	27.000	46,72	7,10	16,0	3.500	-
Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	450	12,22	31,0	110,0	120	Spalte-lukker
Ny drægtighedsstald fra 2013 (6)							
Løbe-drægtige-søer	Løsgående opstaldning, delvis spaltegulv	350	55,54			262	129,0 g råprotein/FE og spalte-lukker
Nuværende polte og drægtighedsstald (5)							
Løbe-drægtige søer	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	350	55,54			262	129,0 g råprotein/FE
Løbe-drægtige søer	Løsgående, delvis spaltegulv	200	31,74			180	129,0 g råprotein/FE og spalte-lukker
I alt			262,97		-	-	-

Staldanlæg med dyr, Ansøgt drift – etape 2

Kategori	Staldsystem	Antal årsdyr	Antal DE	Indgangs vægt (kg) / Udgangs vægt (kg)	Antal frævænnede grise / årsso / Fravænnings vægt (kg)	Antal sti-pladser	foderkor. / eller andre virkemidler
Eksisterende fare og smågrisestald (3+4)							
Faresøer	Kassestier, fuldspalter	800	54,41		29,60 / 7,1	196	-
Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	22.500	104,25	7,1 / 31,0		3.500	-
Ny drægtighedsstald fra 2013 (6)							
Løbe-drægtige-søer	Løsgående opstaldning, delvis spaltegulv	320	50,78		29,60 / 7,1	238	Spalte-lukker
Ny drægtighedsstald 2015/16 (7)							
Løbe-drægtige-søer	Løsgående, delvis spaltegulv	880	139,65		29,60 / 7,1	650	Gyllekøling
Slagtesvin	Delvis spaltegulv (25-49% fast)	650	16,79	31,0 / 107		225	Gyllekøling
Ny farestald (8)							
Faresøer	Kassestier, delvis spaltegulv	400	27,2		29,60 / 7,1	120	-
Ny smågrisestald (9)							
Smågrise	Toklimastald, delvis spaltegulv	19.500	90,35	7,1 / 31,0		3.000	-
I alt			483,44		-	-	-

1.4 Oplysninger om opbevaringsanlæg

	Gyllebeholder 1		Gyllebeholder 2		Gyllebeholder 3 (ny)	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Dimension (dybde x diameter)	x	x	x	x	-	4 m x 44 m
Lagerandel flydende i procent	44	26	37	22	-	52
Opbevarings- kapacitet	3000 tons	3000 tons	2500 tons	2500 tons	-	6000 tons
Overdækning barriere					-	
Fast overdækning	Nej	Ja	Nej	Ja	-	Ja

En eksisterende gyllebeholder på 1300 m³ fjernes i etape 2. (se bilag). Denne tanks lagerandel udgør 19 % i nudrift.

1.5 Opbevaringskapacitet

Lagerregnskab og opbevaringskapacitet

Besætning

Husdyrart	Staldtype	Antal	DE	Produktionsniveau				
				Parameter 1	Værdi 1	Parameter 2	Værdi 2	
Slagtesvin (egen polteprod.)	Delvis spaltegulv, 25-49% fast	650,0	Stk	16,8	Indgangsvægt	31,0	Afgangsvægt	107,0
Smågrise	Toklimast., delvis spaltegulv	42.000,0	Stk	194,6	Fravænningsv...	7,1	Afgangsvægt	31,0
Årssøer, farestald	Fare st., kassesti, fuldspalte	800,0	Årsdyr	54,4	Fravænnede pr...	30,0	Fravænningsv...	7,1
Årssøer, løbe-og drægtigheds...	Løbe-/dr.st..Løsg. delvis sp.	1.200,0	Årsdyr	190,4	Fravænnede pr...	30,0	Fravænningsv...	7,1
Årssøer, farestald	Fare st., kassesti, delvis sp.	400,0	Årsdyr	27,2	Fravænnede pr...	30,0	Fravænningsv...	7,1

DE: 483,43

Svinegylle

Produktion	13.582,5
Vandtilførsel	
Opsamlet mængde	13.582,5

På Sønderkjærvej 13 er der medtaget følgende 3 tanke i kapacitetsberegningen.

Tank på	2.500 m ³
Tank på	3.000 m ³
samt tank ny tank på.....	6.000 m ³
I alt.....	11.500 m ³

Der produceres ifølge Mark Online (Gødningsplanprogram) 13583 tons gylle. Derudover er der indsat en buffer ved ekstra vand fra rengøring på maks. 750 m³. Med en samlet kapacitet på i alt 11.500 m³ giver det en opbevaringskapacitet på ca. 10,0 mdr. For at overholde de 9 mdr. skal der etableres/skaffes kapacitet og de nuværende 5500 m³ på min. Ca. 5300 m³

1.6 Beregninger på anlæg

Ammoniak

Generel ammoniakreduktion

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-114,31 kgN/år

Beregning af ammoniaktab på produktionsniveau

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
3-4: Nuværende farre og smågrisestald	SvSo10	603,00	1046,80	-443,80	-73,60%	0,00	0,00	0,00	1046,80
		603,00	1046,80	-443,80	-73,60%	0,00	0,00	34,77	1012,03
	SvSo10	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		117,00	203,11	-86,11	-73,60%	0,00	0,00	6,75	196,36
	SvSm01	739,05	597,24	141,81	19,19%	0,00	0,00	0,00	597,24
		785,07	634,22	150,85	19,21%	0,00	0,00	58,25	575,97
	SvSm01	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		196,27	158,56	37,71	19,21%	0,00	0,00	14,56	143,99
	SvSl01	140,00	157,12	-17,12	-12,23%	0,00	0,00	0,00	157,12
		0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
(drægtighedsstald 2013)	SvSo07	804,57	758,17	46,40	5,77%	0,00	0,00	0,00	758,17
		804,57	758,17	46,40	5,77%	0,00	0,00	43,98	714,19
7: Ny drægtighedsstald	SvSo07	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		2212,57	2084,98	127,59	5,77%	304,11	-5,32	123,61	1662,58
	SvSl02	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
5: Nuværende polte og drægtighedsstald	SvSo02	282,46	233,26	49,20	17,42%	34,30	-0,53	12,95	186,53
		880,00	963,26	-83,26	-9,46%	0,00	0,00	0,00	963,26
8: ny farrestald	SvSo09	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		360,00	340,53	19,47	5,41%	0,00	0,00	24,40	316,12
9: ny Smågrisestald	SvSm01	0,00	0,00	0,00	0,00%	0,00	0,00	0,00	0,00
		850,49	687,07	163,42	19,21%	0,00	0,00	63,10	623,97
Sum	Nudrift	3166,62	3522,59	-355,97		0,00	0,00	0,00	3522,59
	Ansøgt	6211,43	6146,70	64,73		338,41	-5,85	382,37	5431,74

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning (stalde)

Staldnavn	Nudrift Ansøgt drift	Supplerende teknologi	Indtastet ammoniak effekt (%)	Driftstimer per år / Benzoesyre (gr)	Reduceret ammoniakfordampning (kgN/år)
3-4: Nuværende farre og smågrisestald (drægtighedsstald 2013)	Ingen data				
7: Ny drægtighedsstald	Nudrift	Gyllekøling	0,00%	0,00	0,00
	Ansøgt	Gyllekøling	16,50%	8760,00	338,00
5: Nuværende polte og drægtighedsstald	Ingen data				
8: ny farrestald	Ingen data				
9: ny Smågrisestald	Ingen data				

Effekt af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning (lagre)

Lagernavn	Lager type	Nudrift Ansøgt drift	Tiltag	Indtastet emmissions effekt (%)	Andel af dybstrøelse direkte ud	Reduceret ammoniak- fordampning (kgN/år)
1 (3000 m3)	Flydende husdyrgødningslager	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Flydende husdyrgødningslager	Ansøgt	Overdækning fast	50,00%	0,00	99,00
2 (2500 m3)	Flydende husdyrgødningslager	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Flydende husdyrgødningslager	Ansøgt	Overdækning fast	50,00%	0,00	84,00
3 (1300 m3)	Markstak	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Markstak	Ansøgt	Ingen	0,00%	0,00	0,00
ny tank på 6000 m3	Markstak	Nudrift	Ingen	0,00%	0,00	0,00
	Flydende husdyrgødningslager	Ansøgt	Overdækning fast	50,00%	0,00	199,00

Påvirkning af natur

Samlet emission fra stald og lager: 5.431,76 kgN/år

Meremission fra stald og lager: 1.909,17 kgN/år

Navn	Kategori natur	Kumulation	Ruhed natur	Merdeposition (kg N/ha/år)	Total dep. (kg N/ha/år)
1) Hede mod vest	3	Nej	MK	+0,1	0,1
2) Hede syd	3	Nej	MK	+0,1	0,2
3) Mose nord	3	Nej	MK	+0,6	1,3
4) Hede sydøst	3	Nej	MK	+0,1	0,2
5) Pot. NH ₃ -følsom skov	3	Nej	S	+0,6	1,5

Ruheden af oplandet er sat til L (landbrug) i alle beregninger.

Med hensyn til placering af beregningspunkter se bilag 11.

Lugt

Lugtgeneregning

Bebyggelse	Kumu- lation	Model	Ukorrigeret geneafstand (ansøgt)	Ukorrigeret geneafstand (nudrift)	Korrigeret geneafstand (ansøgt)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Bort- screenet	Genekriterie overholdt
+ Enkeltbolig	0	FMK	210,30	144,96	210,30	144,96	402,10	Ja	Ja
+ Samlet bebyggelse	0	NY	604,58	293,80	604,58	293,80	2.184,64	Ja	Ja
+ Byzone	0	NY	808,29	429,90	808,29	429,90	2.214,12	Ja	Ja

Resultat af lugtgeneberegning

Enkeltbolig

Staldafsnit	Afstand [m]	Placering 300-60 grader	Bortscreenet for NY	Bortscreenet for FMK
3-4: Nuværende farre og smågrisestald	370,99	Ja	Ja	Ja
5: Nuværende polte og drægtighedsstald	406,98	Ja	Ja	Ja
9: ny Smågrisestald	408,59	Ja	Ja	Ja
8: ny farrestald	422,39	Ja	Ja	Ja
7: Ny drægtighedsstald	430,26	Ja	Ja	Ja
(drægtighedsstald 2013)	433,57	Ja	Ja	Ja

Samlet bebyggelse

Staldafsnit	Afstand [m]	Placering 300-60 grader	Bortscreenet for NY	Bortscreenet for FMK
9: ny Smågrisestald	2.163,14	Nej	Ja	Ja
8: ny farrestald	2.167,56	Nej	Ja	Ja
(drægtighedsstald 2013)	2.171,50	Nej	Ja	Ja
5: Nuværende polte og drægtighedsstald	2.187,06	Nej	Ja	Ja
3-4: Nuværende farre og smågrisestald	2.195,27	Nej	Ja	Ja
7: Ny drægtighedsstald	2.197,02	Nej	Ja	Ja

Byzone

Staldafsnit	Afstand [m]	Placering 300-60 grader	Bortscreenet for NY	Bortscreenet for FMK
9: ny Smågrisestald	2.192,45	Nej	Ja	Ja
8: ny farrestald	2.197,54	Nej	Ja	Ja
(drægtighedsstald 2013)	2.201,96	Nej	Ja	Ja
5: Nuværende polte og drægtighedsstald	2.217,05	Nej	Ja	Ja
3-4: Nuværende farre og smågrisestald	2.224,18	Nej	Ja	Ja
7: Ny drægtighedsstald	2.227,96	Nej	Ja	Ja

1.7 Oplysninger omkring arealer

Grundlæggende arealinformationer

Der er udarbejdet 2 scenarier en med S4 sædskifte og ekstra efterafgrøder (68555) og en hvor der anvendes S6 (10 % frøgræs i sædskiftet) som virkemiddel (71004).

Scenarie 1:

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **0,00 DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Ja**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Nej**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Nej**

% af samlet areal med efterafgrøder udover PD-krav: **14,00 %**

Reduceret kvælstofnorm: **0,00 %**

Scenarie 2:

Antal DE kvæg, får og geder på bedriften inkl. DE på andre bedrifter, der afsættes grovfoder til beregnet ud fra 3000 FE/DE: **0,00 DE**

Er antal af andre DE udbragt på bedriften større end det før angivne antal DE kvæg, får og geder: **Ja**

Anvender og efterlever bedriften husdyrgødningsbek. bilag 2 jf. § 28 stk. 3 om forhøjet harmonital på 2,3 for visse kvægbedrifter: **Nej**

Er bedriften et økologisk landbrug: **Nej**

% af samlet areal med efterafgrøder udover PD-krav: **0,00 %**

Reduceret kvælstofnorm: **0,00 %**

Egne og forpagtede udbringningsarealer

Scenarie 1

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd-skifte	Ref. Sæd-skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3 (ha)
1-0	# 1,62	Nej	JB3	Nej	S4	S4	1,62	0,00	0,00	0,00	0,00	1,62	0,00	0,00	0,00
4-0	# 9,79	Nej	JB3	Nej	S4	S4	9,79	0,00	0,00	0,00	0,00	9,79	0,00	0,00	0,00
6-0	# 19,80	Nej	JB4	Nej	S4	S4	19,80	0,00	0,00	0,00	0,00	19,80	0,00	0,00	0,00
10-0	# 14,33	Nej	JB4	Nej	S4	S4	14,33	0,00	0,00	0,00	0,00	14,33	0,00	0,00	0,00
15-0	# 6,88	Nej	JB3	Nej	S4	S4	6,88	0,00	0,00	0,00	0,00	6,88	0,00	0,00	0,00
16-0	# 13,71	Nej	JB3	Nej	S4	S4	13,71	0,00	0,00	0,00	0,00	13,71	0,00	0,00	0,00
16-1	# 5,13	Nej	JB3	Nej	S4	S4	5,13	0,00	0,00	0,00	0,00	5,13	0,00	0,00	0,00
17-0	# 16,03	Ja	JB3	Nej	S4	S4	16,03	0,00	0,00	0,00	0,00	10,75	0,00	5,28	0,00
32-0	# 4,77	Ja	JB9	Nej	S2	S2	4,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,77	0,00	0,00
33-0	# 7,81	Ja	JB9	Nej	S2	S2	7,81	0,00	0,00	0,00	0,00*	0,00	7,80	0,00	0,01
34-0	# 4,19	Ja	JB9	Nej	S2	S2	4,19	0,00	0,00	0,00	0,00*	4,19	0,00	0,00	0,00
50-0	# 22,76	Ja	JB3	Nej	S4	S4	22,76	0,00	0,00	0,00	0,00	17,52	0,00	5,24	0,00
52-0	# 7,07	Ja	JB3	Nej	S4	S4	7,07	0,00	0,00	0,00	0,00	5,37	0,00	1,70	0,00
54-0	# 11,16	Ja	JB3	Nej	S4	S4	11,16	0,00	0,00	0,00	0,00	9,46	0,00	1,70	0,00
16-2	# 1,94	Nej	JB1	Nej	S4	S4	1,94	0,00	0,00	0,00	0,00	1,94	0,00	0,00	0,00
8-0	# 14,71	Nej	JB4	Nej	S4	S4	14,71	0,00	0,00	0,00	0,00	14,71	0,00	0,00	0,00
2-0	# 21,33	Nej	JB4	Nej	S4	S4	21,33	0,00	0,00	0,00	0,00	21,33	0,00	0,00	0,00
80-0	# 4,11	Nej	JB1	Ja	S4	S4	4,11	0,00	0,00	0,00	0,00	4,11	0,00	0,00	0,00

Miljøgodkendelse af husdyrbruget beliggende på adressen Sønderkjærvej 13, 6971 Spjald
5. februar 2016

81-0	#	2,77	Ja	JB1	Ja	S4	S4	2,77	0,00	0,00	0,00	0,00	1,02	0,00	1,74	0,00
82-0	#	3,13	Nej	JB1	Ja	S4	S4	3,13	0,00	0,00	0,00	0,00	3,13	0,00	0,00	0,00
83-0	#	2,16	Nej	JB1	Ja	S4	S4	2,16	0,00	0,00	0,00	0,00	2,16	0,00	0,00	0,00
84-0	#	6,09	Ja	JB1	Ja	S4	S4	6,09	0,00	0,00	0,00	0,00	4,99	0,00	1,10	0,00
86-0	#	2,61	Nej	JB1	Ja	S4	S4	2,61	0,00	0,00	0,00	0,00	2,61	0,00	0,00	0,00
Total		203,89						203,89	0,00	0,00	0,00	0,00	174,56	12,57	16,76	0,01

Scenarie 2

Navn	Ha	Drænet	Jb.Type	Vandet	Sæd- skifte	Ref. Sæd- skifte	N-kl. 0(ha)	N-kl. 1(ha)	N-kl. 2(ha)	N-kl. 3(ha)	G.vand (ha)	P-kl. 0(ha)	P-kl. 1(ha)	P-kl. 2(ha)	P-kl. 3 (ha)	
1-0	#	1,62	Nej	JB3	Nej	S6	S4	1,62	0,00	0,00	0,00	0,00	1,62	0,00	0,00	0,00
4-0	#	9,79	Nej	JB3	Nej	S6	S4	9,79	0,00	0,00	0,00	0,00	9,79	0,00	0,00	0,00
6-0	#	19,80	Nej	JB4	Nej	S6	S4	19,80	0,00	0,00	0,00	0,00	19,80	0,00	0,00	0,00
10-0	#	14,33	Nej	JB4	Nej	S6	S4	14,33	0,00	0,00	0,00	0,00	14,33	0,00	0,00	0,00
15-0	#	6,88	Nej	JB3	Nej	S6	S4	6,88	0,00	0,00	0,00	0,00	6,88	0,00	0,00	0,00
16-0	#	13,71	Nej	JB3	Nej	S6	S4	13,71	0,00	0,00	0,00	0,00	13,71	0,00	0,00	0,00
16-1	#	5,13	Nej	JB3	Nej	S6	S4	5,13	0,00	0,00	0,00	0,00	5,13	0,00	0,00	0,00
17-0	#	16,03	Ja	JB3	Nej	S6	S4	16,03	0,00	0,00	0,00	0,00	10,75	0,00	5,28	0,00
32-0	#	4,77	Ja	JB9	Nej	S6	S2	4,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,77	0,00	0,00
33-0	#	7,80	Ja	JB9	Nej	S6	S2	7,80	0,00	0,00	0,00	0,00*	0,00	7,80	0,00	0,00
34-0	#	4,19	Ja	JB9	Nej	S6	S2	4,19	0,00	0,00	0,00	0,00*	4,19	0,00	0,00	0,00
50-0	#	22,76	Ja	JB3	Nej	S6	S4	22,76	0,00	0,00	0,00	0,00	17,52	0,00	5,24	0,00
52-0	#	7,07	Ja	JB3	Nej	S6	S4	7,07	0,00	0,00	0,00	0,00	5,37	0,00	1,70	0,00
54-0	#	11,16	Ja	JB3	Nej	S6	S4	11,16	0,00	0,00	0,00	0,00	9,46	0,00	1,70	0,00
16-2	#	1,94	Nej	JB1	Nej	S6	S4	1,94	0,00	0,00	0,00	0,00	1,94	0,00	0,00	0,00
8-0	#	14,71	Nej	JB4	Nej	S6	S4	14,71	0,00	0,00	0,00	0,00	14,71	0,00	0,00	0,00
2-0	#	21,33	Nej	JB4	Nej	S6	S4	21,33	0,00	0,00	0,00	0,00	21,33	0,00	0,00	0,00
80-0	#	4,11	Nej	JB1	Ja	S6	S4	4,11	0,00	0,00	0,00	0,00	4,11	0,00	0,00	0,00
81-0	#	2,77	Ja	JB1	Ja	S6	S4	2,77	0,00	0,00	0,00	0,00	1,02	0,00	1,74	0,00
82-0	#	3,13	Nej	JB1	Ja	S6	S4	3,13	0,00	0,00	0,00	0,00	3,13	0,00	0,00	0,00
83-0	#	2,16	Nej	JB1	Ja	S6	S4	2,16	0,00	0,00	0,00	0,00	2,16	0,00	0,00	0,00
84-0	#	6,09	Ja	JB1	Ja	S6	S4	6,09	0,00	0,00	0,00	0,00	4,99	0,00	1,10	0,00
86-0	#	2,61	Nej	JB1	Ja	S6	S4	2,61	0,00	0,00	0,00	0,00	2,61	0,00	0,00	0,00
Total		203,89						203,89	0,00	0,00	0,00	0,00	174,56	12,57	16,76	0,00

Aftalearealer

Ingen. Overskydende gylle vil tilgå biogasanlæg.

1.8 Oplysninger om gødning

Gødningsregnskab (Nudrift)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	22645,05	6133,50	75,00	0,00	239,27
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	0,00	0,00	45,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført gødningsmængde

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen data					

Afsat gødningsmængde

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen data						

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	22645,05	6133,50	0	239,27
Total	22645,05	6133,50	0	239,27

Harmonital: 1,4 DE/ha

Gødningsregnskab (ansøgt)

Produceret gødningsmængde

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	47081,88	12497,08	75,00	0,00	483,43
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	0,00	0,00	45,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Fast gødning	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilført gødningsmængde

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	Antal DE
Ingen data					

Afsat gødningsmængde

Adresse	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Svinegylle	20047,00	5444,00	75,00	0,00	206,20

Total gødningsmængde

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Svinegylle	27034,88	7053,08	0	277,23
Total	27034,88	7053,08	0	277,23

Harmonital: 1,4 DE/ha

1.9 Beregninger på arealer

Fosforberegning

Scenarie 1:

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	174,56 ha	12,7 kg P/ha/år	18,8 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	12,57 ha	12,7 kg P/ha/år	16,7 kg P/ha/år
Lavbundsjord og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	16,76 ha	12,7 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,01 ha	12,7 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-17,6 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **17,3 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **34,6 kg P/ha/år.**

P-fracørsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **17,4 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **17,2 kg P/ha/år.**

Scenarie 2:

Klasser vedrørende fosforophobning	Antal ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	174,56 ha	13,7 kg P/ha/år	19,8 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	12,57 ha	13,7 kg P/ha/år	17,7 kg P/ha/år
Lavbundsjord og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	16,76 ha	13,7 kg P/ha/år	2,0 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,00 ha	13,7 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: **Ja**

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-1,4 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **18,2 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **34,6 kg P/ha/år.**

P-raførsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **16,4 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **18,2 kg P/ha/år.**

Nitratberegning (Overfladevand)

Scenarie 1:

Beregning af det maksimale dyretryk, reelle dyretryk ansøgt drift og kvælstof udvaskning

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE _{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	1,40	74,8
DE _{reel}	1,36	68,4

Beregning af kvælstof udvaskning varende til et plantebrug

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug	68,7
Merudvaskning fra husdyrbrug	-0,3

Scenarie 2:

Beregning af det maksimale dyretryk, reelle dyretryk ansøgt drift og kvælstof udvaskning

	Dyretryk (DE/ha)	Udvaskning (kg N/ha)
DE _{max} : DE reduktionsprocent: 100,00 %	1,40	74,8
DE _{reel}	1,36	65,1

Beregning af kvælstof udvaskning varende til et plantebrug

	Udvaskning (kgN/ha)
Udvaskning svarende til et plantebrug	68,7
Merudvaskning fra husdyrbrug	-3,6

Nitratberegning (Grundvand)

Der er ingen arealer indenfor nitratfølsomme indvindingsområder.

1.10 BAT (Bedst tilgængelig teknik/ renere teknologi) for etape 1 og 2.

Management og Egenkontrol

Ansøger er bevidst om, at miljøet i den udstrækning det er muligt skal til gode ses, at der skal være en høj dyrevelfærd og at der ikke anvendes unødvendige ressourcer. (Godt landmandskab). Derfor vil ansøger i den daglige drift blandt andet have fokus på følgende:

- Medarbejderne orienteres om, at ejendommen er miljøgodkendt, og det ansvar der følger.
- Branchekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges.
- Ved kørsel med maskiner hvor der afsættes jord/husdyrgødning på vejene foretages der rengøring.
- Den daglige drift sker med omhu og opmærksomhed, så driften er optimal med hensyn til ressourceforbrug.
- Vask af farre og smågrisestalde efter hver tømning, for at undgå smitte.
- Resterende stalde rengøres med højtryksrensere min. 1 gang årligt.
- Staldinventar vedligeholdes efter behov.
- At markdriften sker med udgangspunkt i udarbejdede mark-gødningsplaner hvor der optimeres både på mængden af gødning.
- Forbruget af, pesticider, energi og indkøbt foder, (registres i driftsregnskabet).
- Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.
- Der bliver lagt vægt på høj dyrevelfærd. Blandt andet vil der blive brugt tid på opsyn, også udenfor alm. arbejdstid (aftenrunde), så syge dyr kan få behandling hurtigst muligt. Problemer i besætningen vil også i det daglige forsøges forebygget ved, at de fysiske rammer for dyrene er i orden bla. ved at dyrene sikres et tørt leje. Ansøger har tilknyttet dyrlæge. Dyrlægen kommer ca. 1 gang / mdr.

Forebyggelse af uheld og driftsforstyrrelser ved alm. opmærksomhed, og ved at medarbejdere i forbindelse med brug af maskiner tilser, at tingene fungerer, og at maskinernes afskærmning er i orden. Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i "Beredskabsplanen".

BAT- Staldanlæggene

Generelt for alle staldafsnit har bedriftens ansvarlige fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø og dermed ammoniak til omgivelserne, men selvfølgelig også holdt op mod økonomien. Ligeledes følges der med i udviklingen af ny teknologi set i relation til både dyrevelfærd og miljø. Flere af staldene (6 +7) er med naturlig ventilation som sikrer et stort luftskifte, hvilket giver tørre staldgulve og lavere koncentration af ammoniak og lugt. I det efterfølgende er der først nogle afsnit vedr. etape 1. Dernæst afsnit vedr. etape 2. og sidste er der et fælles afsnit gældende både for etape 1 og 2. De resterende stalde vil være med undertryksventilation, og vil blive eftersat og holdt vedlige så energibruget holdes på et minimum.

Vedr. Etape 1:

Etape 1 har som formål at optimerer udnyttelsen af eksisterende bygninger. Beregninger viser, at der efter at der er foretaget de tiltag der anses for værende BAT er en forskel på 58 kg N /år mellem MST vejledende emissionsgrænseværdier og emissionen beregnet i husdyrgodkendelse.dk. De virkemidler der er taget i brug er fodringstiltag og spaltelukkere. Sidstnævnte vil blive anvendt både i dele af bygning 3-4 , bygning 5 samt i bygning 6. Begge virkemidler anset for at være BAT.

Fravalg af andre løsninger

Fravalg af gylleforsuring:

Gylleforsuring er fravalgt af flere grunde. Primært på grund af at det er meget omkostningstung og på grund af staldenes indretning.

Fravalg af Biologisk/kemisk rensning : Kemisk og Biologisk luftrensning er fravalgt af flere grunde.

1. At ansøger ønsker at anvende teknologier der er så enkle som mulige og som er godt afprøvet.
2. At teknologien set ud fra et proportionalitet princip ikke er BAT. Fordi udgiften til at fjerne de manglende 58 kg vil koste langt over 100 kr. / kg. Er klar over at teknologien har været anvendt i nogle år, men det vurderes alligevel, at der er mindre vedligehold / driftsomkostninger ved anvendelse af gyllekølingen der ønskes etableret i etape 2.

Endeligt er der det plus at den producerede varme fra gyllekølingsanlægget kan anvendes i produktionen.

Fravalg af teltoverdækning: For at hente de manglende 58 kg N ville der som minimum skulle etableres teltoverdækning på eksisterende 2500 m³ gylletank. Omkostningerne til dette vil være mere end 100 kr. / kg (5.800 kr./ år). Alene teltdugen vil give anledning til en udgift på min. 13.500 kr. / år og heri er ikke medtaget udgift til tømning og rengøring af tanken inden påsætning og til alm. Vedligehold.

Fravalg af Gylleseparation: Anvendelse af separation sker ofte hvor udspretningsarealet reduceres. Med baggrund i at det enten er muligt at udbringe det på egne arealer eller at kunne afsættes fravælges gylleseparation, da det både er en stor investering, men også fordi, der er meget store driftsomkostninger ved brug af et sådant anlæg.

Fodring (etape 1)

På ejendommen anvendes der både våd og tørfodring, og der tilsættes enzymer til foderet i de foderblandinger det er relevant. Enzymerne forbedrer dyrets foderudnyttelse, og derved minimeres næringsstofoverskuddet i gødningen.

Foderstrategi :

Foderplaner, -indholdsmængder og sammensætning udarbejdes i samarbejde med foderkonsulent og sikrer at der anvendes nyeste viden indenfor svinefodring. Der tages løbende kontrolmålinger af protein indholdet i det hjemmeavlede foderkorn.

Der anvendes fasefodring de steder i besætningen hvor det er muligt. Således tilpasses foderet grisenes fysiologiske formåen over hele vækstperioden. Der anvendes som minimum 2 faser i besætningen. For at reduceres ammoniakfordampningen i etape 1 er der midlertidigt valgt at reducerer i råproteinindholdet ved søerne. Et tiltag der dog ønskes erstattet af bla. gyllekøling i etape 2.

Beregning af vejledende BAT-grænseværdi.

Ammoniak

HG. 81575 smågrise til 16 kg.			DE				BAT	HG	
3 og 4: Nuværende farre og smågrisestald og poltestald	Fuldspalter	670	45,57				1,42	952,07	968,99
	Fuldspalter	230	15,64				1,42	326,83	332,64
	delspaltegulv	21600	37,38	7,10	16,00	0,0140		301,83	242,3
	Delspalte gulv	5400	9,34	7,10	16,00	0,0140		75,46	60,57
	(delspaltegulv)*	450	12,22	31,00	110,00		0,40	180,01	131,75
6: Drægtighedsstald fra 2013	(delspaltegulv)*	350	55,54				1,76	616,79	767,65
5. Drægtighedsstald	delspalter	350	55,54				1,73	605,92	643,56
5: Drægtighedsstald	(delspaltegulv)*	200	31,74				2,34	468,80	438,66
I alt kg N			262,97					3527,7	3586,1

Fosfor (Opfyldelse af BAT vedr. Fosfor sker uden anvendelse af virkemidler).

HG. 81575 smågrise til 16 kg.	staldsystemer i HG	antal	DE	alder/vægt	BAT krav P / DE	BAT	HG	
3 og 4: Nuværende farre og smågrisestald og poltestald	Fuldspalter	670	45,57			23,9	1089,1	
	Fuldspalter	230	15,64			23,9	373,8	
	delspaltegulv	21600	37,38	7,10	16,00	29,2	1091,5	
	Delspalte gulv	5400	9,34	7,10	16,00	29,2	272,7	
	(delspaltegulv)*	450	12,22	31,00	110,00	22,3	272,5	
6: Drægtighedsstald fra 2013	(delspaltegulv)*	350	55,54			23,9	1327,4	
5. Drægtighedsstald	delspalter	350	55,54			23,9	1327,4	
5: Drægtighedsstald	(delspaltegulv)*	200	31,74			23,9	758,6	
							0,0	
							0,0	
	i alt		262,97				6513,0	6317,03
* spaltelukkére								

Ringkøbing-Skjern kommune har beregnet et BAT-emissions værdi for henholdsvis ammoniak og fosfor, og når frem til de samme resultater som ovenstående tabel.

Vedr. Etape 2:

Staldbygning 3-4 (se kortbilag): Staldafsnittene er eksisterende stalde til farrene søer og til smågrise. Farrestaldene er fuldspaltestalde og fuldspaltestaldene opfylder ikke BAT. For

at opfylde ejendommens krav til BAT anvendes der teltoverdækning på alle gylletanke og der installeres gyllekøling i den nye løbedrægtighedsstald. Som det ses af ansøgt drift vil alle smågrisestaldene være med delvisspaltegulv. Hvilket betyder at BAT- kravet er overholdt. Se beregning af vejledende BAT-grænseværdi senere i afsnittet.

Staldbygning 6 (se kortbilag): Staldafsnittet er etableret så søerne er løsgående og med et gulv der består af en blanding af drænet gulv og fuldspalter. Der bliver i etape 1 isat spaltelukkere hvorved staldsystemet kan defineres som delspaltegulv. BAT-kravet opfyldes i den konkrete stald ved at virkemidlerne teltoverdækning og gyllekøling anvendes.

Staldbygning 7 (se kortbilag): Staldafsnittet bliver etableret med delspaltegulv, som er det gulv der giver den laveste ammoniakfordampning. BAT-kravet opfyldes i den konkrete stald ved at virkemidlerne teltoverdækning og gyllekøling anvendes.

Staldbygning 8 (se kortbilag): Staldafsnittet vil blive etableret med delspaltegulv som er det staldsystem der giver den laveste ammoniakfordampning. BAT-kravet opfyldes ikke helt i den konkrete stald, men ved at virkemidlerne teltoverdækning og gyllekøling anvendes på ejendommen.

Staldbygning 9 (se kortbilag): Nye staldafsnit til smågrise bliver etableret med delspaltegulve og opfylder Miljøstyrelsens vejl. BAT- emissionsgrænseværdier. Som det ses af ansøgt drift vil alle smågrisestaldene være med delvis spaltegulv. Hvilket betyder at BAT- kravet er overholdt.

Rengøring: For at sikre dyrene et tørt leje vil gødning afsat blive skrabet ned på spalterne, og der vil blive anvendt strøelse.

Fodring etape 2

I farrestalde, løbedrægtighedsstalde og poltestalde anvendes vådfodring, ved smågrise vil der i fremtiden udelukkende være tørfodring. Der tilsættes enzymer til foderet i de blandinger det er relevant, hvilket forbedrer foderudnyttelse, og minimerer næringsstofoverskuddet i gødningen.

Foderstrategi :

Foderplaner, -indholdsmængder og sammensætning udarbejdes i samarbejde med foderkonsulent og sikrer at der anvendes nyeste viden indenfor svinefodring. Der tages løbende kontrolmålinger af protein indholdet i det hjemmeavlede foderkorn.

Der anvendes fasefodring i besætningen. Således tilpasses foderet grisenes fysiologiske formåen over hele vækstperioden. Der anvendes som minimum 2 faser i besætningen. I fremtiden når det nye foderanlæg er på plads, vil der blive anvendt multifasefodring. Dvs. blandingen ændres løbende efter grisenes behov.

Der tilsættes fytase til foderet, indholdsmængden balanceres efter blandingernes kornindhold. Således vil tilsætningen variere over året og efter hvor store mængder foderkorn, der anvendes.

Svineproducenten vælger frit den bedste produktionsøkonomiske løsning ved dosering af fytase, enzymer, tilsætning af frie aminosyrer, samt valg af råvarer.

Beregning af vejledende BAT-grænseværdi.

Ammoniak

	staldsystemer i HG	antal	DE	alder/vægt		Emissions- grænseværdi/dyr	BAT krav	gyllekøling 16,5 % i ny drægtigheds- /poltestald
Nuværende færrer og smågrisestald	Fuldspalter	670	45,57			1,42	952,20	
	Fuldspalter	130	8,84			1,42	184,76	
	delspaltegulv	18000	83,4	7,10	31,00	0,0431	775,42	
	Delspalte gulv	4500	20,85	7,10	31,00	0,0431	193,86	
Drægtighedsstald fra 2013	drænet gulv *	320	50,78			1,76	563,92	
ny drægtighedsstald	Delspalte gulv	880	139,65			1,76	1550,78	
ny poltestald	Delspalte gulv 25/49	650	16,79	31,00	107,00	0,30	195,72	
ny Farrestald	Delspalte gulv	400	27,2			0,75	300,10	
ny smågrise stald	Delspalte gulv	19500	90,35	7,10	31,00	0,0367	715,01	
			483,43					
I alt kg N							5431,8	5431,74
* i sættes spaltelukkere								

	staldsystemer i HG	antal	DE	alder/vægt		BAT krav P / DE	BAT krav	Fosfor HG .
3 og 4: Nuværende farre og smågrisestald	Fuldspalter	670	45,57			23,9	1089,1	
	Fuldspalter	130	8,84			23,9	211,3	
	delspalte gulv	18000	83,4	7,10	31,00	29,2	2435,3	
	Delspalte gulv	4500	20,85	7,10	31,00	29,2	608,8	
6: Drægtighedsstald fra 2013	drænet gulv *	320	50,78			23,9	1213,6	
7: Ny drægtighedsstald	Delspalte gulv	880	139,65			23,9	3337,6	
7: Ny poltestald	Delspalte gulv 25/49	650	16,79	31,00	107,00	22,3	374,4	
8: Ny Farrestald	Delspalte gulv	400	27,2			23,9	650,1	
9: Ny smågrise stald	Delspalte gulv	19500	90,35	7,10	31,00	29,2	2638,2	
	i alt		483,43				12558,5	12497,08

Ringkøbing-Skjern kommune har beregnet et BAT-emissionskrav for henholdsvis ammoniak og fosfor, og når frem til de samme resultater som ovenstående tabel.

Gælder for både etape 1 og 2:

Energi

- Ventilation: I nye drægtighedsstald fra 2013 og i planlagte løbedrægtighedsstald er / vil der være ventilation der har et lavt forbrug af energi.
- Lys: I farre- og smågrise stalde slukkes hovedbelysningen når staldene forlades. I løbe- og drægtighedsstalder anvendes tænd/ slukure og derudover styres lyset af luxsensor.

Vand

- *Drikkevand:* Alle drikkenipler vil blive placeret over foderkrybben således at vandspild opsamles i foderkrybben og vandspild undgås. Ekstra vandforsyning til løsgående dyr etableres som vandkopper.
- Ved vask sættes staldområdet der skal rengøres iblød for at minimere forbruget af vaskevand ved den efterfølgende vask.
- Overbrusning: Lovpligtig overbrusning er tids og temperaturstyret
- Vandforbruges begrænses ved detektering og reparering af lækager i drikkevandssystemet snarest muligt.

Opbevaring af gødning:

Gylle: Gyllen bliver opbevaret i eksisterende tanke / nye tank på ejendommen. Tankene tilføres gylle fra denne ejendom med tilhørende vaskevand.

Alle tanke vil i fremtiden være med teltoverdækning.

Følgende udsagn vil være gældende for tankene:

- Tankene tømmes jævnligt af hensyn til inspektion og vedligeholdelse mindst en gang om året
- Gyllen omrøres kun lige før tankene skal tømmes, og eventuelt spredes på marken
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10 år bliver/vil blive kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Udbringning af Husdyrgødning:

I forbindelse med udbringningen af husdyrgødningen er der primært fokus på 2 områder:

1. Optimering af planteproduktionen. 2. Hensyntagen overfor det omgivende miljø (naturen og naboerne)

- For at optimere planteproduktionen men også det omgivende miljø afpasses tilførselen af husdyrgødningen afgrødernes behov samt deres vækstperiode.
- Ligeledes udbringes husdyrgødningen under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab.

Udbringningsteknik: På sort jord vil gyllen blive nedfældet og i vintersæd vil det blive udlagt med slanger

Bilag 2. Miljøvurdering for miljøgodkendelsen

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer i det nedenstående miljø- og genepåvirkningen som følge af den ansøgte ændring af husdyrbruget, samt af det samlede husdyrbrug.

Nedenstående belyser endvidere, om husdyrbruget lever op til IE-Direktivet og om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen, opfylder kravet om anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

Der gøres hermed opmærksom på, at i de følgende afsnit, anvendes forkortelsen "§ 7 i loven", hvilket henviser til § 7 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.1 Baggrund

Ansøger ønsker at udvide svineproduktionen. Der er søgt udvidelse til 1.200 årssøer, (29,6 smågrise per årssø og fravænningsvægt 7,1 kg), årlig produktion af 42.000 smågrise (7,1-31,0 kg) og årlig produktion af 650 sopolte (31,0-107,0 kg) i alt svarende til 483,4 DE.

Udvidelsen foretages i to etaper. I etape 1 foretages der udvidelsen fra 239,3 DE til 263,0 DE i eksisterende bygninger. I etape 2 udvides dyreholdet fra 263,0 DE til 483,4 DE. I forbindelse med udvidelsen i etape 2 bliver der opført nye staldanlæg og gyllebeholder i tilknytning til de eksisterende bygninger.

Det er Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering, at den etapeopdelte udvidelse er tilstrækkelig oplyst og velbegrunderet.

Da udvidelsen foregår i 2 etaper er udnyttelsesfristen udvidet fra normalt 2 år til 5 år

Der er i 2010 givet en miljøgodkendelse til udvidelse af dyreholdet på husdyrbruget. Miljøgodkendelsen er ikke udnyttet indenfor tidsfristen og er dermed bortfaldet.

Der er den 3. januar 2013 via anmeldeordningen meddelt tilladelse til velfærdsudvidelse af drægtighedsstald. Velfærdsudvidelsen er etableret.

2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

2.2.1 Afstandskrav

De lovpligtige afstandskrav i §§ 6 og 8 i Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er ifølge ansøgningens oplysninger overholdt, med undtagelse af afstandskravet på 15 meter til privat fællesvej.

Der er søgt om tilladelse til at flytte den private fællesvej således, at vejen bliver ført udenom den nye stald og det samlede anlæg. Den private fællesvej bliver placeret som angivet på bilag 4. Ringkøbing-Skjern kommunen har ingen indvendinger mod at vejen flyttes. Der er stillet vilkår til at vejen placeres således, at den overholder afstandskravet på 15 meter til privat fællesvej.

Da de lovpligtige afstandskrav er overholdt når vejen omlægges, vurderes anlægget derfor, placeringsmæssigt, ikke at give væsentlige gener for omgivelserne eller væsentlig risiko for forurening.

Dele af mark 34-0 ligger indenfor et Kommuneplant rammeområde ved Grønbjerg. Rammeområde er reserveret til udvidelse af et erhvervsområde (se bilag 14). Der er stillet

vilkår til, at arealet kun kan anvendes til udbringningsareal, indtil området ændre status ved lokalplan.

2.2.2 Beskyttelseslinjer

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for beskyttelseslinjer for klitfredede arealer, strand, søer, åer, fortidsminder og kirker. Anlægget ligger endvidere uden for kystnærhedszone. Hovedparten af bygningerne ligger indenfor skovbyggelinje. Den nye drægtighedsstald ligger udenfor. Byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for landbrugserhvervet, er ikke omfattet af forbud mod opførelse inden for skovbyggelinje.

Det er på baggrund af ovenstående Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at husdyrbrugets anlæg ikke er i modstrid med de hensyn, der skal tages i forhold til ovennævnte emner.

2.2.3 Kulturmiljø

Området indeholder iht. Kommuneplan 2013 til 2025 ikke et særligt værdifuldt kulturmiljø.

Det er derfor vurderet, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil påvirke kulturmiljøet væsentligt.

Ved mark 33-0 og 34-0 ligger der beskyttede diger efter Museumsloven § 29a (se bilag 10). Der gøres opmærksom på, at digerne ikke må ændres eller fjernes uden tilladelse fra Ringkøbing-Skjern Kommune.

Af Miljøportalens kortværk fremgår det, at der er registreret et beskyttet dige på mark 33-0, der ikke fremgår af luftfoto. Beskyttet dige kan ikke indgå som udbringningsareal. Sagen er overgivet til relevant medarbejder i Kommunen.

Der findes gravhøje ved husdyrbrugets udbringningsarealer (se bilag 10) og der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til § 29 f i Museumsloven ikke må foretages jordbehandling, gødes, eller plantes (herunder også juletræer og lignende) på gravhøje og inden for en afstand af 2 meter fra dem. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning, eller foretages lignende ændringer i tilstanden af arealet inden for 100 meter fra gravhøje, medmindre Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler dispensation hertil.

2.2.4. Placering i landskabet

En del af udbringningsarealerne ligger indenfor et område, der i Kommuneplan 2013-2015 er udpeget som større uforstyrret landskab. Målsætningen for et større uforstyrret landskab er at landskabet så vidt muligt skal friholdes for nye større tekniske anlæg, som veje, master, større virksomheder, byudvikling mv., der kan have en stor syns- og støjmæssig indvirkning på omgivelserne.

Eftersom der ikke bygges på arealet eller ændres i anvendelsen af det pågældende areal vurderes det, at udvidelsen ikke vil være i konflikt med ovenstående beskrevne udpegningsgrundlag.

Landskabet omkring ejendommen er i Kommuneplanen 2013-2025 udpeget som landskabeligt interesseområde.

I et landskabeligt interesseområde tillægges landskabelige værdier, der primært er de visuelle værdier, særlig stor vægt og målsætningen er, at disse værdier skal beskyttes samt bevares. Ønsker om etablering af byggeri og tekniske anlæg, samt ændringer af arealanvendelse der kan forringe landskabets karakter skal derfor vurderes med

udgangspunkt i landskabets særkende. Det betyder, at der kun gives dispensation/tilladelse til tilstandsændringer, der understøtter de landskabelige karaktertræk.

Vurdering af husdyrbrugets påvirkning af de landskabelige værdier tager efterfølgende udgangspunkt i en landskabsbeskrivelse og en efterfølgende vurdering af det ansøgte.

Landskabsbeskrivelse

Landskabet er varieret, idet det foruden marker indeholder spredte læhegn, flere skovbevoksninger og spredt bebyggelse.

Det betyder, at der er spredte udsigts- og indsigtslinjer i landskabet.

Ejendommen er delvis skjult mod syd, øst og nord-øst af skovbevoksning.

Landskabstype

Husdyrbruget ligger i landskabstypen småbakked morænelandskab. Det småbakkede morænelandskab er karakteriseret ved små bakker til jævnt kuperede landskaber. Det er en sårbar og følsom landskabstype, der som udgangspunkt principielt er uegnet for nyplacering og udbygning af store landbrug.

Ejendommen og mange af udbringningsarealerne ligger i det geologiske interesseområde Skovbjerg Bakkeø. Området er en bakkeø med udjævnet landskab fra næstsidste istid og med spor efter senere tildragelser. Dvs. området illustrerer de særlige landskaber og jordbundsforhold, som karakteriserer bakkerøerne.

Ejendommen er endvidere beliggende i det værdifulde geologiske område, der betegnes Omme Bakke, der er et nærmest isoleret og markant bakkeparti, stærkt præget af erosionskløfter. Omme Bakker indgår i udpegningen Skovbjerg Bakkeø.

Det er derfor vigtigt, at de geologiske landskabsformer, deres indbyrdes overgange og sammenhænge fremtræder klart i landskabet.

Udvidelsen af svineproduktionen på Sønderkjærvej 13, sker i eksisterende ombyggede stalde og i tre tilbyggede stalde.

Der skabes sammenhæng mellem nye og gamle bygninger ved at arbejde med en gennemgående farveholdning, bygningsarkitektur og materialevalg. Nye staldbygninger vil også fremstå med rødstensfacader og gråt tag. Endefacaden har skift af farve i galvtrekant, som vil være i grå nuancer, Jf. bilag 5 fjernes visse eksisterende driftsbygninger for at give plads til de nye bygninger.

Der er stillet vilkår til, at byggeriet opføres i afdæmpede farvenuancer og ikke reflekterende materialer.

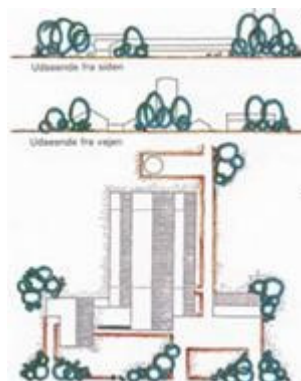
Derudover etableres der en ny gyllebeholder på 6000 m³, der ligger i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse.

Alternative muligheder for placering og udformning af staldanlæg er overvejet og den ansøgte placering og udformning er fundet mest hensigtsmæssig i forhold til produktion, logistik, naboer samt det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

Beplantning

Beplantning udgør et betydningsfuldt element ved at relatere et bygningsanlæg til landskabet og visuelt binde det til jordoverfalden og skabe et harmonisk anlæg. Især beplantningen op til og omkring bygningerne har betydning for helhedsbilledet i forhold til omgivelser og landskabet. Sammen med stillingtagen til materialer og farver er beplantning vigtigt for staldanlægs miljø ude og inde samt for den visuelle opfattelse af byggeriet i sig selv og i tilknytning til dets omgivelser.

Af hensyn til landskabets nuværende udseende og beplantningsstrukturer omkring husdyrbrugets anlæg bør pletvise beplantning etableres således at overgangen til landskabet virker mest harmonisk. Følgende illustration er et eksempel på sådan en beplantning. Beplantningen skal bestå af egnskarakteristiske træer og buske.

Vurdering

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig og sammenhængende enhed både i forhold til de eksisterende bygninger og i afgrænsning til det omgivende landskab.

Desuden vurderer kommunen, at ansøgte beliggenhed og udformning vil være den mest hensigtsmæssige. Det vurderes at de landskabelige interesser tilgodeses, når vilkår om beliggenhed, beplantning, farver og materialer efterleves.

Et farve- og materialevalg der ligner det eksisterende anlæg, valg af afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer betyder, at det samlede anlæg fremstår mest harmonisk, og derved vil reducere påvirkningen af de landskabelige omgivelser mest muligt.

Det er på baggrund af ovenstående vurderet, at den nye tilbygning og etableringen af gyllebeholderen, hverken vil skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt.

Samlet vurdering

Det vurderes, at der ved placering og udformning af bygninger er taget hensyn til det omgivne landskab. Desuden indbefatter godkendelsen også etablering af beplantning og nedrivning af gamle bygninger, der får anlægget til at fremstå mest harmonisk i forhold til det omgivne landskab.

Det er på baggrund af ovenstående vurderet, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen hverken vil skæmme landskabet, have synlige langtrækkende konsekvenser for landskabet eller på anden vis påvirke de landskabelige værdier væsentligt. Kommunen vurderer, at placeringen af det nye byggeri og de stillede vilkår i vidt omfang tager hensyn til landskabet og ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet.

2.3 Indretning og drift

Der er stillet vilkår om, at antallet af dyreenheder som gennemsnit per år maksimalt må være 483,4 DE med den forskydning mellem de enkelte dyretyper, som kan tilskrives naturlige produktionsudsving.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at en eventuel forskydning inden for de enkelte dyretyper i henhold til vilkår, er foreneligt med hensynet til beskyttelse af omgivelserne mod væsentlige gener fra husdyrbruget.

2.3.1 IE-husdyrbrug

Husdyrbruget Sønderkjærvej 13, 6971 er et IE-husdyrbrug, fordi det har en husdyrproduktion på over 270 dyreenheder, og hvor mindst 90 pct. af dyreenhederne

stammer fra årssøer med tilhørende smågrise indtil 30 kg, eller 750 stipladser til søer.

For IE-husdyrbrug gælder en række skærpede miljøkrav til driften, som er beskrevet i nedenstående afsnit:

BAT-konklusioner

Ringkøbing-Skjern Kommune skal, ud over de gældende BAT-standardvilkår, lægge relevante BAT-konklusioner til grund i forbindelse med miljøgodkendelse og revurdering af IE-husdyrbrug, når de relevante BAT-konklusioner er vedtaget i overensstemmelse med proceduren i artikel 75, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner og offentliggjort af EU-Kommissionen i EU-Tidende.

Der er endnu ikke offentliggjort BAT-konklusioner for IE-husdyrbrug og miljøgodkendelsen udarbejdes derfor på baggrund af de gældende BAT-standardvilkår og konklusionerne om den bedste tilgængelige teknik i eksisterende BAT-referencedokumenter, på samme måde, som øvrige husdyrbrug omfattet § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Når der offentliggøres en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste af husdyrbrugets aktiviteter, skal godkendelsen tages op til op til revurdering.

Revurderingen skal tilrettelægges, så husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende.

Emissionsovervågning

Ved miljøgodkendelse af IE-husdyrbrug skal Ringkøbing-Skjern Kommune sikre, at IE-husdyrbrug mindst en gang årligt indberetter resultaterne af emissionsovervågningen. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at husdyrbrugets årlige indberetning til NaturErhvervstyrelsens Register for Gødningsregnskab, der som minimum omfatter oplysninger om antallet af dyr samt indgangs- og udgangsvægt for dyrene på husdyrbruget, er tilstrækkeligt til at opfylde kravet om indberetning af emissionsovervågningen.

Ringkøbing-Skjern Kommune indhenter ved tilsyn de relevante oplysninger til brug for emissionsovervågningen fra husdyrbrugets gødningsregnskab, således at det kan kontrolleres, at forudsætningerne ved godkendelsen ikke har ændret sig.

Overholdelse af vilkår

Den, som er ansvarlig for et IE-husdyrbrug, skal straks underrette kommunalbestyrelsen ved manglende overholdelse af godkendelsesvilkår og træffer straks de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at vilkårene igen overholdes.

Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

Begrænsning af anvendelse af relevante farlige stoffer

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 13 stk. 1 nr. 15, at på IE-husdyrbrug skal anvendelse, fremstilling eller frigivelse af relevante farlige stoffer i forbindelse med IE-husdyrproduktionen begrænses med henblik på at undgå risiko for forurening af jordbund og grundvand på husdyrbruget. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger.

Bestemmelsen er en følge af, at virksomheder der håndterer relevante farlige stoffer i henhold til IE-Direktivet skal gennemføre en basistilstandsrapport ved opstart eller revurdering af virksomheden således, at det kan fastlægges, hvilken tilstand anlægsområdet i tilfælde af en forøget forurening skal bringes tilbage til.

Farlige stoffer, som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget, vil i henhold til (EF) nr. 1272/2008 være stoffer, der kan medføre akut toksicitet og stoffer, der er farlige for vandmiljøet.

Disse stoffer vil være mærket som vist i nedenstående tabeller:

Klassificering	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer				
Signalord	Farligt	Farligt	Farligt	Advarsel

Mærkningselementer for stoffer, der er skadelige for vandmiljøet

KRONISK				
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
GHS-piktogrammer			Der anvendes ikke piktogram	Der anvendes ikke piktogram
Signalord	Advarsel	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord	Der anvendes ikke signalord

Ringkøbing-Skjern Kommune har derfor stillet vilkår, således at der ikke er behov for at udarbejde basistilstandsrapport for husdyrbruget.

Ophør af aktiviteter

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 43, at IE-husdyrbrug senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i lov om forurennet jord. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Ved ophør forstås:

- 1) ophør af alle aktiviteter på IE-husdyrbruget,
- 2) når et IE-husdyrbrug har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, eller
- 3) situationer omfattet af § 33, stk. 3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 12, stk. 1, nr. 1-3, i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ringkøbing-Skjern Kommune har til opfyldelse heraf stillet vilkår om dette i miljøgodkendelsen.

2.3.2 BAT – bedste tilgængelige teknik

Formålet med Bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er, at medvirke til at værne om natur, miljø og landskab, så udviklingen af husdyrproduktionen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet. Forebyggelse og begrænsning af forurening skal først og fremmest ske ved anvendelse af bedst tilgængelig teknik herunder renere teknologi, f.eks. mindre forurenende anlæg, processer og råvarer.

BAT er at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme, eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT.

Miljøstyrelsen har udarbejdet emissionsgrænseværdier for ammoniak og fosfor for såvel visse typer af eksisterende stalde, samt nybyggeri/gennemgribende renoveringer. Disse grænseværdier tager udgangspunkt i, hvad der for branchen anses for økonomisk opnåeligt.

Miljøstyrelsen har for svin, kvæg og fjerkræ udarbejdet emissionsgrænseværdier for en række staldsystemer i nudrift og ansøgt drift.

Ringkøbing-Skjern Kommune tager ved fastlæggelsen af BAT-niveauet for husdyrbruget udgangspunkt i disse emissionsgrænseværdier.

Emissionsgrænseværdi for ammoniak

Etape 1:

For etape 1 har Ringkøbing-Skjern Kommune, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, beregnet et BAT emissionsniveau for bedriften på 3.528 kg NH₃. Se BAT redegørelse punkt 1:10

Ammoniakemissionsniveauet ved det ansøgte i etape 1 er 3.586 kg NH₃, jf. ansøgningen. I etape 1 udledes der således 58 kg mere end det vejledende BAT-emissionskrav.

Der er tale om udvidelse af dyrehold i eksisterende staldbygninger. For at reducere ammoniakemissionen er der foretaget to virkemidler. Råproteinindholdet i sofoderet er nedsat, og fuldspaltegulv samt drænet gulv er ændret til delvis spaltegulv ved at antallet af spalteåbninger reduceres med spaltelukkere.

Ansøger har redegjort for fravalg af BAT. Det er Ringkøbing-Skjern kommunens vurdering, at projektet i etape 1 lever op til BAT, ud fra oplysninger om staldsystemer og de valgte virkemidler til at reducere ammoniakudledningen. Ringkøbing-Skjern Kommunen vurderer derfor, at de 58 kg N kan betragtes som en bagatel.

Etape 2:

For etape 2 har Ringkøbing-Skjern Kommune, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, beregnet et BAT emissionsniveau for bedriften på 5.432 kg NH₃. Se BAT redegørelse punkt 1:10

Ammoniakemissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 5.432 kg NH₃, jf. ansøgningen. Det beregnede emissionsniveau for ammoniak, jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår, er således overholdt.

Emissionsgrænseværdi for nitrat

Med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune, at den generelle lovgivning, i forhold til håndtering af husdyrgødning, kan betragtes som værende BAT med hensyn til nitratudvaskning i forbindelse med udbringning.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Etape 1:

I etape 1 har Ringkøbing-Skjern Kommune, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, fastlagt et BAT-emissionsniveau for bedriften på 6.513 kg P ab lager. Se BAT redegørelse punkt 1:10

Emissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 6.317 kg P ab lager, jf. ansøgningen.

Det beregnede emissionsniveau for fosfor, jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår, er således overholdt.

Etape 2:

I etape 2 har Ringkøbing-Skjern Kommune, med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, fastlagt et BAT-emissionsniveau for bedriften på 12.559 kg P ab lager. Se BAT redegørelse punkt 1:10

Emissionsniveauet ved det ansøgte projekt er 12.497 kg P ab lager, jf. ansøgningen.

Det beregnede emissionsniveau for fosfor, jvf. Miljøstyrelsens vejledende standardvilkår, er således overholdt.

Staldindretning

Alle smågrisene går i staldsystemet "toklimastald med delvis spaltegulv, hvilket er BAT for opstaldning af smågrise. I etape 2 går sopoltene i staldsystemet delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv, hvilket er BAT for opstaldning af sopolte.

Den nye farrestald etableres med kassestier og delvisspaltegulv, hvilket er BAT. I den nye drægtighedsstald kommer søerne til at være fritgående, hvor gulvet bliver delvis spaltegulv. I denne stald etableres der gyllekøling. Det er vurderet at stalden lever op til BAT.

Søerne i den eksisterende farestald går i kassestier med fuldspalter, hvilket ikke er et BAT gulv. I en del af den gamle drægtighedsstald (5) sættes der spaltelukkere i spalterne, således at stierne fremstår som delvis spaltegulv.

Drægtighedsstalden fra 2013 er et staldsystem, hvor søerne er løsgående, og med et gulv der består af drænet gulv. I denne stald sættes der spaltelukkere i en del af spalteåbningerne, således at stierne efterfølgende fremstår med delvis spaltegulv. Det vurderes at gulvtypen lever op til Bat, når spaltelukkerne er sat i.

Ved at sætte spaltelukkere i en del af eksisterende stald til drægtige søer (5), i eksisterende staldafsnit til sopolte og eksisterende drægtighedsstald (6) og reducere råproteinindholdet i sofoderet er det vurderet, at projektet opfylder BAT i etape 1.

I etape 1 er der stillet vilkår til proteinindhold i sofoderet og til isætning af spaltelukkere.

Ved at anvende miljøteknologien, gyllekøling, spaltelukkere og ved at sætte låg på de 3 gylletanke, opfylder projektet kravet til ammoniakemission i etape 2 og lever således op til BAT.

Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår til gyllekøling, til isætning af spaltelukkere og om tankoverdækning.

Management

I BAT-redegørelsen under punkt 1.10 i Miljøredegørelsen har ansøger redegjort for management og egenkontrol.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. management.

Foder

I BAT-redegørelsen under punkt 1.10 i Miljøredegørelsen har ansøger redegjort for fodring og foderstrategi.

I etape 1 er der stillet vilkår om reduceret råproteinindhold i foderet til alle søer.

Ud over det ansøger har oplyst, er det Ringkøbing-Skjern kommunes vurdering af fasefodring og tilsætning af fytase eller lignende enzymer til relevante foderblandinger er BAT for svinefodring. Der er stillet krav til fodring vedr. fytase tilsætning og fasefodring.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. foder.

Forbrug af energi og vand

Under punkt 1.10 i Miljøredegørelsen har ansøger redegjort for husdyrbrugets BAT på forbrug af vand og energi.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. energi og vand for den type bedrift.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

Under punkt 1.10 i Miljøredegørelsen har ansøger redegjort for husdyrbrugets BAT på opbevaring af gødning.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommune vurdering, at det ansøgte overholder niveauet for BAT m.h.t. Opbevaring af husdyrgødning. Der er stillet vilkår om overdækning af gylletankene.

Udbringning af husdyrgødning

Under punkt 1.10 i Miljøredegørelsen har ansøger redegjort for husdyrbrugets BAT på udbringning af husdyrgødning.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de generelle regler i husdyr- og husdyrgødningsbekendtgørelsen for udbringning af husdyrgødning, som værende tilstrækkelige til at opfylde kravene til BAT for udbringning.

Ringkøbing-Skjern Kommune anser det i øvrigt for værende BAT, at man tager højde for udbringningsarealernes fysiske karakter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Dvs., eks. jordtype, struktur og hældning, samt forhold som regn, vanding og sædskifte.

Der er stillet vilkår om, at udbringning af husdyrgødning ikke må foretages på frossen, vandmættet, oversvømmet, eller snedækket jord, samt forud for varsling om kraftig regn/nedbør. Vilkåret er stillet for at reducere unødigt forurening af vandmiljøet.

Alternativer og fravalg BAT

Under punkt 1.10 i Miljøredegørelsen har ansøger redegjort for husdyrbrugets fravalg af andre løsninger.

Ansøger har fravalgt gylleforsuring, idet det er omkostningstungt, og har i stedet valgt, at leve op til BAT kravet ved at anvende gyllekøling, anvende spaltelukkere, foderkorrektioner og ved at overdække gylletankene.

Ansøger fra fravalgt biologisk/kemisk rensning, primært for at anvende andre enkle og bedre afprøvede teknikker til opfyldelse af BAT kravet.

Ansøger har fravalgt gylleseparation. Ringkøbing-Skjern Kommune anser ikke, at gylleseparation er BAT for dette husdyrbrug i den konkrete projekt.

Fravalget af gylleforsuring og biologisk/kemisk rensning er velbegrunnet, idet det vurderes ikke til at være BAT for ansøgte husdyrbrug, og ansøger har frihed til at vælge, hvilken teknisk løsning der ønskes til at opfylde BAT-kravet.

Konkluderende vurdering af BAT

På baggrund af ovenstående redegørelse for BAT inden for management, staldteknologi, foder, energi- og vandforbrug, opbevaring og udbringning, vurderes det, at den konkrete anvendelse af BAT lever op til det, Ringkøbing-Skjern Kommune anser, som værende BAT-standard for en bedrift af denne størrelse og dyresammensætning.

Samtidig vurderes det, at ansøger har redegjort i tilstrækkelig grad for de alternativer, som har været overvejet i ansøgningen, samt begrundet fravalg af BAT.

2.3.3 Håndtering af regnvand og restvand

Spildevand fra staldene ledes til gyllebeholdere.

I forbindelsen med nybyggeriet af stalde bliver der opført en personaleafdeling. Sanitært spildevand fra personaleafdeling ledes til nedsivning. Da det ikke fremgår af kommunens arkiv, at der findes et godkendt nedsivningsanlæg på ejendommen, vil nedsivning af spildevand fra personaleafdeling kræve, at der søges om en nedsivningstilladelse til det sanitære spildevand.

Husdyrbruget har samlet set et meget stort areal, hvorfra der afledes vand. Der er derfor stillet vilkår om, at hvis overfladevandet løber til samme vandløb eller dræn, skal der etableres et forsinkelsesbassin til en midlertidig opsamling af regnvand, således at vandløb/grøft/drænen ikke udsættes for en voldsom spulende bevægelse ved f.eks. skybrud.

Der er stillet vilkår om, at vask af landbrugsmaskiner og redskaber skal ske på vaskeplads med afløb til opsamlingslager, eller alternativt ske i marken.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at generel lovgivning, samt vilkår i miljøgodkendelsen tager tilstrækkelig hånd om husdyrbruget håndtering af regnvand og restvand, således det ikke påvirker omgivelserne væsentligt.

2.3.4 Medicin, sprøjteudstyr, olie og brændstof

Der er stillet vilkår om opbevaring af brændstof, fyringsolie og medicin.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at de stillede vilkår, samt generel lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte omgivelserne mod væsentlige påvirkninger, som følge af husdyrbrugets anvendelse af kemikalier, fyringsolie og brændstof.

2.3.5 Håndtering og opbevaring af affald

Der er stillet vilkår om håndtering og opbevaring af affald.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at på baggrund af redegørelsen fra ansøger, samt vilkår i miljøgodkendelsen vil håndteringen og opbevaring af affald fra husdyrbruget ske under hensyntagen til omgivelserne.

2.3.6 Håndtering af unormale driftssituationer, eller uheld

I forbindelse med denne miljøgodkendelse, udarbejdes der en beredskabsplan, der beskriver, hvorledes der skal reageres i unormale driftssituationer og i tilfælde af uheld med eks. gylle. Der er stillet vilkår om, at beredskabsplanen til en hver tid skal være ajourført.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at udarbejdelse af en beredskabsplan tilskynder ansøger i at gennemgå bedriften og foretage en risikovurdering af, om der skal

ændres i drift eller indretning, således at risikoen for uheld minimeres samt at omfanget af skaden ved uheld reduceres.

2.4 Begrænsning af eventuelle gener for naboer

2.4.1 Lugt

Der er indsendt beregninger af lugtmissionen fra staldanlæg, hvilket er foretaget efter henholdsvis den nye lugtvejledning. Lugtgeneafstandene (afstande, hvor der kan forventes væsentlig lugtgener), er ifølge ansøgningen, som følgende:

Byzone:	808 meter
Samlet bebyggelse:	605 meter
Enkelt bolig:	258 meter

Ifølge ansøgningen, er de faktuelle afstande minimum 2.163 meter til samlet bebyggelse ved Grønbjerg og 371 meter til enkelt bolig. Afstanden til den nærmeste byzone (et område ved Grønbjerg) er 2.192 meter.

Ifølge ansøgningen er genekriterierne for byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig overholdt, idet de ligger længere væk end "1,2 gange geneafstanden".

Beregningerne af lugtmissionen viser altså, at geneafstandene fra staldanlægget er mindre end de faktuelle afstande til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig (uden landbrugspligt).

Der ligger endvidere ikke fremtidig byzone-, eller sommerhusområder inden for geneafstanden fra husdyrbruget.

Idet de lovpligtige beskyttelsesniveau for lugtgener er overholdt, vurderes det, at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige lugtgener for naboer og andre omkringboende.

2.4.2 Støj

Støjkilder fra husdyrbruget udgøres primært af støj ved indlæggelse af foder, ventilationsanlæg og markarbejde tæt på naboer.

Ansøger har oplyst, at støj fra husdyrbruget ikke er et problem for de omkringboende. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbruget i fremtiden ikke forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af denne miljøgodkendelse.

Der er i miljøgodkendelsen fastsat vilkår om, at såfremt der skulle opstå støjgener for de omkringboende og tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, skal der foretages støjmålinger. Der er endvidere fastsat vilkår om støjniveauer for husdyrbruget.

Herudover henvises der til, at det er god landmandpraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støjgener.

2.4.3 Lys

Der vil være lys i drægtighedsstalde fra kl. 6-22.00 og i de øvrige stalde fra 6.00-16/17. Udenfor er der kun belysning så ejeren og de ansatte kan orienterer sig efter mørkets frembrud.

Det vurderes, at lys fra ejendommen ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, idet:

- 1: Afstanden til naboer er > 350 meter
- 2: Mængden af udendørs lys er meget minimalt

2.4.4 Fluer og skadedyr

Der er stillet vilkår om, at der skal foretages en effektiv fluebekæmpelse, og at foder skal opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af rotter m.v.. På forlangende skal bekæmpelse af rotter, eller lign. foretages af et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende til at forebygge og løse et eventuelt opstået problem med skadedyr.

2.4.5 Støv

Støv kan forekomme ved indlæggelse af foder, transport og ved markarbejde.

Det forventes ikke, at husdyrbruget vil give anledning til støvgener for de omkringboende. Der er fastsat vilkår til, at sikre de omkringboende mod støvgener fra husdyrbruget. Herudover henvises der til, at det er god landmandspraksis, at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel, for at begrænse bl.a. støvgener.

2.4.6 Trafik, til- og frakørsel

Ansøgt projekt vil betyde en forøget transport til og fra husdyrbruget. Det er anslået, at antallet af transporter vil stige fra de nuværende ca. 560 transporter til ca. 950 transporter i ansøgt drift. Der er tale om, at især antallet af transporter af husdyrgødning og foder henholdsvis med traktor og vogn/lastbil vil stige, samt en stigning i transporter med lastbil med dyr fra husdyrbruget.

Forøgelsen af transporter er efter Ringkøbing-Skjern Kommunes opfattelse ikke af et omfang, som vil indebære væsentlige forøgede gener for omkringboende med hensyn til støj, støv eller lugt.

Der er stillet vilkår om, hvilken veje transport af husdyrgødning som udgangspunkt skal foregå af. Transportveje fremgår af bilag 13.

Ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsler, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Ved arbejdskørslernes ophør skal det offentlige vejareal, jf. Færdselsloven, rengøres. Det er Politiet, der er myndighed for færdsel på offentligt areal.

Ringkøbing-Skjern kommune vurderer, ved overholdelse af de generelle krav mht. til transport fastsat i den til enhver tid gældende Husdyrgødningsbekendtgørelse, at transport af husdyrgødning kan foregå uden væsentlige gener for omgivelserne.

2.4.7 Egenkontrol

Der er stillet vilkår om, at husdyrbruget for egen regning skal eftervise, at de stillede støjkrav er overholdt, såfremt tilsynsmyndigheden skønner, at eventuelle klager vedrørende støj fra husdyrbruget, er velbegrundede.

Der er tilsvarende stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelse af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra anlægget, er velbegrundede.

Der er stillet vilkår om egenkontrol af gyllekølingsanlægget.

Endeligt er der stillet vilkår om, at tilsynsmyndigheden kan anmode om nye beregninger af nitratudvaskning til overfladevand og grundvand, fosforoverskud, ammoniakemission, ammoniakdeposition, samt lugtgeneafstande.

2.5 Alternative løsninger

2.5.1 Andre muligheder

Ansøger har gjort overvejelser omkring alternativer i forbindelse med at der søges om udvidelse på Sønderkjærvej 13, men konklusionen har været at fuld udnyttelse af nuværende bygninger samt forøgelse af so og smågriseproduktionen er den bedste løsning og vigtig for at sikre en spændende arbejdsplads.

Ansøger har oplyst, at placeringen af de nye stalde har været overvejet, men at den valgte placering, anses som værende mest hensigtsmæssig, i forhold til logistik og det omgivende miljø.

I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området, giver den valgte placering, det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

2.5.2 0-alternativ

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, som følge af ansøgte projekt, ikke vil påvirke omgivelserne væsentligt (se den øvrige del af miljøvurderingen).

Det er endvidere, Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser af 0-alternativet (fastholdelse af konstant produktionsniveau), vil være en begyndende afvikling af produktionen.

Samfundsmæssigt vil 0-alternativet, derfor kunne betyde færre arbejdspladser, dels på slagterierne, men også i virksomheder, såsom vognmænd, foderstoffer m.fl..

Det kan, som følge af 0-alternativ, forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

2.6 Ophør

Der er stillet vilkår om ved ophør, at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for, at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage til tilfredsstillende tilstand.

Der er endvidere stillet vilkår om, at kommunen kan kræve bygninger, gyllebeholdere m.v. fjernet ved ophør.

2.7 Natur og vand

2.7.1 International natur – beskrivelse

De internationale naturbeskyttelsesområder, er en samlet betegnelse for EF-Habitatområder, EF-Fuglebeskyttelsesområder og Ramsarområder. Hvert internationalt naturbeskyttelsesområde består af et, eller flere af disse udpegede områder.

Habitatområderne og Fuglebeskyttelsesområderne, der er udpeget på grundlag af EU's naturdirektiver, udgør tilsammen Natura 2000, der er et økologisk netværk af beskyttede områder i hele EU. Ramsarområderne er udpeget på grundlag af Ramsarkonventionen om beskyttelse af vigtige vådområder. Ramsarområderne ligger alle indenfor grænserne af fuglebeskyttelsesområder og beskyttelsen er dækket ind af EU-beskyttelsen.

Direktiverne fastsætter et overordnet mål for at sikre, eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og dyre- og plantearter inden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Danmark er forpligtet til at sikre, at der ikke sker en forringelse af status i de udpegede områder og til at iværksætte, hvad der er nødvendigt for at opnå de fastsatte mål.

Habitatdirektivet rummer også regler om at beskytte særlige arter, både i og udenfor Natura 2000-områder. Det er de såkaldte bilag IV-arter. Disse arter (flere padder, mærkfirben, odder, hasselmus m.fl.) må ikke få beskadiget, deres yngle-, eller rasteområder.

Målsætningen for Habitat- og Fuglebeskyttelsesområderne er at sikre, eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, de er udpeget for. For Ramsarområder er målsætningen, at beskyttelsen fremmes.

En art anses for at have gunstig bevaringsstatus, når undersøgelser peger på, at arten på lang sigt vil opretholde sig selv som levedygtig bestand, samt artens udbredelsesområder sandsynligvis ikke er i tilbagegang.

Nærmeste internationale naturområder er habitatområde "Heder og Klitter på Skovbjerg Bakkeø", som ligger 6,2 km fra husdyrbrugets anlæg og 2,6 km fra husdyrbrugets arealer. Alle arealerne ligger i oplandet til Natura2000 området Stadil Fjord. Stadil Fjord afvander til Ringkøbing Fjord.

For beskrivelser af de internationale naturområder henvises til Naturstyrelsens hjemmeside (www.naturstyrelsen.dk)

2.7.2 Vandmiljøet

Kvaliteten af vandmiljøet i søer og fjorde er påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer, der medfører øget vækst af planktonalger og enårige alger som eks. søsalat. Ved for store tilførsler af næringsstoffer reduceres sigtddybden i vandet, bundvegetationen, som eks. ålegræs reduceres, opvækstmuligheder for fisk forringes og risikoen for iltsvind øges til skade for plante- og dyrelivet.

Generelt tilføres markerne flere næringsstoffer, end der fjernes med afgrøderne. Etablering, udvidelse, eller ændring af husdyrbrug kan give anledning til et øget tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Transporten af næringsstoffer fra arealerne kan ske via udvaskning til grundvandet, som dernæst føder vandløb, søer og fjorde, eller ske som overfladeafstrømning via dræn, eller direkte til vandløb, søer og fjorde.

Vandplan 2010-2015 for Hovedvandopland 1.8 Ringkøbing Fjord skal sikre at søer, vandløb, grundvandsforekomster og kystvande i udgangspunktet opfylder miljømålet 'god tilstand' inden udgangen af 2015. Endvidere skal det sikres, at eventuelle forringelser af tilstanden for vandområderne forebygges. (Vandplanen findes på Naturstyrelsens hjemmeside www.naturstyrelsen.dk)

Vandløb

Miljømål for vandløb omfatter både kemisk tilstand og økologisk tilstand. Størstedelen af vandløbene i hovedvandoplandet skal opfylde målet om god økologisk tilstand, mens en mindre del målsættes til et godt økologisk potentiale. I sidstnævnte tilfælde er der tale om vandløb, som er kunstigt anlagte, eller stærkt fysisk modificerede. En mindre andel af vandløbene har et strengere miljømål i form af høj økologisk tilstand, fordi den nuværende tilstand er fauna klasse 7.

Miljømål for vandløb:

Type	Høj tilstand	God tilstand
'Normal'	7	6 eller 5
'Blødbund'	5	4

Tallene i tabellen refererer til smådyrsfaunaen bedømt ved hjælp af Dansk Vandløbs Fauna Indeks (DVFI).

Husdyrbrugets arealer ligger i oplandet til vandløbene Tim Å og Hover Å. Ifølge Vandplan 2010-2015 må vandløbene ikke anvendes til formål, der hindrer opfyldelse af de konkrete miljømål fastsatte i Vandplanen.

Ifølge Vandplan 2010-2015 er miljømålet for vandløbene Tim Å og Hover Å på den berørte strækninger god økologisk tilstand (Gt). I den konkrete sag er det ikke vurderet, om der er målopfyldelse for vandløbet.

Det forventes, at de generelle forbedringer i forhold til vandkvalitet, fysiske forhold, fri passage og vandindvinding, i et vist omfang vil bidrage til at sikre gunstig bevaringsstatus for de særlige arter og naturtyper, der er tilknyttet vandløb i oplandet.

Det er kommunens vurdering, at almindelig landbrugsdrift på vandløbsnære arealer ikke vil påvirke vandløbskvaliteten i væsentlig grad. Med de nye krav om 9 meter randzoner langs væsentlige vandløb, vil påvirkningen på vandløb fra landbrugs relateret arealdrift være yderst minimal.

Der gøres hermed opmærksom på, at der i henhold til vandløbsloven, gælder følgende for et af husdyrbrugets udbringningsarealer, som ligger ned til vandløb:

- *Dyrkning, jordbehandling, plantning, terrænændring, anbringelse af hegn og opførelse af bygværker må i landzone ikke foretages i en bræmme på 2 meter.*

Det betyder, at der er krav om 2 meter dyrkningsfrie bræmmer langs de vandløb, der er angivet som "2 m bræmme ved vandløb" på bilag 6a-c. Det er ansøgers pligt, at oplyse dem, der udbringer gyllen, eller foretager anden jordbearbejdning om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

Der skal endvidere gøres opmærksom på, at husdyrbruget har udbringningsarealer, som ligger ned til §3 søer, der er omfattet af Lov om randzoner og Lov om ændring af lov om randzoner. For disse §3 søer gælder:

- *Der må ikke på indtil 9 meter fra bredden foretages gødskning, sprøjtning, dyrkning, eller anden jordbearbejdning.*

Det betyder, at randzonearealet ikke kan indgå som udbringningsarealer, men vil kunne anvendes til afgræsning. Det er ansøgers pligt, at oplyse dem der udbringer gyllen eller foretager anden jordbearbejdning om forhold vedrørende vandløbsbræmmer og sikre, at det bliver overholdt på husdyrbrugets udbringningsarealer.

2.7.3 Jordtype og eventuelle dræn

Husdyrbrugets ejede/forpagtede udbringningsarealer består af i alt 203,89 ha, der er fordelt som angivet i nedenstående tabel:

Antal hektar	Jordtype	Drænet hektar	Opland
22,81	BJ1	8,86	Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord
94,15	JB3	57,02	-do-
70,17	JB4	0,0	-do-
16,76	JB9	16,76	-do-
203,89		82,64	

2.7.4 Sædskifte

Ved scenarie 1 er der på alle marker med sandjord valgt et S4 sædskifte, hvilket svarer til referencesædskiftet for husdyrbruget for disse arealer. På mark 31-0, 32-0, 33-0 og 34-0 er der valgt et S2 sædskifte, hvilket svarer til referencesædskiftet for disse arealer med lerjord.

Eftersom ansøger har valgt samme sædskifte som referencesædskiftet for alle marker, er beregningerne af kvælstofudvaskningen og fosforoverskuddet foretaget på baggrund af referencesædskiftet.

Der er derfor ikke stillet krav til specifikke sædskifter, idet ansøger ikke har anvendt "sædskifte" som virkemiddel for at reducere udvaskningen af næringsstoffer til vandmiljøet. Her er anvendt virkemidlet ekstra efterafgrøder til at opfylde kravet til kvælstofudvaskning.

Som et alternativ til ekstra efterafgrøder ud over plantedirektoratets krav ønsker ansøger mulighed for, at drive arealerne med et frøgræssædskifte S6. Denne mulighed er angivet som scenarie 2.

Ved scenarie 2 er der valgt et S6 sædskifte, hvilke ikke svarer til referencesædskiftet.

Eftersom ansøger i scenarie 2 ikke har valgt samme sædskifte som referencesædskiftet, er beregningerne af kvælstofudvaskningen og fosforoverskuddet ikke foretaget på baggrund af referencesædskiftet. Som alternativ er der derfor stillet vilkår, svarende til kriterierne for den pågældende sædskifte for alle ejendommens arealer, hvis ansøger gør brug af scenarie 2 (se vilkår 62 og 63).

2.7.5 Bilag IV-arter

EU-medlemslandene skal, i henhold til Habitatdirektivets artikel 12, indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder, eller udenfor. Disse arter fremgår af Habitatdirektivets bilag IV.

For dyrearterne, er der bl.a. forbud i mod beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder og i mod forsætlig forstyrrelse af arterne, i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer, eller vandrer.

For plantearterne er der bl.a. forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod, eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ingen aktuelle registreringer af plantearter, der står på Habitatdirektivets Bilag IV, på ejendommens udbringningsarealer. Det er endvidere Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at plantearterne næppe findes på udbringningsarealerne.

Følgende dyrearter kan tænkes, at forekomme i Ringkøbing-Skjern kommune:

Småflagermus, Markfirben, Odder, Spidssnudet frø og Strandtudse, samt visse vandtilknyttede insekter. Arterne er næppe tilknyttet driftsbygningerne, men nedestående arter kan muligvis have levested, fødesøgningsområde, eller opholdssted i habitater tilknyttet, eller i nærheden af udbringningsarealerne:

- Småflagermus: Ud fra småflagermus' levevis vurderes det, at de ikke påvirkes negativt af driften af husdyrbruget.
- Odder: Kan forekomme i nærområdet i tilknytning til vandløb, sø eller fjord, men er med sin levevis næppe truet af driften af husdyrbruget.

- Markfirben: Er udbredt i store dele af landet, men trues næppe af driften af husdyrbruget.
- Visse vandtilknyttede insekter: Kan være tilknyttet nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger dog ingen aktuelle registreringer. Disse påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges, eller gror til.
- Spidssnudet frø og strandtudse: Kan forekomme i nærområdets vandhuller og fugtige arealer. Der foreligger ingen aktuelle registreringer. Padder påvirkes negativt, når vandmiljøerne næringsstofberiges eller ændrer karakter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på grundlag af det oplyste:

- At det areal, der omfattes af nybyggeri i forbindelse med projektets gennemførelse, hovedsagelig er almindelig omdriftsareal og at inddragelsen til bebyggelse ikke vil påvirke bilag IV-arter væsentligt.
- At der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske øvrige ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for Bilag IV-arters trivsel
- At driften af husdyrbruget, samlet set, ikke vil medføre beskadigelse, eller ødelæggelse af yngle-, eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a, samt ikke vil medføre ødelæggelse af de plantearter, som er optaget på EF-habitatdirektivets Bilag IV, litra b

2.7.6 Kvælstofudvaskning til overfladevand

Kvælstofudvaskningen fra marker afhænger af vandafstrømningen og dermed af nedbørsmængderne. Når der korrigeres for variationen i afstrømningen, er der sket et tydeligt fald i nitratudvaskningen til Ringkøbing Fjord siden 1992, hvilket må tilskrives effekten af tiltag til nedbringelse af kvælstofbelastningen fra især landbruget. Effekten af tiltagene er dog ikke større end, at de senere års generelle tendens til en stigning i nedbørsmængderne og dermed ferskvandafstrømningen, delvist modvirker effekten af tiltagene til reduktion af kvælstofbelastningen.

Husdyrlovens generelle nitratbeskyttelse

I husdyrloven er beskyttelsen af vandområderne mod nitratudvaskningen rettet mod oplande, der afvander til de mest kvælstofsårbare Natura 2000-områder jf. Miljøstyrelsens Nitratklassekort. Arealer, som hører under kategorierne "Nitratklasse I, II eller III", er omfattet af krav om lavere husdyrtryk pr. hektar, end de generelle harmoniregler giver mulighed for (dog med visse modifikationer).

Alle udbringningsarealer ligger i oplandet til Ringkøbing Fjord og Stadil Fjord, som er kvælstofsårbare Natura 2000-områder. Udbringningsarealerne ligger dog ikke i nitratklasserne I, II eller III, hvilket betyder, at nitratudvaskningen fra arealerne til overfladevandet, som udgangspunkt, er reguleret af de generelle harmoniregler, som ifølge ansøgningen er overholdt.

Ifølge ansøgningen kan der på ejede og forpagtede arealer tillades et husdyrtryk på 1,40 DE/ha, hvilke svarer til, at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{max}) er 74,8 kg N/ha/år. Det ansøgte husdyrtryk er 1,36 DE/ha, hvilke svarer til, at kvælstofbelastningen til overfladevandet (DE_{reel}) er 68,4/68,7 kg N/ha/år ved henholdsvis scenarie 1 og scenarie 2.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau for nitratudvaskning til overfladevandet er dermed overholdt, ifølge beregning foretaget i ansøgningssystemet.

Grundlag for skærpet nitratbeskyttelse.

Det følger af husdyrgodkendelsesloven, at kommunalbestyrelsen, inden der meddeles tilladelse eller godkendelse af et husdyrbrug, skal vurdere om det ansøgte kan medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter og planer.

Til opfyldelse deraf foretages der, for husdyrbruget, en konkret vurdering af om der er grundlag for en nitratbeskyttelse, som er højere end den generelle beskyttelse.

I forhold til skadesvirkning af nitratudvaskning til overfladevande, har Miljøstyrelsen fastlagt følgende afskæringskriterium:

Et projekt for husdyrbrug, kan ikke medføre en skadevirkning på overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle-, eller rasteområder for beskyttede arter, som følge af nitratudvaskning, hvis følgende punkter alle er opfyldt:

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter:

Pkt. 1: Antal dyreenheder (DE) i det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, har ikke været stigende siden 1. januar 2007. Hvis der er andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder, end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland. Gennemførte initiativer, fx etablering af vådområder, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, kan ikke anvendes til at tillade, et øget dyretryk i det aktuelle opland.

Afskæringskriteriet for så vidt angår påvirkning fra projektet i sig selv.

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion, er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin, og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af pkt. 1, projektet i kumulation:

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder til nitratudvaskning, som kan bidrage til en øget udvaskning fra oplandet siden 1. januar 2007.

- For alle dambrugene i oplandet til Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord gælder, at der ikke er givet tilladelse til merudledning af nitrat siden 90'erne.
- Data fra Naturstyrelsen over spildevandsudledningerne til de to oplande viser, at der siden 2007 er sket et fald på 3,17 tons i udledning af nitrat til Stadil Fjord og 47,99 tons i udledning af nitrat til Ringkøbing Fjord.

Hvad angår spildevand fra det åbne land, så er det primært nedsivningstilladelser der gives og kun i få tilfælde, hvor andet ikke har kunnet lade sig gøre, er der givet tilladelse til minirensningsanlæg.

Derudover vil kommunen fra og med i år give påbud til ejere med direkte udledning til sårbar recipient om, at de inden for en given tidsfrist, skal have etableret nedsivningsanlæg. Det er derfor kommunens opfattelse, at udvaskningen af nitrat fra spildevand i det åbne land til de 2 oplande, har været faldende inden for den sidste år-række og vil blive ved med at falde de kommende år.

Ringkøbing-Skjern Kommune konstaterer i forhold til antal dyreenheder i oplandet, at nyeste data fra Miljøstyrelsen viser, at i hele oplandet til Ringkøbing Fjord og dermed inden for kommunens grænser, er husdyrintensiteten i perioden fra 2007 til 2015 steget og tendensen er sikker. Stigningen er på 2,18 % fra 245988,93 DE i 2007 til 251354,71 DE i 2015.

I henhold til Miljøstyrelsen, kan kommunen dog godt godkende projekter i oplande med et stigende husdyrtryk, hvis nitratudvaskningen ikke er større end den, der svarer til et planteavlsbrug. I tilfælde af, at udvaskningen er større, kan den reduceres med en række virkemidler f.eks:

- Reducerede gødningsnormer
- Flere efterafgrøder
- Ændret sædskifte
- Afbrænding af husdyrgødning
- Separering af husdyrgødning
- Afsætning til biogasanlæg

I det konkrete projekt, er udvaskningen fra et planteavlsbrug, i ansøgningen, beregnet til 68,3 kg N/ha. Kvælstofudvaskning i det konkrete projekt, DEreel, er jf. ansøgningen 68,3/64,6 kg N/ha ved henholdsvis scenarie 1 og scenarie 2 og overstiger dermed ikke udvaskningen, der svarer til et planteavlsbrug.

Ansøgeren har i det konkrete projekt ønsket mulighed for, frit at kunne vælge mellem 2 scenarier for driften af arealerne. Ved brugt af virkemidlet henholdsvis 13 % ekstra efterafgrøder (scenarie 1) eller et frøgræssædskifte, hvor der indgår mere end 10 % frøafgrøder (scenarie 2), ligger udvaskningen fra det konkrete projekt under udvaskningen fra et tilsvarende planteavlsbrug.

Der er i miljøgodkendelsen stillet krav til eftergrøder og sædskifter.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at påvirkningen fra projektet i kumulation med andre planer og projekter, opfylder afskæringskriterie 1 i forhold til påvirkning af overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle-, eller rasteområder for beskyttede arter, som følge af nitratudvaskning.

Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering af Pkt. 2A og 2B, projektet i sig selv:

Husdyrbrugets udbringningsarealer har, det lukkede bassin Ringkøbing Fjord som slutrecipient og er derfor omfattet af det skærpede krav på 1 %.

På baggrund af Naturstyrelsens basisanalyser, med oplysninger om størrelsen af landbrugsarealer og den samlede kvælstofudvaskning fra oplandene, er det beregnet, hvor stor en påvirkning af recipienterne, som ansøgningen i sig selv vil medføre.

Beregningen er gennemført som et "Worst cases" scenarie, hvor der er valgt det mindst mulige reduktionspotentiale og regnet på den totale kvælstofudvaskning, i stedet for merudvaskningen fra et husdyrbrug.

Beregningen er foretaget for det scenarie, der giver den højeste kvælstofudvaskning (scenarie 1: Referencesædskifte med 14 % ekstra efterafgrøder)

Opgørelse af worst case nitratudvaskning til overfladevand:

Stadil Fjord		
Landbrugsareal i opland	(ha)	25563
Samlet udvaskning af kvælstof fra opland	(kg)	524000
Det ansøgte:		
Kvælstof udvaskning fra udbringningsarealer i opland:		
Maks. 25 % kvælstofudvaskning (Red, potentiale 75 - 100 %) (ha)		203,9
Maks. 50 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 50 - 75 %) (ha)		0
Maks. 100 % kvælstofudvaskning (Red, potentiale 0 - 50 %) (ha)		0
Husdyrbrugets kvælstofoverskud (DEreel)	(kgN/ha/år)	68,7
Maksimal udvaskning fra udbringningsarealer	(kgN/år)	3362
Maksimal andel af kvælstofudvaskning til Stadil Fjord (%)		<u>0,642</u>
Ringkøbing Fjord		
Landbrugsareal i opland	(ha)	230073
Samlet udvaskning af kvælstof fra opland	(kg)	2752000
Det ansøgte:		
Kvælstof udvaskning fra udbringningsareal i opland:		
Maks. 25 % kvælstofudvaskning (Red, potentiale 75 - 100 %) (ha)		0
Maks. 50 % kvælstofudvaskning (Red. potentiale 50 - 75 %) (ha)		0
Maks. 100 % kvælstofudvaskning (Red, potentiale 0 - 50 %) (ha)		0
Husdyrbrugets kvælstofoverskud (DEreel)	(kgN/ha/år)	68,7
Maksimal udvaskning fra udbringningsarealer	(kgN/år)	0
Kvælstofudvaskning fra Stadil Fjord efter 67 % reduktion	(kg/N)	1109
Maksimal andel af kvælstofudvaskning til Ringkøbing Fjord (%)		<u>0,04</u>

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, på baggrund af worst case scenariet af husdyrbrugets maksimale andel af kvælstofudvaskningen til Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord, at afskæringskriterie pkt. 2A og 2B er opfyldt, idet påvirkningen fra projektet i sig selv, er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland og derfor ikke vil påvirke overfladevande, herunder Natura 2000-områder, samt yngle- eller rasteområder for beskyttede arter som følge af nitratudvaskning.

Samlet set, er det derfor Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der på baggrund af den konkrete vurdering af ansøgningen, ikke er behov for en skærpelse af den generelle nitratbeskyttelse af overladevande.

2.7.7 Fosforudvaskning til overfladevand

Husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Risikoen for tilførsel af fosfor til vandmiljøet er bl.a. bestemt af fosforpuljen i jorden, jordtype og dræningsforhold, hvilket beskyttelsesniveauerne i husdyrloven er fastlagt på baggrund af. Beskyttelsen af vandområderne mod fosfor er rettet mod oplande til Natura

2000-områder, der er overbelastet med fosfor, jf. Miljøstyrelsens fosforkort. (På bilag 7 ses udbringningsarealerne i forhold potentielle fosforklasser (P-klasser)).

Ifølge ansøgningen afvander alle udbringningsarealerne til Natura 2000-området Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord. De ejede/forpagtede udbringningsarealer er ifølge ansøgningen beliggende på (JB1), (JB3), (JB4) og (JB9) jorde.

12,6 ha ligger i "P-klasse 1", som er drænet lerjord med fosfortal 4-6. For disse udbringningsarealer er der krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må øges med 4 kg P/ha/år. Fosforoverskuddet må dog ikke være større end harmonireglerne tillader.

16,8 ha ligger i "P-klasse 2", som er drænedegrøftede lavbundsarealer. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om, at fosforoverskuddet maksimalt må være 2 kg P/ha/år.

0,01 ha ligger i "P-klasse 3", som er drænet lerjord med fosfortal større end 6. For disse udbringningsarealer er der generelt krav om fosforbalance.

Ifølge ansøgningen ligger 174,56ha af udbringningsarealerne i "P-klasse 0". Disse arealer udløser derfor ikke som udgangspunkt skærpede krav til husdyrbrugets fosforoverskud, idet de generelle harmoniregler generelt anses tilstrækkelige til beskyttelse af Natura 2000-områdeerne mod fosfortilførsel fra arealerne.

Det tilladte fosforoverskud fra bedriftens arealdrift beregnes på bedriftsniveau og ikke i forhold til de enkelte marker. Eventuelle vilkår til fosforoverskuddet stilles ligeledes på bedriftsniveau (jf. Miljøstyrelsens Wiki-vejledning).

Ifølge ansøgningen er det gennemsnitlige fosforoverskud på 17,2/18,2 kg P/ha/år henholdsvis ved scenarie 1 og 2, hvilket er 17,2/1,4 kg P mindre end det lovpligtige fosforoverskud henholdsvis ved scenarie 1 og scenarie 2. Husdyrlovens generelle fosforbeskyttelsesniveau overholdes, ifølge ansøgningen, ved anvendelse af dyretryk og valgt sædskifte.

Risikoarealer

Tilførslen af fosfor fra markerne til overfladevand sker hovedsagligt ved overfladisk afstrømning, udvaskning via dræn, brinkerosion, direkte grundvandsafstrømning og sand/jordfygning. En fortsat nettotilførsel af fosfor til jorden, øger risikoen for øget tilførsel af fosfor til vandmiljøet, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder, som følge af øgede akkumulering. Ved overfladiske transportprocesser tabes der også mere fosfor til vandmiljøet i takt med, at fosforindholdet i overjorden stiger. Effekten af husdyrudvidelser på fosforafstrømningen til vandområder er vanskelig at kvantificere. Analyser i det tidligere Ringkøbing Amt, viser dog en klar sammenhæng mellem fosforkoncentrationen i vandløb og husdyrtætheden. Således stiger fosforkoncentrationen og dermed transporten jo større husdyrtæthed, der er i oplandet.

Landbrugsdriften på arealer, som enten skrånede eller afvandede, bør tilrettelægges således, at fosfortilførslen til vandområderne minimeres.

Der er ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer, som skrånede 6 grader, eller derover mod vandområder. Det er derfor vurderet, at der ikke er særlig risiko for overfladestrømning af fosfor fra husdyrbrugets udbringningsarealer til vandmiljøet.

I henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen må der endvidere ikke udbringes flydende husdyrgødning på stejle skråninger med en hældning på mere end 6 grader ned mod vandløb, søer over 100 m², eller fjorde inden for en afstand af 20 m fra vandløbets, søens eller fjordens øverste kant.

Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at landbrugsdrift, herunder udbringning af husdyrgødning i henhold til gældende regler på de vandløbsnære arealer, ikke vil påvirke flora og fauna i vandløbene negativt.

Grundlag for skærpelse af husdyrlovens generelle fosforbeskyttelse

Det følger af husdyrgodkendelsesloven, at kommunalbestyrelsen, inden der meddeles godkendelse af et husdyrbrug, skal vurdere, om det ansøgte kan medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter og planer.

Til opfyldelse deraf, foretages der for husdyrbruget en konkret vurdering af, om der er grundlag for en fosforbeskyttelse, der er højere end den generelle beskyttelse.

Ringkøbing-Skjern kommune har ikke fundet andre kilder til fosforudvaskning, som kan bidrage til en øget udvaskning fra oplandet siden 1. januar 2007 og der vurderes derfor kun på husdyrbrugets påvirkning.

Som grundlag for at vurdere om, der er behov for at skærpe kravene uden for de fastlagte fosforklasser, beregnes det ansøgte andel af fosforbelastningen til de Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor. Er denne belastning væsentlig, fastlægges der vilkår i overensstemmelse med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4.

På baggrund Naturstyrelsens basisanalyser, med oplysninger om, den samlede fosforudvaskning fra oplandene er det beregnet, hvor stor en andel af udvaskningen til recipienterne, som ansøgningen i sig selv vil medføre.

Beregningerne er lavet med forudsætningerne:

Den forøgede udvaskning svarer den procentvise forøgelse af fosforpuljen over 20 år.

Gennemsnitligt fosfor indhold i de øverste 25 cm af landbrugsjord er 2000 kg P/ha

Maksimal udvaskning af fosfor fra sammenhængende landbrugsareal er 1 kg P/ha.

Beregningen er foretaget med det scenarie, der giver det højeste fosforoverskud (Scenarie 2 med et S6-sædskifte).

Opgørelse af "Worst case" fosforudledning til overfladevand:

Beregning af forøgelsen i jordens fosforpulje			
Fosforoverskud på husdyrbruget	(kgP/ha)	18,2	
Fosfor i jordens øverste 25 cm	(kgP/ha)	2000	
Forøgelse af fosforpulje i den 20 årige afskrivningsperiode.	(%)	18,2	
	Vandområde	Ringkøbing Fjord	Stadil Fjord
Beregning af fosforudledning			
Beregning af fosforudvaskning			
Husdyrbrugets udbringningsareal i opland	(ha)	0	203,9
Worst case udvaskning	(kgP/ha)	1	1
Worst case udvaskning fra husdyrbruget (kg P)		0	37,1
Beregning af husdyrbrugets andel af fosforudvaskning i opland			
Total fosfor udledning til recipient.	(kg)	93000	16000
Husdyrbrugets andel af udledning	(%)	0	0,2319

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående beregninger, at det ansøgte maksimale andel af fosforudledningen på under 1 procent til henholdsvis Ringkøbing Fjord og Stadil Fjord ikke vil påvirke Natura 2000-områderne Ringkøbing Fjord og Stadil Fjord væsentligt.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer, at fosfortabet fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige virkninger på miljøet i sig selv, eller i kumulation med andre projekter. Vilkår til skærpelse af den generelle fosforbeskyttelse, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4 afsnit 1, er derfor ikke nødvendige.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at den generelle lovgivning er tilstrækkelig til at beskytte Ringkøbing Fjord og Stadil Fjord mod en væsentlig påvirkning med fosfor fra husdyrbrugets drift.

2.7.8 Ammoniakemission

Beskyttelsesniveauet for ammoniak er sammensat af flere elementer:

- Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af § 11 og § 12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Den maksimale tilladte merdeposition af øvrige ammoniakfølsomme naturområder efter konkret vurdering, jf. § 27, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

- En forbudszone, hvor der ikke må etableres, udvides, eller foretages ændringer af stalde, eller gødningsopbevaringsanlæg indenfor 10 meter til Kategori 1- og 2-Natur.

Det generelle krav om reduktion af ammoniak for husdyrbrug omfattet af §§ 11-12 i bekendtgørelse af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Husdyrbruget er omfattet af krav om reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt.

Reduktionskravet for husdyrbruget er 30 % for den del der vedrører søer og slagtesvin samt 20 % for smågrise produktionen, jf. lovgivningen.

Sigtet med krav om reduktion af ammoniaktabet fra husdyrbrug er at sikre, at der både generelt og specifikt i forhold til beskyttede naturtyper og internationale forpligtigelser, sker en forstærket fortsat reduktion af ammoniakbelastningen (baggrundsbelastningen) på Danmarks natur.

Husdyrbruget fordamper, ifølge ansøgningen, 114,3 kg N/år mindre end det lovpligtige krav foreskriver. Dvs., at det lovpligtige ammoniakreduktionskrav for husdyrbruget, er opfyldt.

De specifikke krav til ammoniakdepositionen for de forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, Kategori 1-, Kategori 2- og Kategori 3-Natur.

Kategori 1-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 1, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. De Natura 2000-naturtyper, som omfattes af § 7, stk. 1, nr. 1, er afgrænset til de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. Desuden omfatter § 7, stk. 1, nr. 1 heder og overdrev indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som er beskyttet efter naturbeskyttelsesloven § 3.

Kategori 2-Natur

§ 7, stk. 1, nr. 2, omfatter nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Internationale Naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer, samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 3-Natur.

For ammoniakfølsomme naturtyper, som ikke er omfattet af ovenstående Kategori 1- og 2-Natur, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om der skal fastsættes krav.

Kommunen skal konkret vurdere, følgende beskyttede ammoniakfølsomme naturtyper uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder, der ikke er omfattet af § 7 stk. 1, nr. 1 og 2: Det drejer sig om heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kommunen skal også konkret vurdere ammoniakfølsomme skove, der ligger uden for de Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Ved den konkrete vurdering af, om der er tale om særlige regionale, eller lokale naturinteresser og ved vurdering af, om der skal stilles krav til den maksimale N-merdeposition på naturområder omfattet af Kategori 3-Natur, skal kommunen inddrage følgende fire kriterier:

1. Det aktuelle naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt, om det aktuelle ammoniakfølsomme naturområde er omfattet af kommuneplanens udpegning af særligt værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer, samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
2. Om de aktuelle områder er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje, eller anden planlagt naturindsats.
3. Det aktuelle naturområdes naturkvalitet og
4. Kvælstofbidrag fra området fra andre kilder (fx markbidrag), herunder, for så vidt angår skove, om de gødskes.

Kravene til ammoniakdepositionen er forskellige i de tre kategorier. Kravene fremgår af nedenstående tabel. Med »totaldeposition« menes ammoniakdepositionen fra stald og lager fra hele husdyrbruget (både fra den ansøgte og eksisterende drift), mens der med »merdeposition« menes ændringen i ammoniakdepositionen fra husdyrbrugets anlæg (stald og lager), som følger af det ansøgte.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden ^{*)} : 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Samlet vurdering af husdyrbrugets påvirkning på ammoniakfølsom natur

Påvirkningen af nærmeste Kategori 1-Natur

Afstanden til nærmeste Kategori 1-Naturområde er ca. 6,2 km fra anlægget. Naturtypen er et hedeområde og har nummer 57 (Heder og klitter på Skovbjerg Bakkeø).

I kraft af den store afstand til naturområdet er det vurderet, at udvidelsen, samt det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig ammoniakpåvirkning af nærmeste Kategori 1-Natur.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre ammoniakfølsomme områder indenfor Internationale Naturbeskyttelsesområder, som ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de øvrige Internationale Naturbeskyttelsesområder.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 2-Natur

Afstanden til nærmeste Kategori 2-Natur er ca. 727 meter. Naturområdet ligger sydvest for anlæg (beregningsspunkt 4). Området er et 13,3 ha stort C-målsat hedeområde. Heder, som vurderes kvælstoffølsom, har en tålegrænse, som er i den lave ende af intervallet 10-20 kg N/ha/år.

Ringkøbing-Skjern Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel for den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er, ifølge Nationalt Center for Miljø og Energi (DCE) i 2012, beregnet til 15,5 kg N/ha/år i området omkring naturarealet.

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,2 kg N/ha/år.
Beskyttelsesniveauet for Kategori 2-Natur er fastsat til en samlet belastning fra husdyrbruget på maksimalt 1 kg N/ha/år. Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge væsentligt under 1 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete naturområde overholdt.

1365 meter vest for anlægget ligger et §3 registreret hedeområde, der er C-målsat (beregningsspunkt 4).

Heder, som vurderes kvælstoffølsom, har en tålegrænse, som er i den lave ende af intervallet 10-20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen er beregnet til 15,4 kg N/ha/år i området omkring naturarealet

En beregning af ammoniakdepositionen til området viser, at totaldepositionen til området fra det samlede produktionsanlæg maksimalt vil være på 0,1 kg N/ha/år.
Da totalbelastningen af naturområdet vil ligge væsentligt under 1 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet til det konkrete naturområde overholdt.

Påvirkningen af nærmeste Kategori 3-Natur og øvrig natur

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget er der registreret heder og moser, som kan være kvælstoffølsom Kategori 3-Natur. Moser, heder og overdrev er omfattet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Kategori 3-Naturområderne indenfor 1.000 m fra staldanlægget er angivet i tabellen nedenfor:

Naturtype	Afstand fra anlæg	Retning	N-dep beregning	Målsætning i Kommuneplan
Mose	385	Nord	Ja (punkt 3)	A-målsat
Hede	760	Nordøst	Nej	C-målsat
Hede	870	Øst	Nej*	C-målsat
Hede	695	Syd	Ja (punkt 2)	C-målsat
Ammoniak følsomme skov områder	279	Øst	Ja (punkt 5)	Ej målsat

*Der er beregnet til hedeområde 727 meter sydøst for anlægget (se kategori 2 natur)

Anlægget ligger 385 meter fra et større §3-registreret moseområde nord for anlægget. I Kommuneplanen er moseområdet A-målsat. For A-målsatte naturområder gælder, at de er store, eller små områder, hvor der er betydelige forekomster af sjældne arter, eller arter, som indikere høj naturkvalitet.

Målet for områderne er, at de bevares med deres sjældne plante- og dyreliv intakt og der gøres en særlig indsats for at videreudvikle naturværdierne.

Områdernes tålegrænse vurderes, at være ca. 10-20 kg N/ha/år, og baggrundsbelastningen er ca. 15,5 kg N/ha/år.

Det er beregnet, at projektet vil give anledning til en merdeposition på 0,6 kg N/ha/år til moseområdet.

Anlægget ligger 695 meter fra et §3-registreret hedeområde syd for anlægget. Endvidere ligger der §3 heder øst og nordøst for anlægget.

I Kommuneplanen er hederne C-målsat. For C-målsatte naturområder gælder, at der tale om beskyttede naturtyper og egekrat i øvrigt, som på lang sigt har potentiale til at kunne

udvikles til nye naturområder. Målet for områderne er, at der arbejdes for at bevare en god biologisk tilstand af de målsatte områder.

Områdernes tålegrænse vurderes, at være ca. 10-20 kg N/ha/år, og baggrundsbelastningen er ca. 15,5 kg N/ha/år.

Det er beregnet, at projektet vil give anledning til en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år til hedeområdet 695 meter mod syd. De øvrige hederområder mod øst vurderes til at være dækket ind at beregningen til kategori 2 naturområdet 727 mod øst. Her er der beregnet en merdeposition på 0,1 kg N/ha/år.

Beskyttelsesniveauet for Kategori 3-Natur er fastsat til en merbelastning på 1 kg N/ha/år med mulighed for, at der kan tillades en højere merdeposition, hvis det vurderes, at det konkrete naturområde kan tåle det.

Idet merbelastningen til Kategori 3-Natur områderne ligger under 1 kg N/ha/år, er beskyttelsesniveauet overholdt til Kategori 3-Natur.

Ammoniakfølsomme skove:

Der er registeret følgende potentielt ammoniakfølsomme skove inden for 1.000 meter fra husdyrbruget. Der er beregnet en merbelastning med ammoniak til skoven/e på 0,6 kg N/ha/år.

Der er beregnet en merbelastning med ammoniak på 0,6 kg N/ha/år til skoven. Idet merbelastningen ligger under 1 kg N/ha/år, vurderer kommunen, at projektet ikke vil medføre en ændring af skovens artssammensætning og biologiske tilstand.

Øvrig natur omkring anlægget:

Inden for 1.000 meter fra staldanlægget forekommer derudover vandhuller og enge, som ikke er Kategori 3-Natur, men § 3-beskyttet natur. Kommunen vurderer, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil medføre påvirkning af naturområderne, idet områderne ikke er ammoniakfølsomme naturtyper.

Samlet vurdering i forhold til ammoniakudledningen fra anlægget.

Det generelle ammoniakreduktionskrav er, ifølge ansøgningen, overholdt. Tilsvarende er de generelle beskyttelsesniveauer i forhold til Kategori 1-, 2- og 3-Natur overholdt. Der ligger ingen stalde, eller lagre inden for 10 meter til Kategori 1-, 2- og 3-Natur.

Overholdelsen af det generelle ammoniakreduktionskrav og det generelle beskyttelsesniveau beskytter, som udgangspunkt, de kvælstoffølsomme naturtyper tilstrækkeligt mod kvælstofpåvirkning fra husdyrbrugets produktionsanlæg.

Den reelle ammoniakudledning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakudledningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af overflader, som husdyrgødningen afsættes på.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- At husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen - drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbårne kvælstof fra produktionsanlægget minimeres til et acceptabelt niveau

- At ammoniakudledningen fra produktionsanlægget i sig selv og sammen med andre nærliggende husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de omkringliggende naturområder.
- At det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag kan dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af egnens naturområder.

Natur i forhold til udbringningsarealerne

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er registreret som beskyttede naturtyper.

Flere af udbringningsarealerne grænser op/ligger umiddelbart op til § 3-beskyttede naturområder (se bilag 6a-c). Der er tale om primært § 3 heder og i mindre grad §3 moser, enge og søer.

Det er kun enkelte steder (dele af mark 16-0, 16-2 og 10-0) at udbringningsarealerne skrånede mere end 6 grader ned mod § 3-beskyttet natur, og det er derfor Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke vil være væsentlig risiko for, at overfladestrømning vil påvirke den § 3-beskyttede natur.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på den baggrund, at § 3 naturområderne ikke vil blive væsentlig påvirket af udbringning af husdyrgødning på de nærliggende markarealer, og at de generelle regler for udbringning er tilstrækkelige til at beskytte områderne imod påvirkning af tilstanden.

Der er ingen af udbringningsarealerne, der grænser umiddelbart op til Natura 2000 naturområder, som er ammoniakfølsomme (Kategori 1 natur). Kommunen vurderer, at de generelle regler for udbringning af husdyrgødning er tilstrækkelige til at beskytte §3 områderne imod tilstandsændringer og væsentlig påvirkning.

Herudover er det Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er andre naturområder, herunder andre Natura 2000-områder, der ikke er beskyttet tilstrækkeligt mod ammoniak fra den ansøgte arealdrift. Vurdering er baseret på baggrund af de store afstande til de andre naturområder.

Mark 84-0 ligger indenfor et område i Kommuneplanen der er udpeget som økologisk forbindelse ved Tim Å. Da der ikke ændres i arealdriften er det vurderet, at projektet ikke vil påvirke tilstanden og evnen til plante- og dyrespredning i forbindelsen.

På baggrund af ansøgningen og oplysninger fra ansøger vurderes det, at driften af udbringningsarealerne ikke ændres væsentligt i forhold til den hidtidige drift. Markdrift i form af omlægning, gødskning, sprøjtning og andre jordbrugsaktiviteter vurderes ikke at give anledning til væsentlig merbelastning af områdets beskyttede naturområder.

Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på baggrund af ansøgningen, at de lovpligtige beskyttelsesniveauer er overholdt, vilkår i miljøgodkendelsen, samt udmeldinger fra Miljøstyrelsen, at tilstanden af naturområderne omkring husdyrbrugets udbringningsarealer ikke vil ændres væsentligt, som følge af ansøgte projekt. Det er Ringkøbing-Skjern Kommunes vurdering, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer i husdyrloven.

2.7.9 Grundvand:

Hovedparten af udbringningsarealerne ligger i område med almindelige drikkevandsinteresser. Mark 34-0 og dele af mark 33-0 ligger i område med særlige drikkevandsinteresser, og disse arealer ligger endvidere indenfor indvindingsopland til Grønbjerg Vandværk.

På husdyrbrugets arealer, mark 16-0, er der markvandingsboring. Ved boringer, jf. § 8, stk. 4 i Bekendtgørelse om udførelse og sløjfning af boringer og brønde på land, skal der holdes et fredningsbælte omkring borestedet på mindst 10 meter for almene vandforsyningsboringer og på mindst 5 meter for ikke-almene vandforsyningsboringer.

Det vil sige, at der skal holdes en sprøjte- og gødningsfri zone omkring vandboringerne på mindst 5 meter. Opblanding og opbevaring af bekæmpelsesmidler, herunder tom emballage, samt andre stoffer, der kan forurene grundvandet, er heller ikke tilladt inden for fredningsbæltet.

Fra 1. august 2011 blev det lovpligtigt, at etablere en 25 meter beskyttelseszone omkring almene indvindingsboringer, hvor der ikke må dyrkes, gødes, eller sprøjtes med pesticider. Almene indvindingsboringer er boringer, der forsyner mindst 10 ejendomme med vand.

Beskyttelsen af grundvandet mod nitratudvaskning fra rodzonen er i husdyrloven rettet mod de nitratfølsomme indvindingsområder.

Udbringningsarealerne ligger, ifølge Miljøstyrelsens kortværk seneste viden, uden for nitratfølsomme indvindingsområder. Arealerne er derfor ikke omfattet af et skærpet beskyttelsesniveau for kvælstofudvaskningen fra rodzonen, idet de generelle harmoniregler anses for tilstrækkelige til at beskytte grundvandet mod kvælstofudvaskning fra arealernes rodzone.

Det er derfor vurderet, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig nitratpåvirkning af grundvandet herunder de nitratfølsomme indvindingsområder.

2.8 Projektets sandsynlige miljøpåvirkning

Der vil sandsynligvis ske en påvirkning af det omgivende miljø, men det er vurderet, ud fra ovenstående, at påvirkningens varighed, hyppighed og reversibilitet ikke vil være af sådant omfang, at driften af husdyrbruget vil få væsentlig indflydelse på miljøet, idet alle lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer, er overholdt.

Ringkøbing-Skjern Kommune har ikke en viden, der kan begrunde, at de generelle afstandskrav og beskyttelsesniveauer, skal skærpes yderligere, idet det og de stillede vilkår, vurderes tilstrækkelige til, at beskytte omgivelserne mod væsentlige virkninger som følge af driften af husdyrbruget.

2.9 Konklusion

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Ringkøbing-Skjern Kommune at:

- Udvidelse af dyreholdet i 2 etaper til 1.200 årssøer, (29,6 smågrise per årssø og fravænningsvægt 7,1 kg), årlig produktion af 42.000 smågrise (7,1-31,0 kg) og årlig produktion af 650 sopolte (31,0-107,0 kg), i alt svarende til 483,4 DE, samt opførelse af drægtighedsstald, farrestald og smågrisestald på tilsammen 5250 m² og en gyllebeholder på 6.000 m³ med teltoverdækning kan tillades, idet udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig genepåvirkning af naboer,

Kategori 1-, 2- og 3-Natur, Natura 2000-områder overbelastet med fosfor (Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord), kvælstofsårbare Natura 2000-områder (Stadil Fjord og Ringkøbing Fjord), grundvand, samt landskabelige værdier og kulturmiljøer. Derudover er det vurderet, at udvidelsen og det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3-områder, eller andre naturområder som er beskyttet mod tilstandsændring, fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde, eller særlig sårbar overfor næringsstofpåvirkning.

Endvidere er det vurderet, at det ansøgte projekt og det samlede husdyrbrug ikke vil have væsentlig virkning på de bestande af vilde planter, dyr (herunder Bilag IV-arter), eller deres levesteder, som de ovennævnte områder er udpeget på baggrund af.

- Der anvendes den bedst tilgængelige teknik, til at forebygge og begrænse eventuel forurening.

Bilag 3. Kommentarer til miljøgodkendelsen:

Beredskabsplan

Beredskabsplanen/driftsforskriften skal beskrive, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan have konsekvenser for miljøet.

Den skal, som minimum, indeholde:

- a. Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes, herunder telefonnumre.
- c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m..
- d. En opgørelse over materiale, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Kompost til markstak

Dybstrøelse, som har ligget i stald i 3 – 4 måneder er oftest kompostlignende, dog kan dybstrøelse fra fjerkræstalde være kompostlignende, allerede efter 1–2 måneder. Kompostlignende dybstrøelse må opbevares i markstak, når tørstofprocenten er mindst 30 % for hvert delparti.

Der gøres opmærksom på, at dybstrøelse fra gødningsmåtte under kalve- og svinehytter, også kun må opbevares i markstak, når det er kompostlignende.

Støj

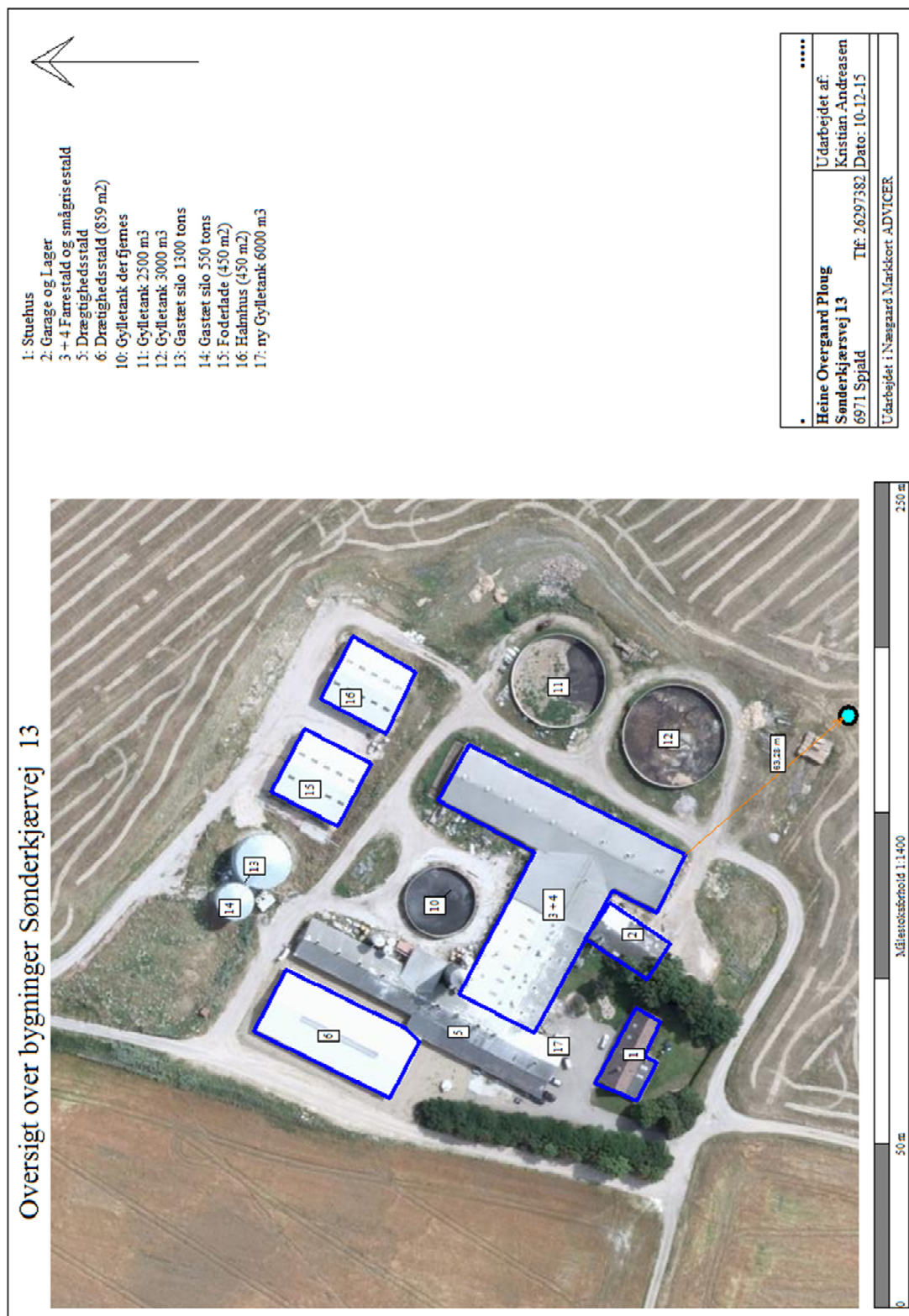
Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa).

Dokumentation for overholdelse af støjkraevne kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift), eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkluder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

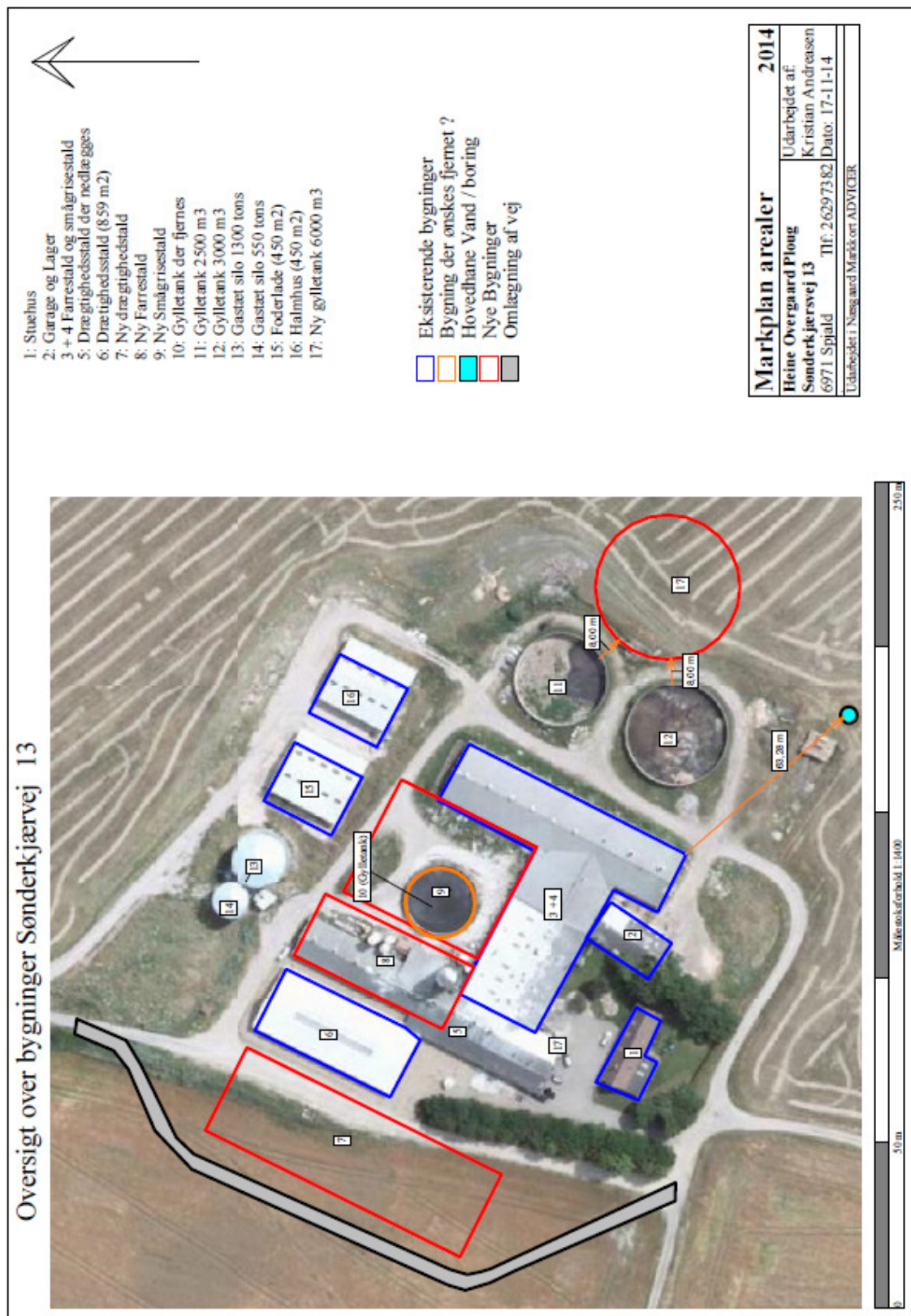
Støjmålinger skal udføres, som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbergningsvejledning og foretages i punkter som forinden, aftales med tilsynsmyndigheden.

Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

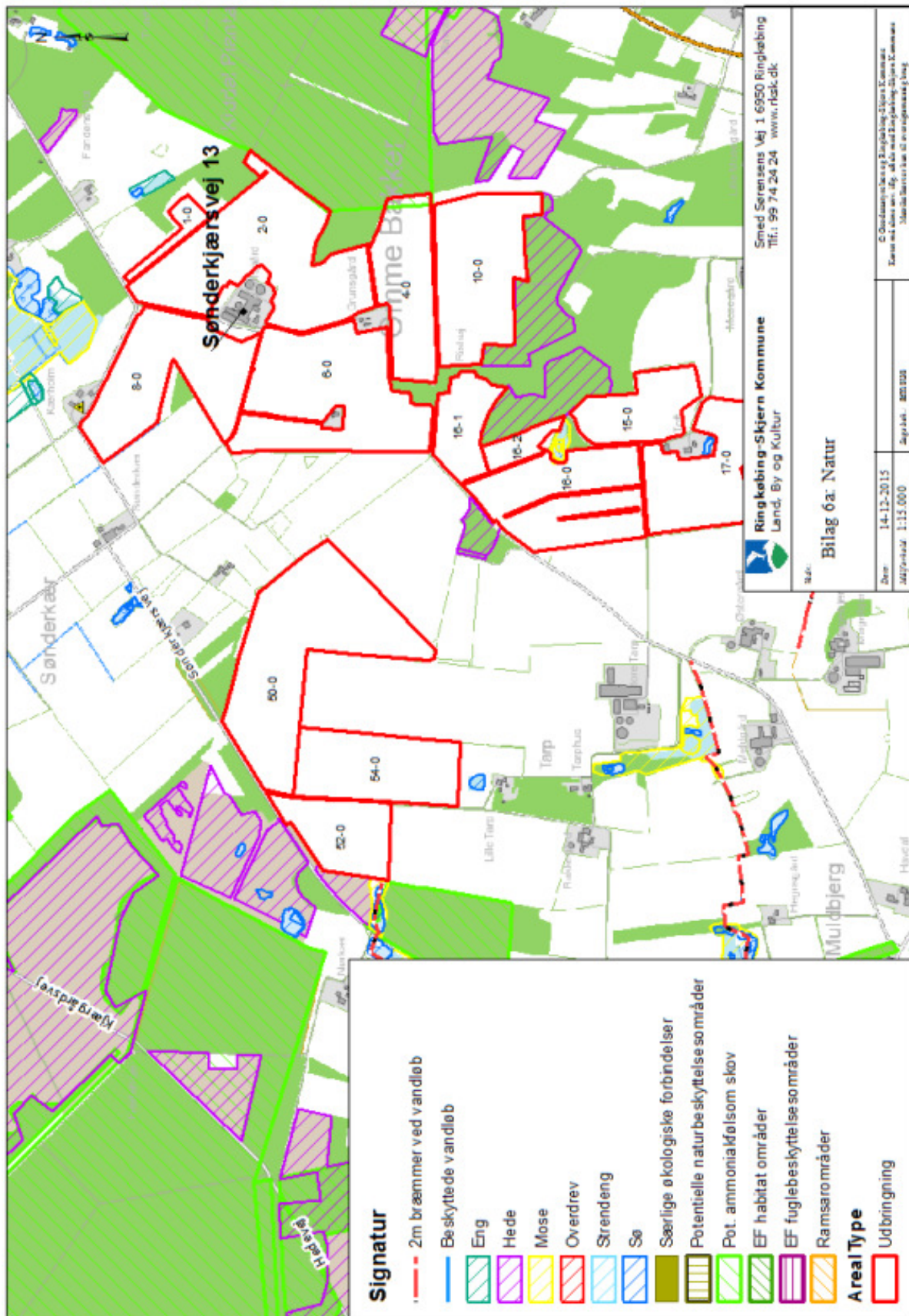
Bilag 4. Situationsplan, samlede anlæg etape 1

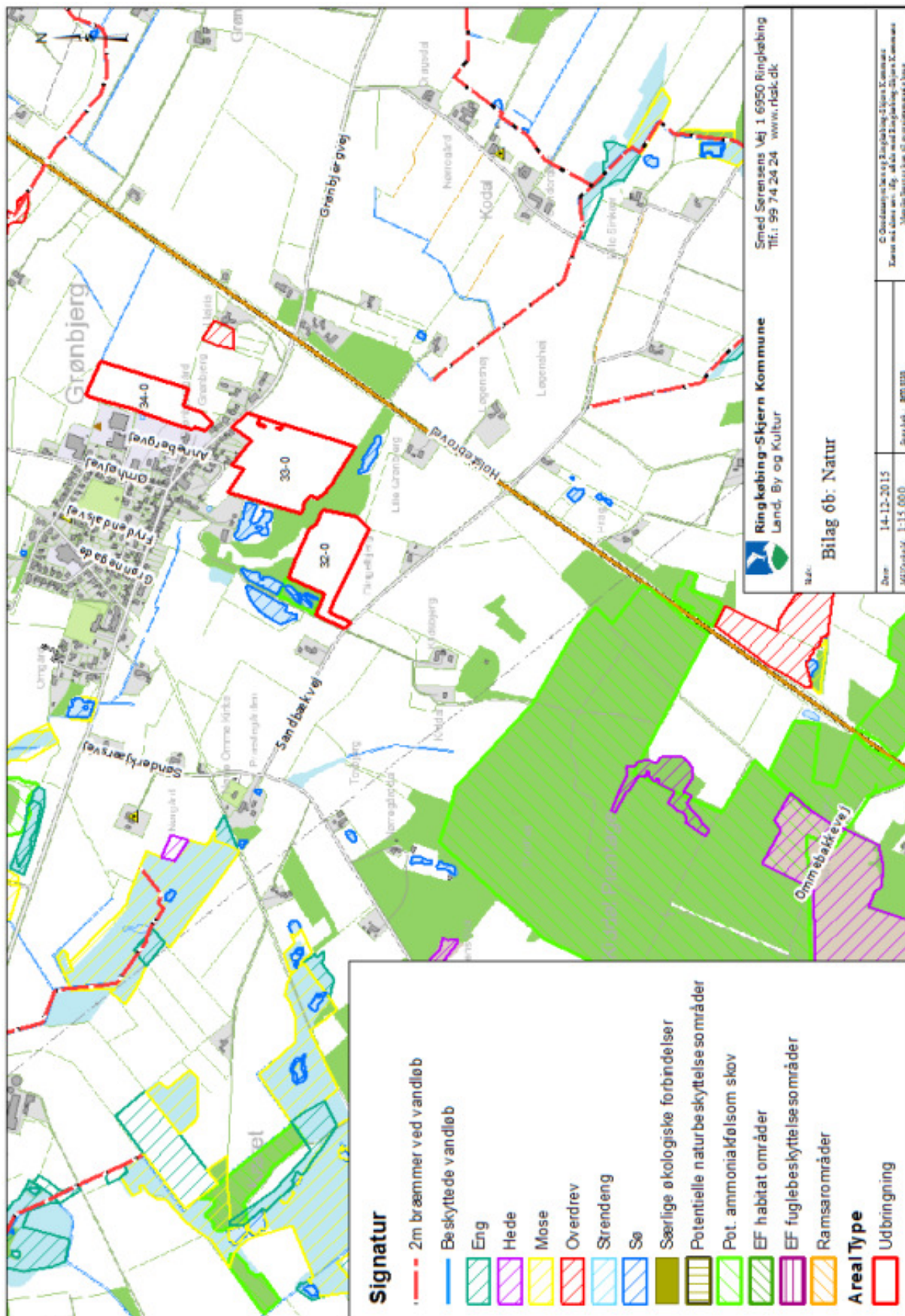

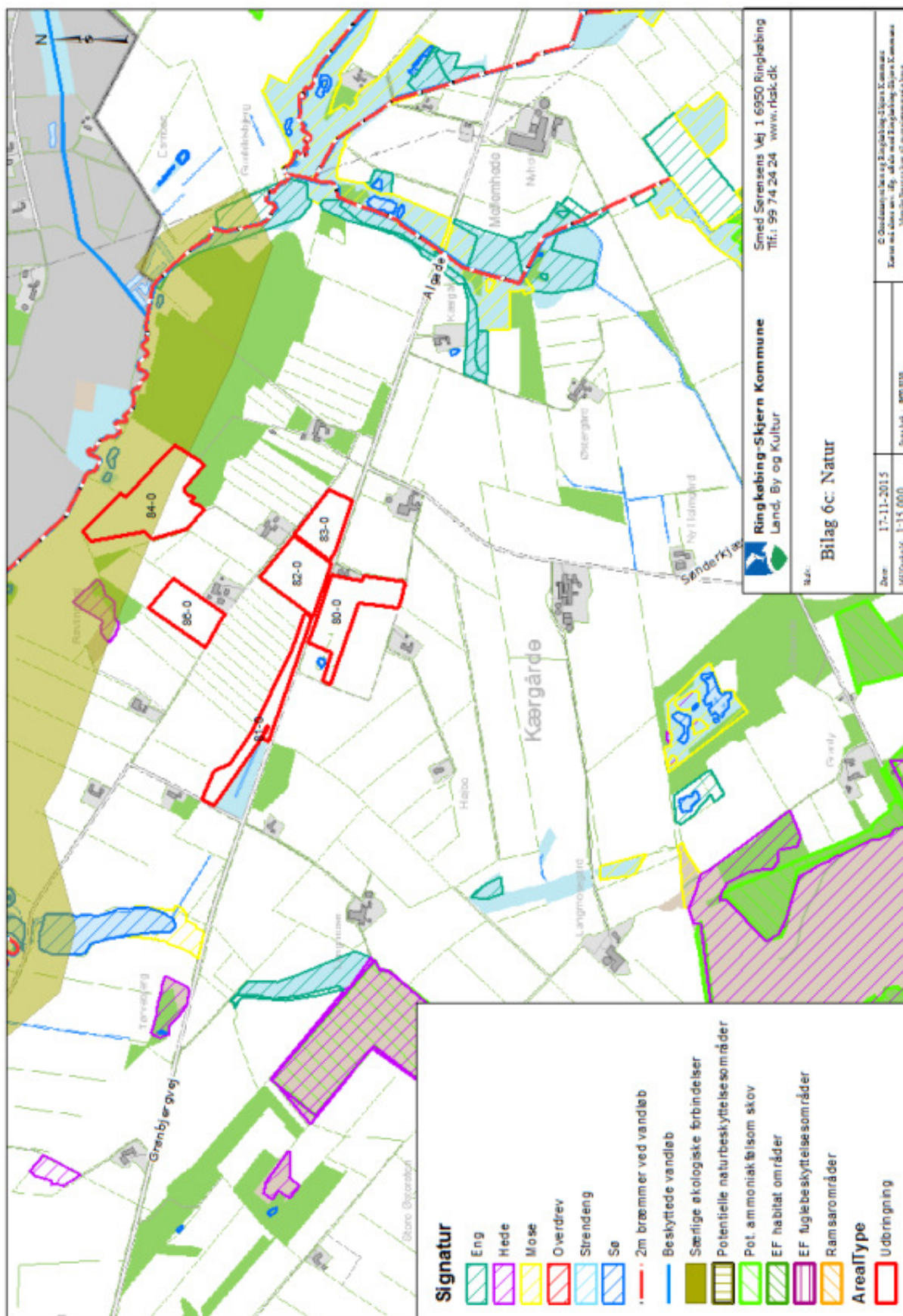
Bilag 5. Situationsplan, samlede anlæg etape 2.

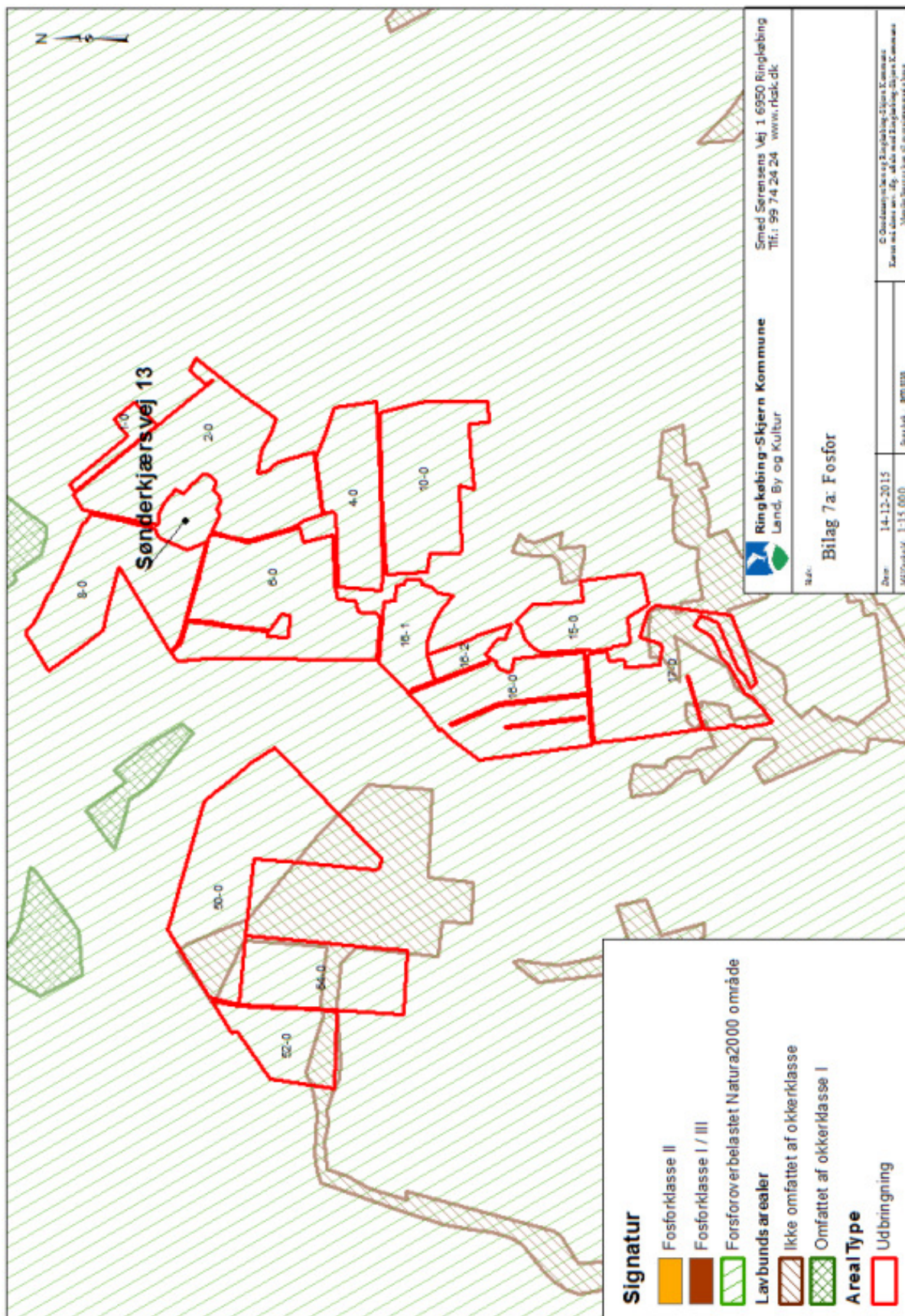
Bilag 6a-c: Udbringningsareal, Natur

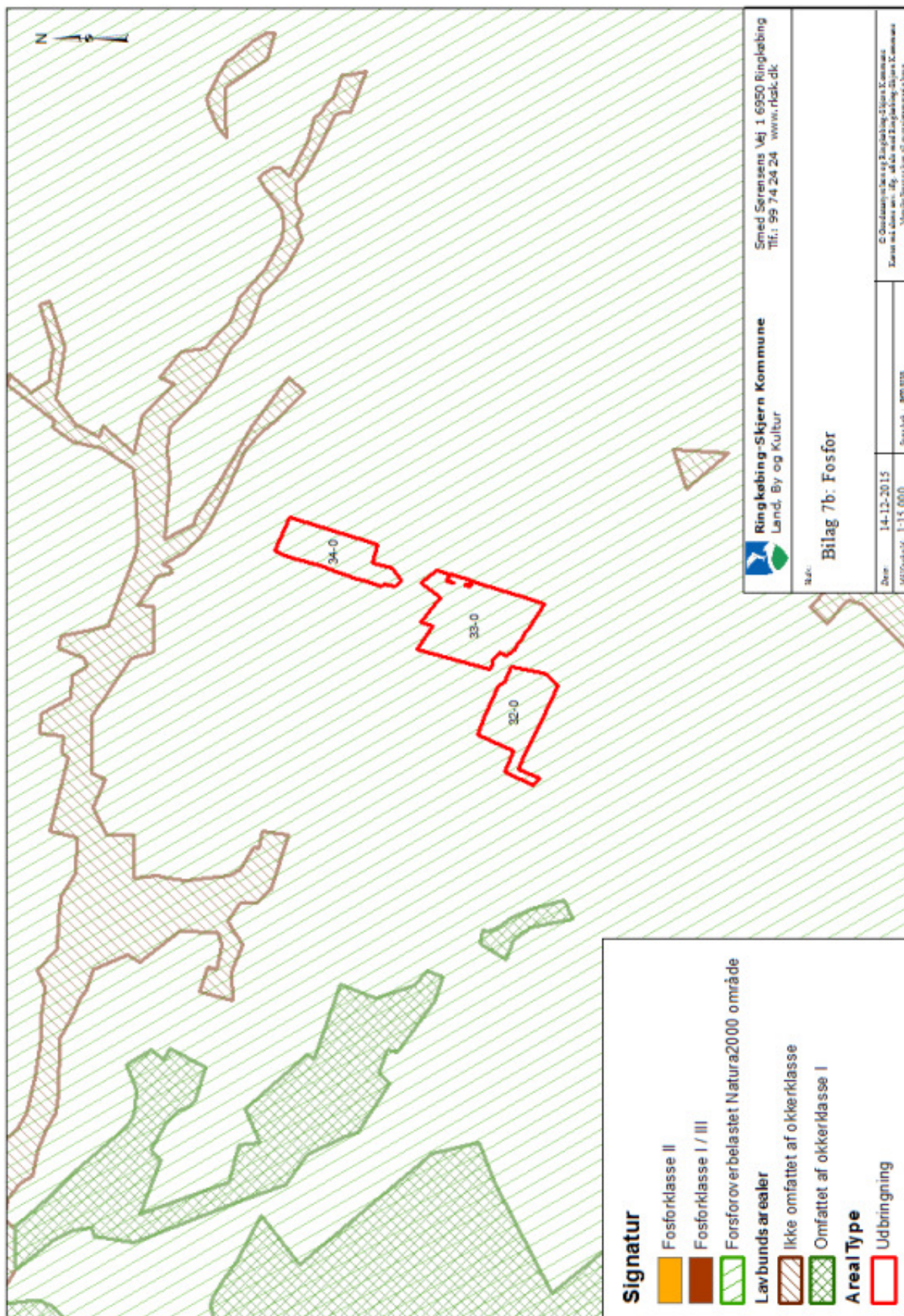

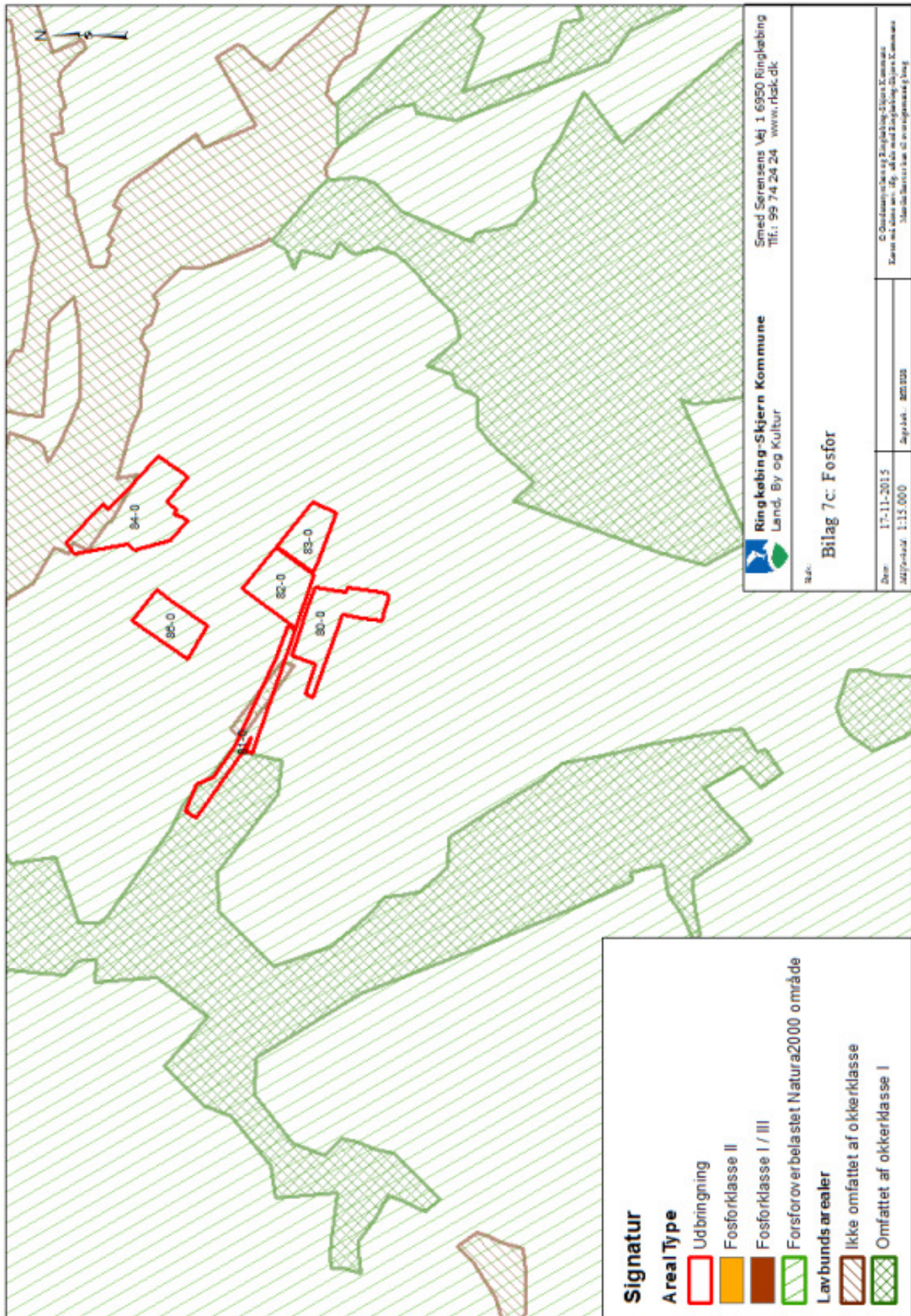

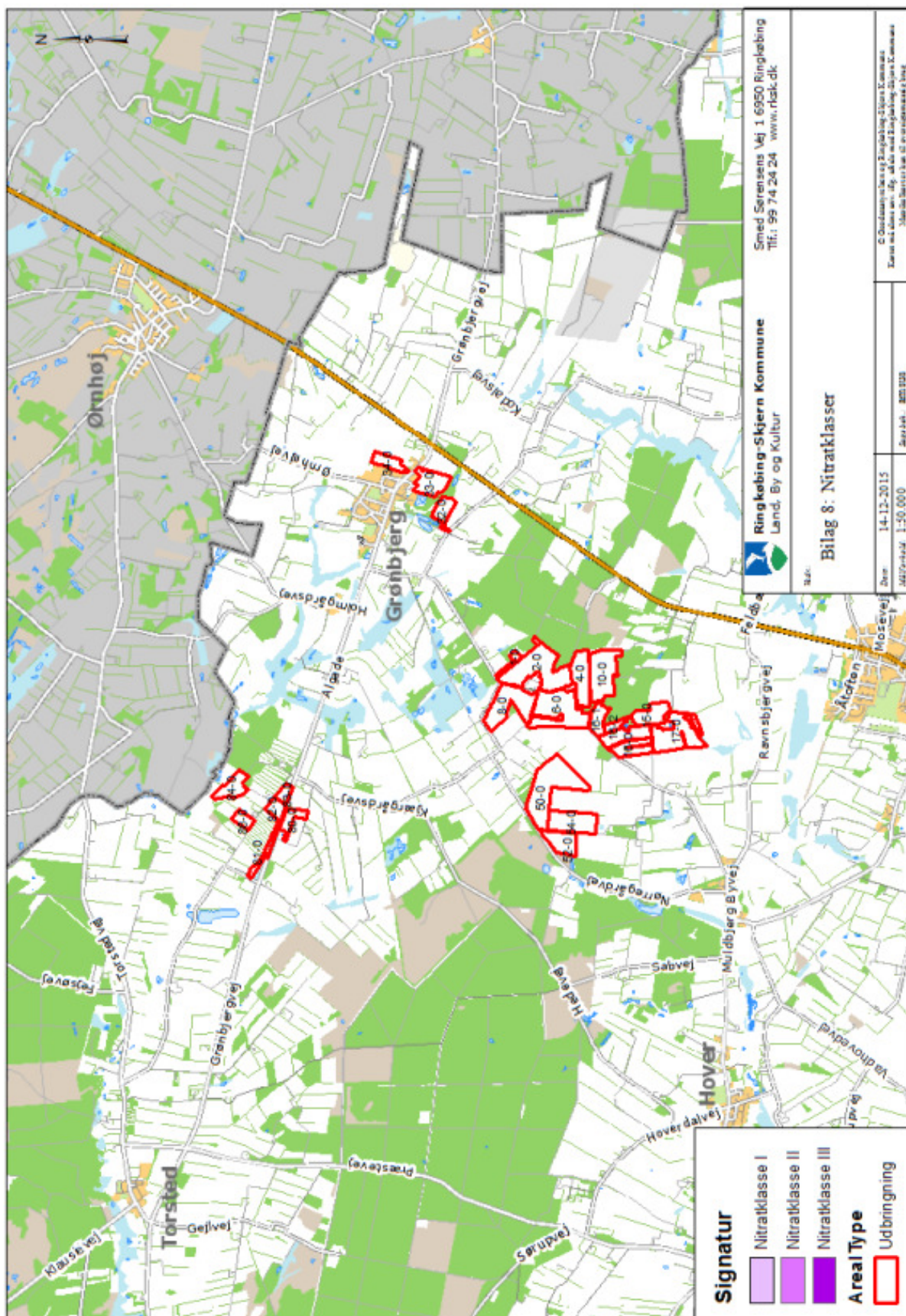
Bilag 7a-c: Udbringningsareal, Fosfor

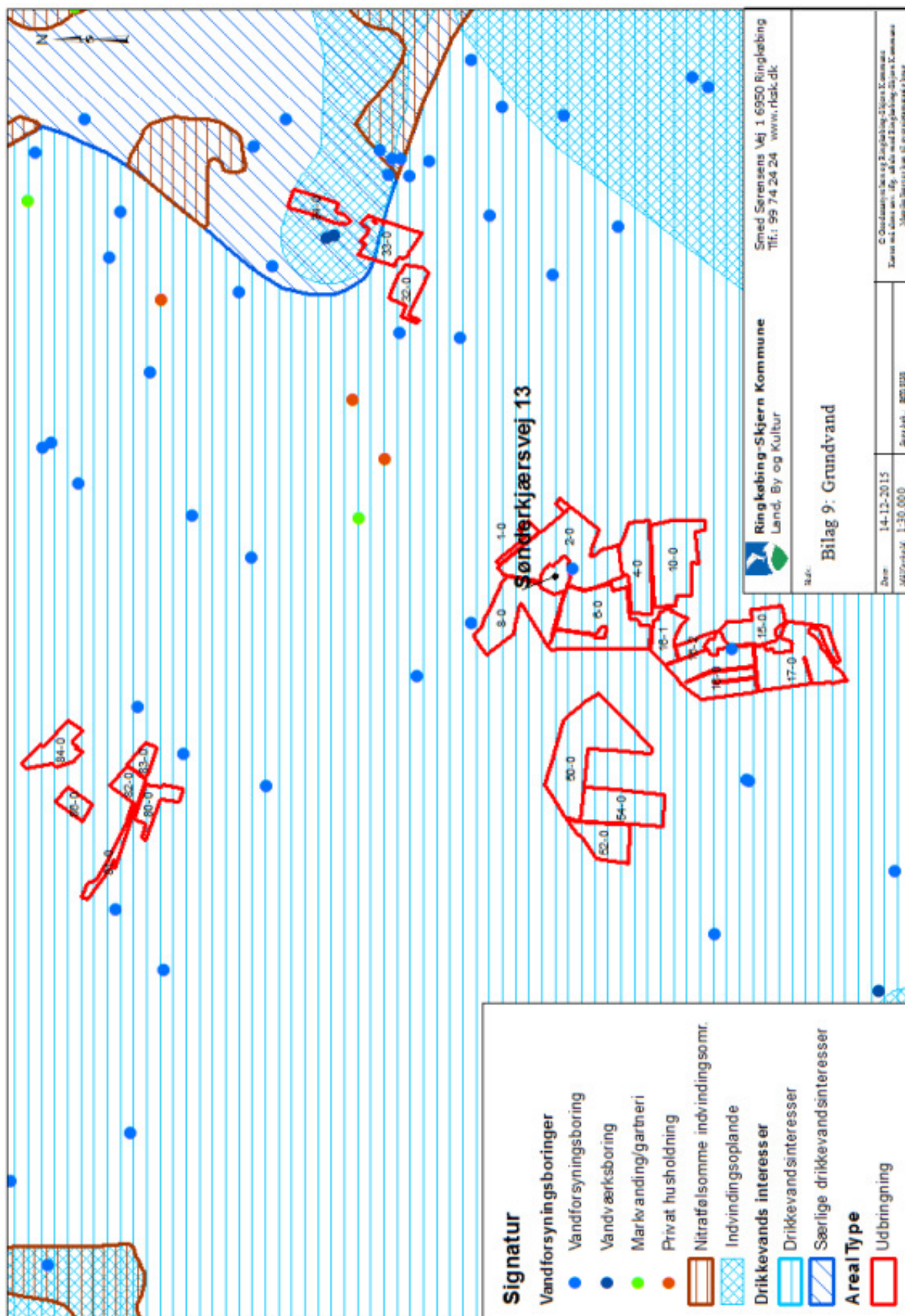

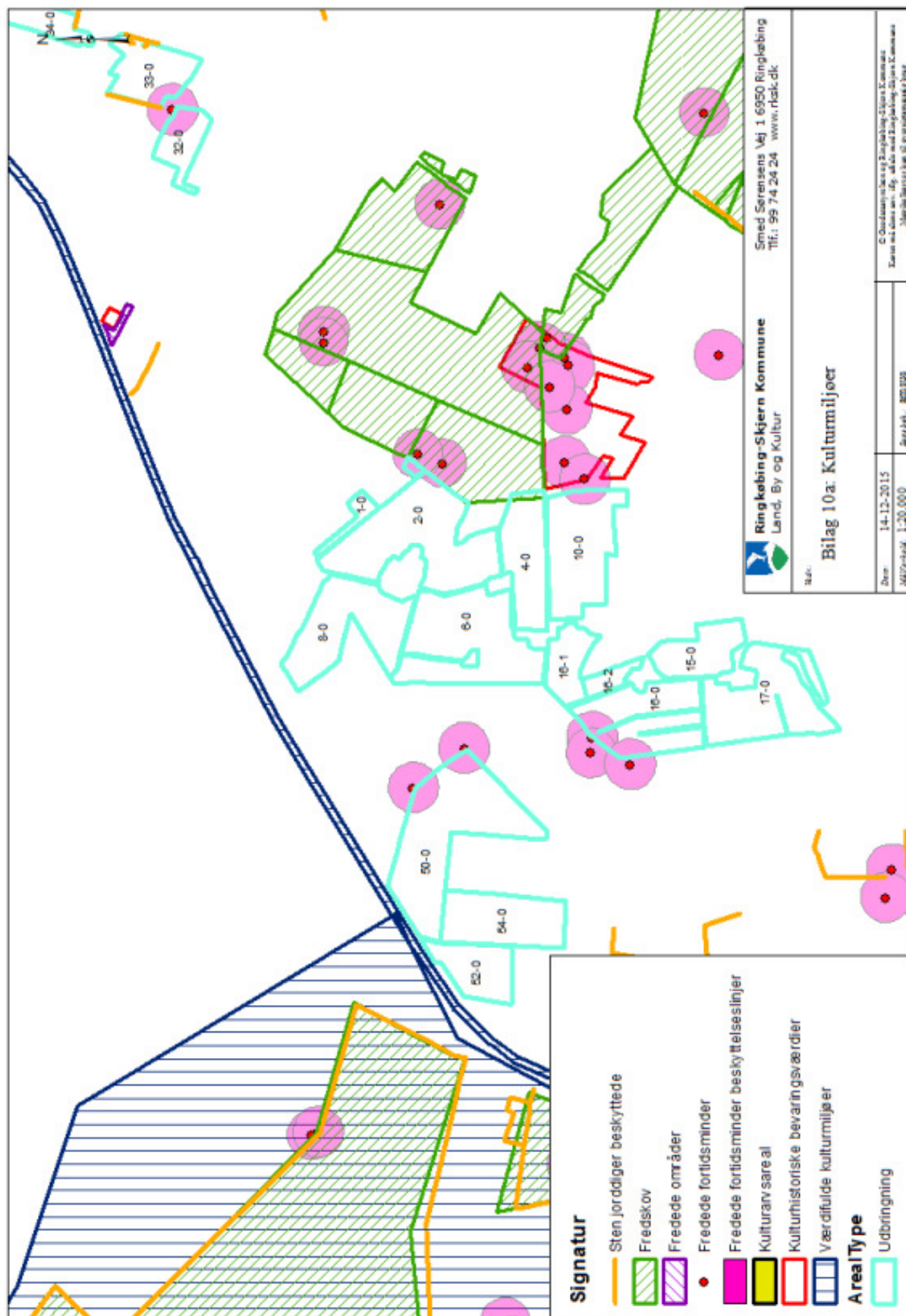
Bilag 8: Udbringningsareal, Nitratklasser

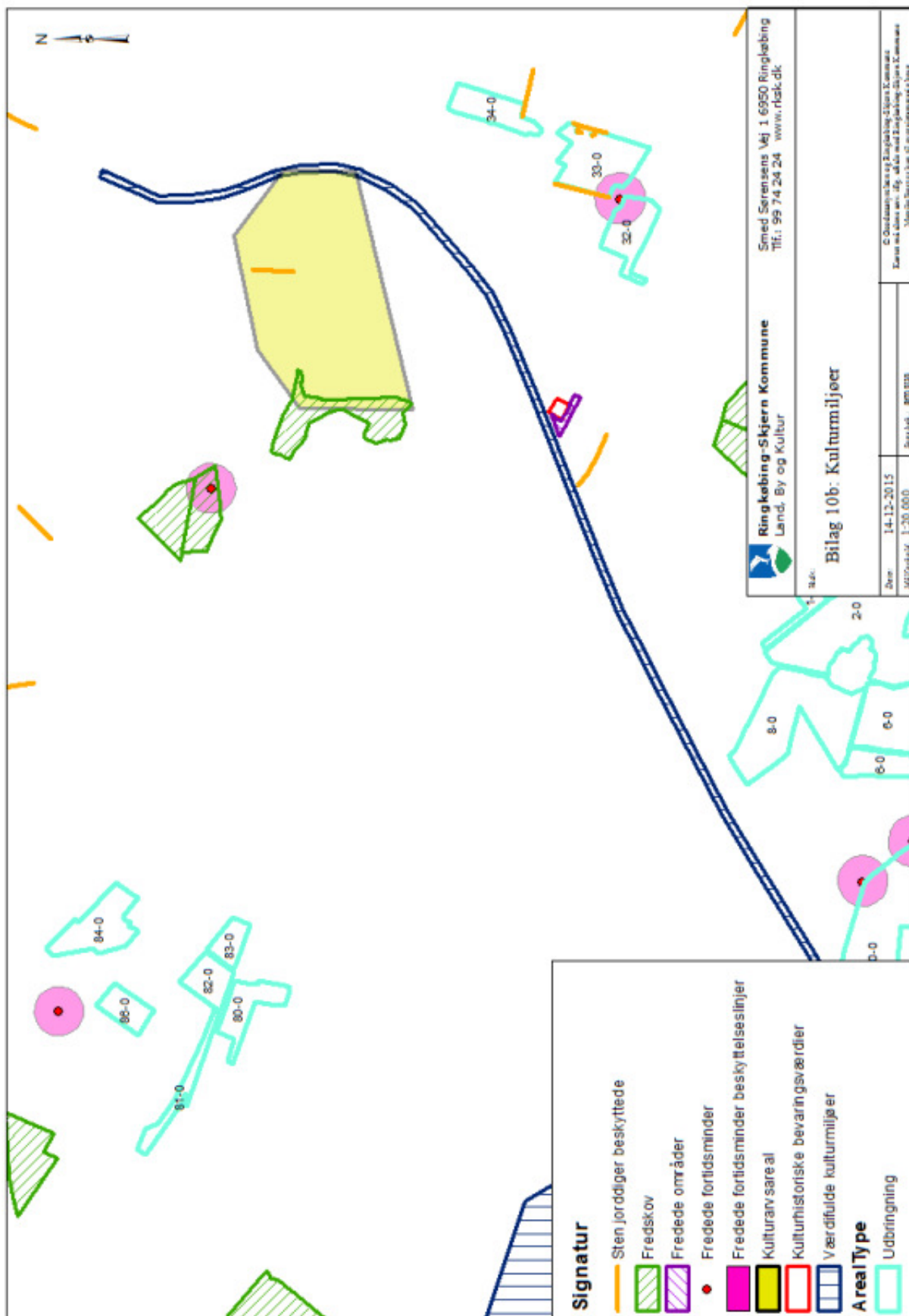

Bilag 9: Udbringningsareal, Grundvand

Bilag 10a-b: Udbringningsareal, Kulturmiljø

Bilag 11: Oversigt over beregningspunkt til N-dep

Naturpunkt: Hede mod Vest

Kategori: 3

Opretter: **Ansøger**

Kumulationen: **Nul ejendomme**

Ruhed natur: **Mk**

Merdeposition: **+0,1 kgN**

Total deponition: **0,1 kgN**

Naturpunkt: Hede syd

Kategori: 3

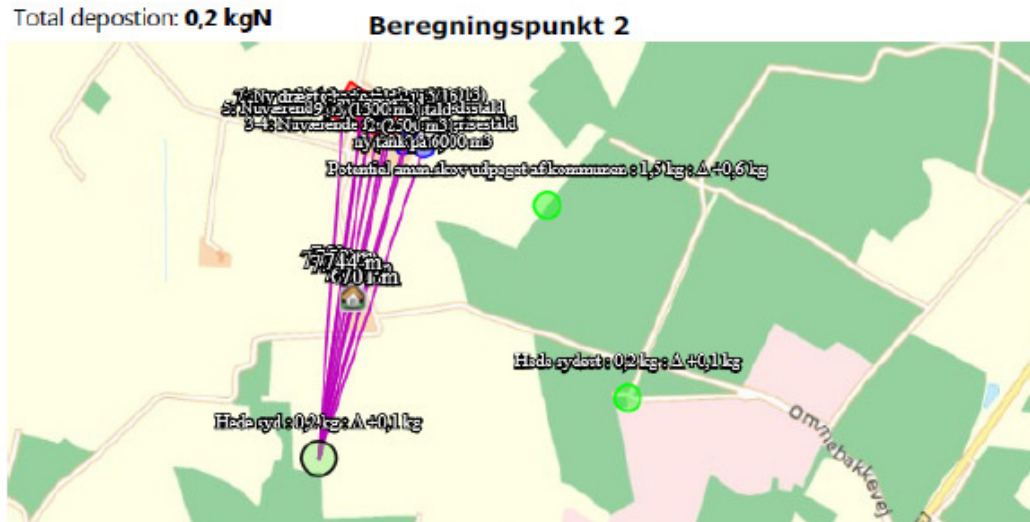
Opretter: **Ansøger**

Kumulationen: **Nul ejendomme**

Ruhed natur: **Mk**

Merdeposition: **+0,1 kgN**

Total deponition: **0,2 kgN**

Naturpunkt: Mose nord

Kategori: 3

Opretter: **Ansøger**

Kumulationen: **Nul ejendomme**

Ruhed natur: **Mk**

Merdeposition: **+0,5 kgN**

Total deponition: **1,3 kgN**

Beregningspunkt 3

Naturpunkt: Hede sydøst

Kategori: 3

Opretter: **Ansøger**

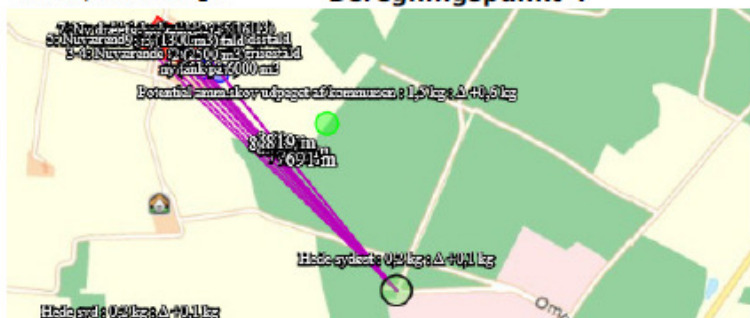
Kumulationen: **Nul ejendomme**

Ruhed natur: **Mk**

Merdeposition: **+0,1 kgN**

Total deponition: **0,2 kgN**

Beregningspunkt 4

Potentiel ammoniakfølsom skov (beregningsspunkt 5):

Naturpunkt: Potentiel amm.skov

Kategori: 3

Opretter: **Ansøger**

Kumulationen: **Nul ejendomme**

Ruhed natur: **S**

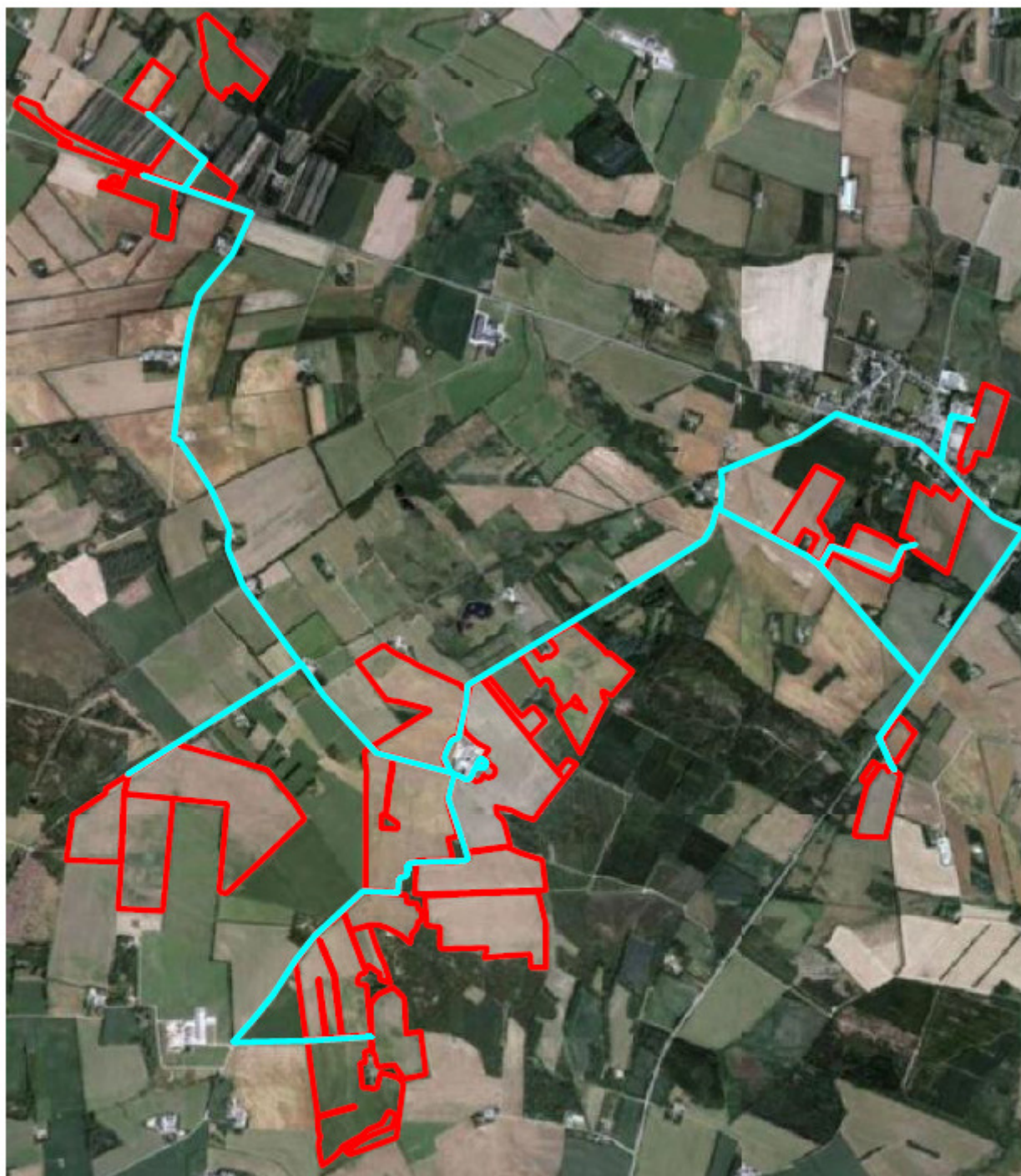
Merdeposition: **+0,6 kgN**

Total deponition: **1,5 kgN**

Bilag 12: Sædskifter, udvaskningsindekser og øvrige kriterier

Kriterier for svine og plantesædskifter		Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	/Erter	Udvaskningsindeks	Max. areal med efterafgrøder
S1	Ref. lerjord < 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	96	20
S2	Ref. lerjord > 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	93	20
S3	Ref. sandjord < 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	100	40
S4	Ref. sandjord > 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	98	40
S5	Frøsædskifte < 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	89	30
S6	Frøsædskifte > 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	86	30
S7	Roesædskifte < 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	90	40
S8	Roesædskifte > 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	88	40
S9	Frø+roesædsk. < 0,8 DE/ha		I alt > 15 % i alt + min. 5 % frøgræs			0-10 %	89	40
S10	Frø+roesædsk. > 0,8 DE/ha					0-10 %	88	40
S11	Kartoffelsædsk. < 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	97	40
S12	Kartoffelsædsk. > 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	96	40
S13	100 % vintersæd	< 17½%					102	0
S14		17½%-22½%					100	0
S15		22½%-27½%					99	0
S16		> 27½%					97	0

Bilag 13: Transportveje

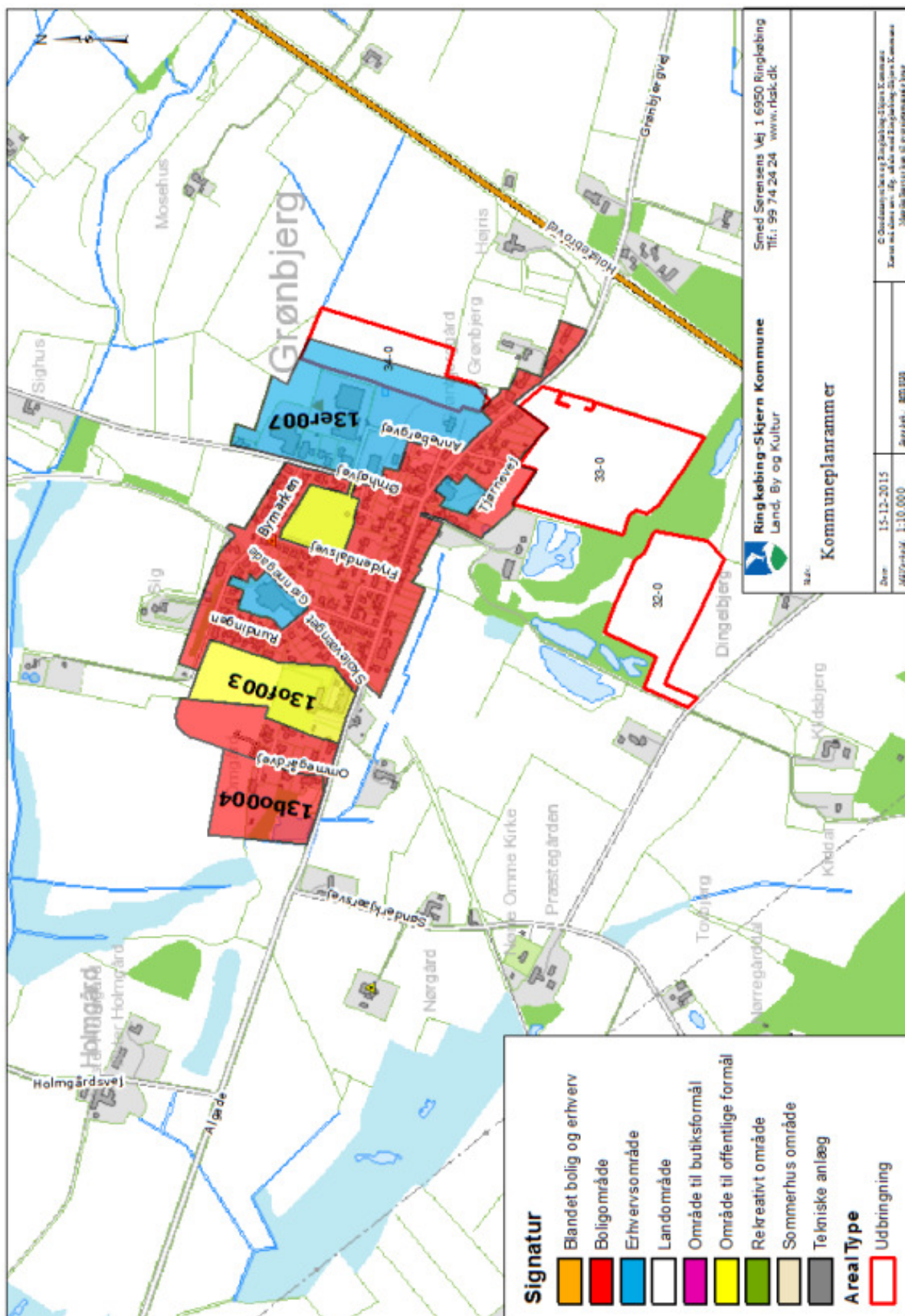

0 500 m Målestoksforhold 1:25000 2500 m

2015	
Heine Overgaard Ploug Sønderkjærvej 13 6971 Spjald Tlf: 26297382	Udarbejdet af: Kristian Andreasen Dato: 14-04-15
Udarbejdet i Næsgaard Markkort ADVICER	

Bilag 14: Kommuneplanrammer

Bilag 14: Beredskabsplan

Beredskabsplan

2015

**Heine Overgaard Ploug
Sønderkjærvej 13,
6971 Spjald**

Redegørelse

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø. Planens indhold skal være kendt af gården ansatte mm. Og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forurening, brand og lign.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i forrum bygning 17

Kopi af beredskabsplanen findes på kontor i stuehus.

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen mm. Med placeringsangivelse af:

- *Slukningsmateriel*
- *Afbrydere til vand og strøm mv.*
- *Flugtveje for dyr/frigørelse m.m.* ●
- *Placering af farlige stoffer*

Beredskabsplanen er sket sammen med og på basis af oplysninger der er stillet til rådighed af:

Ejer / driftsleder: Hein Overgård Ploug Tlf. **26297382**

Udarbejdet af: Kristian Andreassen , VJL

Brand- og evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp tilkald da brandvæsenet på 1-1-2 og oplys

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Hvorvidt der er tilskadekomne og hvor mange
- Hvorvidt dyrene er kommet ud, dyreart og antal

Ejere kontaktes på telefon **26297382**

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis dette er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriel er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden, skal branden begrænses ved at lukke døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlevér denne mappe sammen med kortmaterialet og oplys om

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er reddet i sikkerhed
- Hvor det brænder og brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes der brandslukkere der kan anvendes for at afhjælpe mindre brande

Se oversigtskort for placering af brandslukningsudstyr.

Overløb af gylle-instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletanken - RING 1-1-2 og oplys

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne - RING 99-74 24 24

Modtag brandvæsenet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende som kan anvendes for at afhjælpe situationen

- *EKS: Ved overløb af gylle vil gyllen omkring ejendommen løbe lidt mod øst. Gyllen vil i så fald løbe ned på den nærmeste mark, hvor gyllen kan standses via opdæmning af jord, halmballer eller lign. Der er ingen vandløb, dræn eller dambrug i nærheden. Ejendommen er i besiddelse af en rendegraver/gummiged der kan bruges til opdæmning af jord.*

Kemikalie- og oliespild – instruks

Ved større overløb af, kemikalier og olie - RING 1-1-2 og oplys

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket, hvad og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne - RING 99-74 24 24

Stophaner / Hovedafbryder

Afbrydere til diverse pumper, anlæg, strømafbrydere m.v. er afmærket på oversigtskortet.

Vand

Hovedhane er placeret

Elektricitet

Hovedafbryder er placeret

Strømsvigt

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme. Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben. Begræns trækgener og varmeudvikling.

Kontroller at der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol. Ved strømsvigt på over 2 timer, ring til **EI-selskab (RAH)** på tlf.97321455 og forhør om varigheden af udfaldet.

På ejendommen forefindes ikke nødstrømsudstyr, men i stedet er der to forsyningslinjer ind.

Transport af bekæmpelsesmidler

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker. Bekæmpelsesmidlerne skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og eks. plasticpose/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid mobiltelefon således at det er muligt hurtigt at tilkalde hjælp ved uheld.

- *Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.*
- *Meget giftige og giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås.*
- *Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt.*
- *For alle midler gælder, at de opbevares utilgængeligt for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer mv.*
- *Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.*
- *Der skal findes et sugende materiale, eks. savsmuld til opsamling af spild.*
- *Døre skal være forsynet med en støbt kant, der kan tilbageholde evt. spild.*
- *Gulve skal være tætte og uden afløb.*

Beredskabsplan ved Uheld og Driftsforstyrrelser.

Gylle:

Ved uheld hvor der spildes gylle, skal ejeren kontaktes omgående tlf.26297382 større udslip håndteres af ejer da materiel er til rådighed . Teknisk Forvaltning i Kommunen kontaktes efterfølgende på telefon **99 74 24 24**. Er der brug for øjeblikkelig indsats ringes **112**.

Diesel:

Ved udslip fra dieseltank, kontakt ejer omgående på tlf.: **26297382**
Ved større udslip kontaktes Teknisk Forvaltning i Kommunen på telefon **99 74 24 24**.

Brand:

Der er brandslukningsudstyr på ejendommen. Se kort.

Kemikalier:

Ved udslip af kemikalier opsug spild med opsugende materiale som står i nærheden af kemikalierummet. Ring til ejer på **26297382**. Ved større uheld laves en dæmning af, jord eller lignende afhængig af mængde og art. Teknisk Forvaltning kontaktes herefter på tlf.: **99 74 24 24**. Er der brug for øjeblikkelig indsats ring **112**.

Strømsvigt.

Ved længerevarende strømsvigt sikres dyrene ved manuel oplukning af vinduer/ døre eller der tilsluttes et nødstrømsanlæg. Ring til ejer på **26297382**
Eller **Elektriker:** Karsten Hansen på telefon **40943066**

Ved nye tiltag på ejendommen eller andre ting som kan have indflydelse på miljøet eller dyrevelfærden, vil dette blive skrevet ind i virksomhedens beredskabsplan.

Telefonnumre:

Ejer: 26297382

Miljømyndighed: 99 74 24 24

Maskinstation:97346400

Falck/brandvæsen: 112

Elektriker 40943066

